

Årsberetning

2023

Kommunenummer: 3911
Org. nr: 817 263 992

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTARER	4
2. SEKTORENE ÅRSRAPPORTER.....	8
2.1 KOMMUNEDIREKTØR	8
2.1.1 Organisasjonskart Kommunedirektør.....	9
2.1.2 Årsmelding.....	9
2.1.3 Driftsresultat og budsjettavvik	11
2.1.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	12
2.1.5 Kostratall	12
2.2 OPPVEKST.....	13
2.2.1 Organisasjonskart oppvekst	14
2.2.2 Årsmelding.....	14
2.2.3 Driftsresultat og budsjettavvik	18
2.2.3 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	19
2.2.4 Kostratall	20
2.3 HELSE	25
2.3.1 Organisasjonskart Helse	26
2.3.2 Årsmelding.....	26
2.3.3 Driftsresultat og budsjettavvik	27
2.3.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	29
2.3.5 Kostratall	30
2.4 TEKNIKK OG MILJØ.....	33
2.4.1 Organisasjonskart teknikk og miljø	34
2.4.2 Årsmelding.....	34
2.4.3 Driftsresultat og budsjettavvik	37
2.4.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	38
2.4.5 Kostratall	40
2.5 ADMINISTRASJON, KULTUR OG LEVEKÅR.....	43
2.5.1 Organisasjonskart Administrasjon, kultur og levekår.....	44
2.5.2 Årsmelding.....	44
2.5.3 Driftsresultat og budsjettavvik	47
2.5.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	49
2.5.5 Kostratall	50
3 LIKESTILLING, ARBEIDSMILJØ OG DISKRIMINERING.....	52
3.1 Likestilling.....	53
3.2 Arbeidsmiljø og diskriminering.....	55
3.3 Lærlinger og veiledere.....	57
3.4 Sykefravær	57
3.5 Forebyggende arbeidsmiljø.....	59
3.6 Bemanning.....	60
4. ETIKK.....	62
5. INTERNKONTROLL	64
6. KOMMUNENS PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ	68
7. MÅLSTYRING VED BRUK AV STYRINGSINDIKATORER.....	78
7.1 SAMFUNNSMÅL 1: SAMFUNNSUTVIKLING.....	79
7.2 SAMFUNNS MÅL 2. ARBEID OG NÆRING.....	80
7.3 SAMFUNNSMÅL 3: KULTUR, FRIVILLIGHET OG FRILUFTSLIV	81
7.4 SAMFUNNSMÅL 4: HELSE.....	82
7.5 SAMFUNNSMÅL 5: OPPVEKST	83

7.6	SAMFUNNSMÅL 6: SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR	85
7.7	SAMFUNNSMÅL 7: NATUR OG MILJØ	86
7.8	SAMFUNNSMÅL 8 KOMMUNEORGANISASJONEN	87

8. ØKONOMISK RESULTAT – ANALYSE OG KOMMENTARER..... 89

8.1	DRIFTSRESULTAT, DRIFTSUTGIFTER OG DRIFTSINNTEKTER	90
8.2	AVVIKSOVERSIKT – DRIFTSREGNSKAPET	91
8.3	FOND	94
8.4	LIKVIDITETSOVERSIKT	95
8.5	INVESTERINGSREGNSKAPET	96
8.6	AVVIKSOVERSIKT - INVESTERINGER	97
8.7	LANGSIKTIG GJELD	98
8.8	FORDRINGER	100
8.9	BUDSJETTPREMISSER OG FINANSIELLE HANDLINGSREGLER	100
8.10	FREMTIDSBILDE	101

1. Kommunedirektørens kommentarer

Årsregnskapet for 2023 viser et netto driftsresultat på minus 51,2 mill. kr. Resultatet harmonerer godt med budsjettert resultat på minus 55,2 mill. kr. Virksomhetene i Færder kommune har hatt god styring og kontroll på sin drift i forhold til de økonomiske rammene som er gitt. Samtidig bekrefter årsresultatet et behov for omstilling for å sikre en bærekraftig økonomi for fremtiden. Et svekket driftsresultat for regnskapsåret 2023 skyldes i hovedsak strammere driftsrammer for kommunesektoren sammenlignet med tidligere år. Kommunesektorens driftsresultater har ikke vært på et lavere nivå de siste 10 årene. Med den sterke veksten i rentenivåene, samtidig som skatteinntektene er redusert, påvirker dette kommunens handlingsrom. Færder kommune har vært ansvarlige og avsatt tidligere års overskudd til et bufferfond, som gjør at kommunen kan tære på oppsparte midler i tider med stor endring i de økonomiske rammebetingelsene.

Måltall for sunn økonomi

Kommunestyret har vedtatt finansielle handlingsregler som skal bidra til at kommunens samlede økonomi utvikler seg i en ønsket retning og sikre handlefrihet i kommende år. Regnskapet for 2023 avlegges med en fondsreserve på 14,8 % av brutto driftsinntekter. I 2023 er 15,4% av kommunens investeringer finansiert med egne midler. Andelen gjeld som belaster kommunens drift er redusert fra 64,6% til 61,3% i forhold til kommunens brutto driftsinntekter. Kommunens driftsresultat utgjør -2,0 % av brutto driftsinntekter. For regnskapsåret 2023 er målsettingen for handlingsreglene nådd med unntak av handlingsregel for netto driftsresultat. Det er iverksatt et større omstillingsprogram som skal sikre en sunn økonomisk drift, i tråd med de vedtatte handlingsregler.

Befolkningsvekst

Vi blir flere eldre og færre yngre i Færder kommune. Oppdaterte tall for 2023 viser at denne utviklingen forsterkes. Antall innbyggere i aldersgruppen 67-79 år har de siste 10 årene økt med 45%. Det forventes en dobling i antall innbyggere i aldersgruppen fra 80 til 89 år i årene som kommer. Dette vil kreve omstilling av dagens tjenestetilbud samtidig som innbyggere i større grad må forberede seg på å kunne bo hjemme lenger. I Færder kommune er det et netto fødselsunderskudd som tilsier at hele den demografiske veksten skyldes netto innflytning til kommunen. I de siste årene har bosetting av flyktninger, hovedsakelig fra Ukraina, sørget for vekst i kommunens innbyggertall.

Klima og miljø

Færder kommunes overordnede klimamål for Færder-samfunnet er å redusere utslippene med 50 % fra 2009-nivå innen 2030. Dersom kommunen skal nå sitt 2030-mål, må utslippene reduseres med i snitt 1 451 tonn CO₂-ekvivalenter i året fra og med 2023. For Færder-samfunnet som helhet utgjør gjennomsnittlig årlig reduksjon i perioden 2015-2019, før koronapandemien, 1 207 tonn CO₂e. 2030-målet er med andre ord innenfor rekkevidde, men krever tiltak.

Helse

Færder kommune har en høyere andel eldre innbyggere enn de andre kommunene i Vestfold og landet som helhet. Helsesektoren følger opp nasjonale anbefalinger og tilrettelegger for et aldersvennlig Færdersamfunn. Arbeidet med helhetlig plan for helse og mestring er igangsatt i 2023 og vil ferdigstilles i 2024. Gode medvirkningsprosesser i dette planarbeidet er prioritert. Det jobbes aktivt med en dreining mot mer hjemmebaserte tjenester, hvor bruk av helseteknologi (velferdsteknologi) har vært et viktig satsingsområde i 2023. Ved institusjonene er det arbeidet med bruken av eksisterende pasient- og sykesignalanlegg, samt videreutvikling av muligheter for digitalt tilsyn. For hjemmeboende er det gitt tilbud om trygghetsskapende teknologi, elektroniske medisindispensere og digital hjemmeoppfølging.

Oppvekst

I mai 2023 ble helhetlig plan for oppvekst vedtatt av kommunestyret i Færder kommune. Planen er utarbeidet gjennom omfattende medvirkningsprosesser i perioden 2019-2023 og har til hensikt å møte et komplekst utfordringsbilde på en systemisk måte. Hovedmålet for planen er å sikre at alle barn og unge får de aller beste mulighetene for å nå sine potensial og bli trygge, aktive og deltakende mennesker innenfor rammen av fellesskapet. Planen representerer en dreining i retning av mer helsefremmende innsats, og en mer virkningsfull og effektiv kommunal tjenesteproduksjon. 1. september 2023 ble Færderhuset formelt åpnet. Færderhuset er en viktig del av Færder kommunes svar på Oppvekstreformens forventning om forebyggende tidlig innsats. I Færderhuset skal det være lett for barn, unge og deres foresatte/ omsorgspersoner å komme i kontakt med tjenesten. De skal oppleve å få den støtten og hjelpen som trengs til rett tid.

Teknikk og miljø

I september 2023 ble ny arealdel til kommuneplanen vedtatt. Dette er den første helhetlige gjennomgangen og samordningen av kommunedelplankartene for tidligere Tjøme og Nøtterøy kommuner. Reguleringsplan for ny fastlandsforbindelse ble også vedtatt i 2023. Finanseringen skal behandles videre i Stortinget. Anslått ferdigstillelser år for ny fastlandsforbindelse er foreløpig estimert til 2032.

Arbeidet med kyststier og sikring og tilrettelegging av friluftsområder ble videreført i 2023. Eiendommen på Mågerø ble overtatt fra Forsvarsbygg, og områder er tilgjengeliggjort for allmenheten. Det arbeides med å utarbeide reguleringsplan for Håøya før deling og salg fra Forsvarsbygg.

Saksbehandlingen på byggesak viser en positiv utvikling med reduksjon i gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2023 er redusert fra 24 til 15 dager for byggesøknader med 3 ukers frist (21 dager). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for rammesøknader (12-ukerssaker) er redusert fra 78 til 64 dager. Avdelingen har behandlet flere saker i 2023 enn tidligere år. Samtidig har antall innkomne saker økt. Det er fortsatt et etterslep på saksbehandling og saker som ikke behandles innen frist., og arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden i byggesak har høy prioritet.

Administrasjon kultur og levekår

Det er også i 2023 gjort en stor innsats med bosetting av et større antall flyktninger enn normalt. Færder kommune har klart å bosette i tråd med anmodningen fra Inkluderings- og Mangfoldsdirektoratet. Totalt ble det bosatt 120 flyktninger, og 16 personer ble bosatt på familiegjenforening. 73 % av de bosatte kommer fra Ukraina. Færder kommune har oppnådd høyere resultater på andel flyktninger i arbeid enn landet for øvrig.

Flyktningmottak

Færder kommune er fra august 2023 vertskommune for et ordinært flyktningmottak med 160 plasser. Kommunen leverer helsetjenester, skoletilbud og tilbud om asylnorsk til beboerne ved mottaket. Samarbeidet med mottaket har vært godt.

Næringsarbeid i Færder

Færder kommune ved kommunedirektør, næringssjef og representanter fra NAV har gjennomført bedriftsbesøk hos de større bedriftene i Færder, for å sikre et godt samspill mellom kommunen og næringslivet, hvor blant annet arbeidsinkludering er et viktig tema.

I 2023 er det gjennomført nettverkssamling for matbransjen, og nettverksmøter for bedrifter innen fornybar energi. Det er fremforhandlet en avtale med «Tønsberglivet» om videre samarbeid om merkevaren/markedsføringskanalen «Færder&Tønsberg365». Utvidelse og videreutvikling av samarbeidet med Tønsberglivet vurderes i 2024.

Beredskap

En økende sikkerhetspolitisk usikkerhet i verden, samt mer ekstremvær har minnet oss på viktigheten av godt beredskapsarbeid i kommunen. Færder kommune har investert i viktig utstyr for å sikre samfunnskritiske funksjoner og kommunens kriseledelse har gjennomført øvelser i samarbeid med andre kommuner og offentlige etater for å sikre tilfredsstillende kompetanse innen krisehåndtering.

Kommuneorganisasjonen

Dyktige ledere og medarbeidere er avgjørende for å kunne levere gode og effektive tjenester til lokalsamfunnet. I 2023 er flere av kommunens ledere inkludert i ledersamlinger, for å bygge felles kultur og sikre lik situasjons- og målforståelse på tvers av kommunens virksomheter. Det er startet et arbeid med et lederutviklingsprogram som skal bidra til å bygge rett kompetanse og trygghet til å møte fremtidens utfordringer. Det er videre etablert og iverksatt introduksjonskurs for alle nyansatte ledere, som skal sikre en bedre «on-boarding» av nye ledere.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for Færder kommune øker og er i snitt på 83 %. Dette ligger nå litt over målsetningen på 82 %. Satsningen og arbeidet med å utvikle en heltidskultur er videreført blant annet gjennom pilotprosjektet årsturnus i Helse og TØRN,

Jeg er stolt av de gode resultatene Færder kommune har oppnådd i året som er gått. Tjenestebesøkene jeg har gjennomført gir et positivt inntrykk - vi har engasjerte og kompetente medarbeidere som hver dag strekker seg langt og gjør sitt beste for at våre innbyggere skal kunne motta gode tjenester. Samtidig har Færder samfunnet mange ildsjeler og frivilligheten blomster. Det er mange som bidra til at Færder kommune er et godt sted å bo, hvor folk stiller opp for hverandre. Jeg vil benytte anledningen til å takke alle kommunens medarbeidere, politikere og de frivillige som sammen har sørget for utvikling av kommunens tilbud i året som har gått.

31. mars 2024

Kristin Nilsen
Kommunedirektør

Kommunens ledelse – politisk / administrativ

Ordfører Tom Mello

Kommunedirektør Kristin Nilsen

Ytelser til ordfører og kommunedirektør er spesifisert i årsregnskapets note 3.

Kommunestyret har hatt følgende sammensetning:

- Arbeiderpartiet 12 representanter
- Kristelig Folkeparti 1 representant
- Høyre 12 representanter
- Fremskrittspartiet 4 representanter
- Miljøpartiet de Grønne 2 representanter
- Felleslista Rødt / SV 4 representanter
- Senterpartiet 1 representant
- Venstre 1 representant
- Industri- og Næringspartiet 2 representanter

Formannskapet har hatt følgende sammensetning:

- Arbeiderpartiet 2 representanter
- Felleslista Rødt / SV 1 representant
- Høyre 4 representanter
- Fremskrittspartiet 1 representant
- Kristelig folkeparti 1 representant
- Miljøpartiet de Grønne 1 representant
- Venstre 1 representant

Navnene på de enkelte representanter og vararepresentanter fremkommer på kommunens hjemmeside – www.faerder.kommune.no - under Politikk og Demokrati / Kommunestyret, råd og utvalg. Samme sted finnes også navn på medlemmene av hovedutvalgene.

Kommunens **administrative ledelse** har i 2023 bestått av:

Kommunedirektør, **Kristin Nilsen** og hennes ledergruppe:

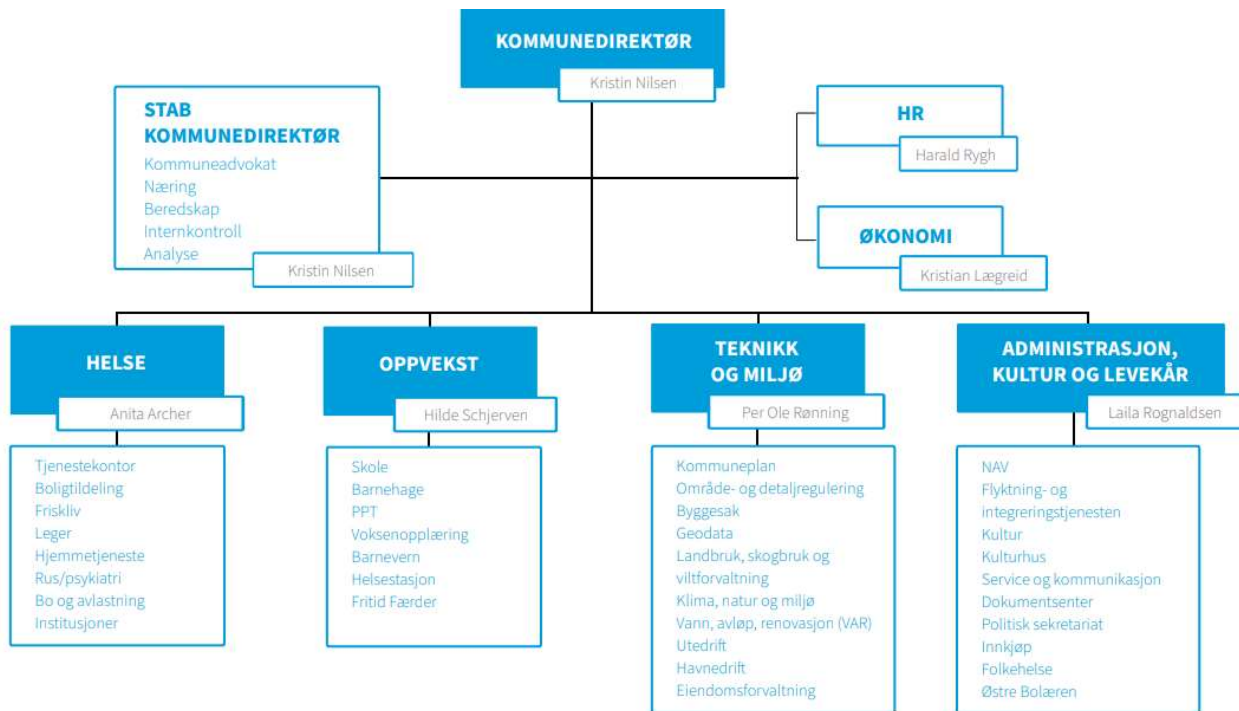
- Virksomhetsdirektør for oppvekst, **Hilde Schjerven**
- Virksomhetsdirektør for helse, **Anita Archer**
- Virksomhetsdirektør for teknikk og miljø, **Per Ole Rønning**
- Virksomhetsdirektør for administrasjon, kultur og levekår, **Laila Rognaldsen**
- Økonomisjef, **Kristian Holberg Lægreid**
- HR-sjef, **Harald Rygh**

2. Sektorenes årsrapporter

2.1 *Kommunedirektør*

2.1.1 Organisasjonskart Kommunedirektør

2.1.2 Årsmelding

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap er lagt til kommunedirektørens stab. En økende sikkerhetspolitisk usikkerhet i verden, samt mer ekstremvær har minnet oss på viktigheten av godt beredskapsarbeid i kommunen.

Av beredskapsaktiviteter i 2023 kan følgende nevnes:

1. halvår 2023

- Kommunens kriseledelse deltok i øvelse sammen med Sandefjord kommune, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA m.fl. knyttet til Radioaktivt utslipp, CBRNE hendelse i Oslofjorden)
- Innkjøp mobile nødstrøms aggregater etter anbudsprosess
- Revisjon av beredskapsplanverk
- Etablert Kommunedirektørvakten 24/7/365
- Utarbeidet og tatt i bruk felles mal for beredskap i alle virksomheter i Færder kommune
- Oppfølging knyttet til beredskap tørkeperioden april-juli 2023
- Interkommunalt samarbeid om cybersikkerhet er etablert
- Videreført arbeid med kartlegging av kvikkleireområder i kommunen
- Oppgradering og økt kapasitet på verneutstyr

2. halvår 2023

- Oppstart oppgradering og vedlikehold av offentlige tilfluktsrom (forventes ferdigstilt våren 2024)
- Deltatt i nasjonalt pilotprosjekt med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) knyttet til nødnett når «alt blir mørkt»
- Utvidet kommunens reservekapasitet på drivstoff i tråd med DSBs forventninger om økt egenberedskap
- Varslings- og funksjonsøvelser knyttet til hendelser i nytt krisestøttesystem (RAYVN)
- Veierland velforening: Fått utlevert nødstrømsaggregat for lading av finelektronikk/varme i bygg ved behov. Pålagt opplæring er gitt av elektriker.

- Lokal øvelse for bortfall og redusert strømkapasitet: Funksjonstest nødstrømsaggregat for lading av hjemmetjenestens elbiler og varme i bygg
- Lokal øvelse for bortfall av EKOM. Funksjonstest nødstrøm for nødnett og ordinært mobilnett
- Informasjonskampanjer knyttet til innbyggernes egenberedskap

Næringsarbeid i Færder

Kommunens næringsarbeid er organisert til kommunedirektørens stab og nærings sjef rapporterer direkte til kommunedirektør. I Færder kommune er det vedtatt en strategisk næringsplan. Planen har reiseliv/besøksnæringen, landbruk/mat og grønn maritim næring som satsingsområder og planen inneholder strategier, hovedmål, delmål, måleindikatorer samt en handlingsplan. I 2023 er det blant annet gjennomført nettverkssamling for matbransjen, og nettverksmøter for bedrifter innen fornybar energi (Tønsberg-region). Det er fremforhandlet en avtale med «Tønsberglivet» om videre samarbeid om merkevaren/markedsføringskanalen «Færder&Tønsberg365». Det er planlagt å rullere strategisk næringsplan i 2024 i nært samarbeid med Tønsberg kommune.

«Start i Vestfold» er tilbud om gratis veiledning og rådgivning for etablerere og oppstartsbedrifter. Det gis veiledning, rådgivningstimer og tilbud om seminarer og kurs i temaer som økonomi, jus, markedsføring og salg. Færder kommune bidrar årlig med ca. kr 70.000 i tilskudd. Næringslivet bidrar med gratis timeinnsats på dugnadsbasis. Ca. 30 personer fra Færder kommune søkte personlig veiledning i 2023, mens flere har deltatt på seminarer, webinarer og kurs.

Færder kommune gjennomfører regelmessige bedriftsbesøk hos de større bedriftene i Færder sammen med kommunedirektøren og NAV Færder hvor arbeidsinkludering er tema. Færder kommune ved nærings sjefen bistår med næringsfaglige vurderinger for NAV Færder når arbeidsledige søker NAV om å beholde sine ytelser i en periode mens de starter bedrift.

Kommuneadvokaten

En del av advokatenes arbeid er å yte bistand internt til alle virksomheter i kommunen med opplæring og veiledning, generelt og i enkeltsaker. Målsettingen er å forebygge konflikter og søke minnelige løsninger basert på foreliggende faktiske forhold sammenholdt med jus.

Advokatene har behandlet alle klagesaker som går til formannskapet som klageorgan, samt krav om lovlighetskontroll og eierskapsmelding. Advokatene har bistått kommunedirektøren ved hovedutvalg, organisasjonsutvalg, partssammensatt utvalg, formannskap og kommunestyret.

I 2023 har det vært ført et stort antall saker etter barnevernsloven for Barneverns- og familienemnden i Vestfold og Telemark (30), Vestfold tingrett og Agder lagmannsrett. Videre har advokatene vært prosessfullmektige for kommunen i flere sivile søksmål, samt rettslig medhjelper i sivil sak der kommunen var dekket av sin forsikring.

HR

HR avdelingen bistår ledere blant annet med råd og veiledning innenfor personaladministrasjon, rådgivning i endring og omstillingsarbeid, lønnsforhandlinger, sykefraværsoppfølging sammen med leder, råd og veiledning innenfor HMS, samt råd og veiledning i rekrutteringsprosesser. Avdelingen sørger også for løpende lønnsarbeid i kommunen. I 2023 har HR hatt ansvar for gjennomføring av medarbeiderundersøkelse i Færder kommune. Data fra denne undersøkelsen benyttes til det videre personalarbeidet.

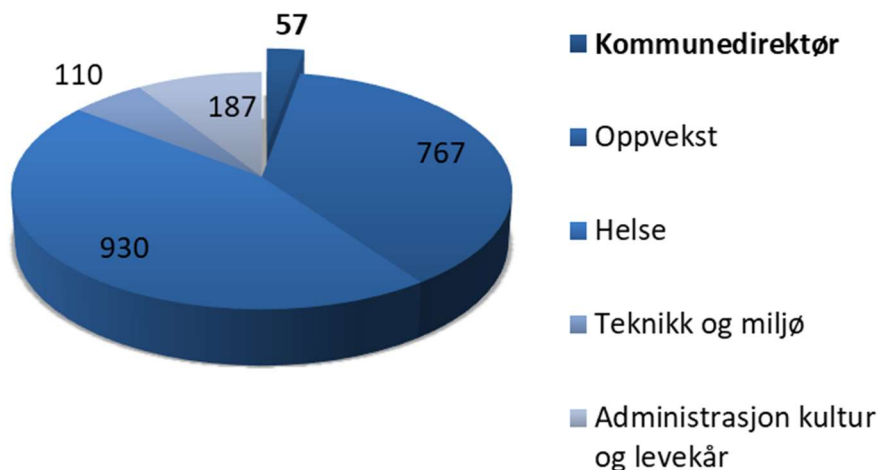
HR-avdelingen er ansvarlig for at det gjennomføres jevnlig møter mellom administrasjon og hovedtillitsvalgte. Det ble i 2023 gjennomført 6 møter, jfr. Hovedavtalen Del B § 1-2. Det er i tillegg gjennomført møter av mer uformell karakter. Arbeidsmiljøutvalg er et etablert utvalg i kommunen, jfr. arbeidsmiljøloven § 7-1. Lederen for utvalget velges vekselvis av arbeidsgiverens og arbeidstakers representanter. HR-sjef som representant for arbeidsgiver har i 2023 vært leder av arbeidsmiljøutvalg (AMU). Utvalget har i 2023 gjennomført fire møter. Det er også avholdt to samlinger for alle verneombud i kommunen. Gjennomgående tema i disse har i tillegg til verneombudets rolle, vært bruk av kvalitetssystem og rapportering av avvik.

HR-avdelingen har i 2023 igangsatt arbeid med å utvikle et program for lederutvikling. Det er tenkt gjennomført i 2024/25.

Økonomi

Økonomiavdelingen bistår med den overordnede økonomiske planleggingen med budsjett og økonomiplan, årsregnskap og årsmeldinger. Videre sørger avdelingen for den daglige økonomiforvaltningen av kommunen. I 2023 har avdelingen arbeidet videre med digitalisering og automatisering av prosesser, samt migrert økonomisystemet til sky. Økonomiavdelingen har i 2023 overtatt et regnskapsansvar for kommunens IKT-selskap Jarlsberg IKT. I tillegg til Jarlsberg IKT, leverer økonomi tjenester til Kirkelig fellesråd og menighetsråd, Vestfold interkommunale brannvesen IKS, samt flere stiftelser og legater som administreres av kommunen.

2.1.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Kommunedirektør og stab utgjør 2,8 % av totale midler fordelt til virksomhetsområdene. Regnskapsmessig forbruk i 2023 er 57 mill. kr mot et budsjett på 57 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabell nedenfor.

Enhet	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik i kr	Forbruk i %
Kommunedirektør og stab	15 408	14 661	748	105 %
HR	21 677*	21 935	-258	99 %
Økonomiseksjonen	13 926	13 924	3	100 %
Politikere, råd og utvalg	6 005	6 322	-316	95 %
Sum kommunedirektør	57 017	56 841	176	100 %

* Utgifter til lærlinger er i avikstabellen presentert samlet hos ansvar for HR, da tilhørende budsjett for utgifter til lærlinger er ført på dette ansvaret. Det vil si at utgifter til lærlinger ført på virksomhetsområdene Oppvekst, Helse og Teknikk og miljø er samlet under HR i årsberetningens fremstilling.

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor virksomhetsområdene. Avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Kommunedirektør og stab	Merforbruket skyldes kjøp av advokattjenester, kostnader til revisjon og kjøp av beredskapsutstyr.
Politikere, råd og utvalg	Mindreforbruket skyldes færre befaringer enn avsatt for, ubrukte avsatte midler til kontrollutvalget og mindreforbruk på møtegodtgjørelser og godtgjørelser til folkevalgte.

2.1.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Tabellen viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2023-2026 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Delmål	FNs bærekrafts mål	Tiltak	Tiltakstype	Drift/ investering	Kommentar
Kommunedirektør					
8.4.	11	Generell pott for vakanser	Innsparing	Drift	Gjennomført
8.4.	11	Kjøp biler	Løpende	Investering	Gjennomført
8.6.	11	Beredskap - mobilt strømanlegg	Ny investering	Investering	Gjennomført
8.6.	11	Rehabilitering kommunale tilfluktsrom	Ny investering	Investering	Delvis gjennomført
Politikere, råd og utvalg					
3.5.	3	Reduksjon tilskudd til møtepunktet "Vi sammen"	Innsparing	Drift	Gjennomført
Økonomiseksjon					
8.4.	11	Vakant stilling	Innsparing	Drift	Gjennomført

2.1.5 Kostratall

Befolkningsprofil			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Innbyggere	antall	27 286	27 501	59 174	27 939	686 282	5 550 203	433 525
2	Netto innflytting 1	antall	183	289	587	284	6 662	52 578	4 941
3	Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år Ny tabell NAV - des	prosent	2,3	2,4	2,3	2,8			2,2
4	Andel innvandrerbefolkning	prosent	14,7	15,4	17	19,2	16,5	20,8	17,6

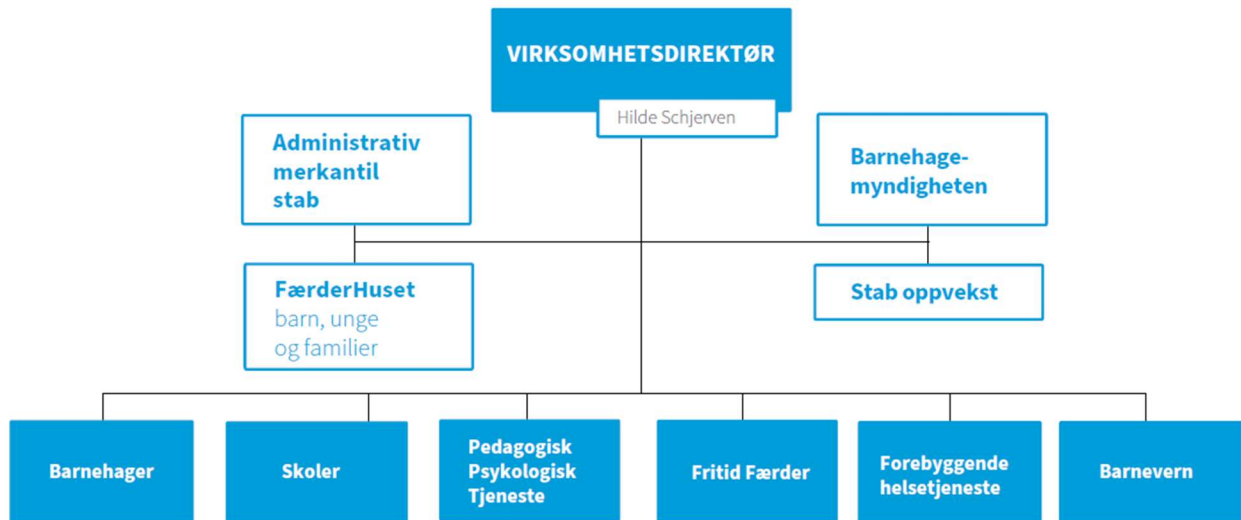
1 Sumtall for flytting inn og ut av kommuner vil ikke være direkte sammenlignbare med tall på fylkesnivå fordi fylkestall ikke omfatter flyttinger mellom kommuner innen fylket.

- Færder kommune har en målsetting om 1 % årlig vekst i befolkning. Veksten fra 2022 til 2023 endte på 0,78 % som er en økning fra 0,45% forrige år. Økningen påvirkes av bosetting av flyktninger.
- I 2023 har Færder kommune hatt en netto innflytting på 289 innbyggere mot 183 i 2022.
- Registrerte arbeidsledige har gått noe opp fra gjennomsnittlig 2,3 % i 2022 til 2,4 % i 2023. Årsaken til arbeidsledighet er sammensatt. Det er definert 4 hovedtyper; konjunktur (etterspørselsbestemt ledighet), struktur (riktig kompetanse), friksjon (finne rett jobb etter utdanning) og sesong. Ledigheten i fylket ligger over snittet i landet. NAV sender ut månedlig statistikk for fylket.
- Innvandrere omfatter førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere. Færder kommune har en lavere andel med innvandrerbakgrunn enn kommunene Tønsberg og Horten, samt snittet i Vestfold og Telemark.

2.2 Oppvekst

2.2.1 Organisasjonskart oppvekst

2.2.2 Årsmelding

I mai 2023 ble helhetlig plan for oppvekst vedtatt av kommunestyret i Færder kommune. Planen er utarbeidet gjennom omfattende medvirkningsprosesser i perioden 2019-2023 og har til hensikt å møte et komplekst utfordringsbilde på en systemisk måte. Hovedmålet for planen er å sikre at alle barn og unge får de aller beste mulighetene for å nå sine potensial og bli trygge, aktive og deltakende mennesker innenfor rammen av fellesskapet. Planen representerer en dreining i retning av mer helsefremmende innsats, i tråd med anbefalinger for en mer virkningsfull og effektiv kommunal tjenesteproduksjon.

Den forsknings- og erfaringsbaserte planen vil danne grunnlag for oppvekstsektorens prioriteringer i mange år. I 2023 er alle virksomheter utfordret på å lage sine utviklingsetapper med utgangspunkt i prioriteringene i helhetlig plan for oppvekst. I tillegg er tjenestene inne i en viktig reise for å realisere oppvekstreformen. Oppvekstreformen skal gi barn, unge og familier rett hjelp til rett tid, det vil si lavterskel og tidlig innsats. Etter å ha brukt arbeidsmodellen «Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI)» siden 2012, kom det siste viktige tiltaket på plass da Færderhuset åpnet høsten 2023.

For første gang legger oppvekstsektoren fram tilstandsrapporter fra alle virksomheter til politisk behandling våren 2024.

Administrativ merkantil stab (AMS)

2023 har i likhet med 2022 vært et år med mer drift enn utvikling for AMS. Det jobbes kontinuerlig med forbedring av driftsoppgavene. Samtidig har AMS vært opptatt av å se det overordnede bildet i hvor og hvordan oppgaver bør være organisert. AMS har derfor avgitt en 100 % stilling til digitaliseringsteamet og noe ressurs til andre oppgaver i stab oppvekst. Samtidig har AMS fått 60 % stilling fra PPT som er utvidet med 40 % ledig ressurs fra AMS til en ny rådgiverstilling med hovedansvar for PPT. Det forventes at disse endringene er med på å øke kvalitet og service innenfor tjenestens oppgaver og bedre samhandlingen på tvers.

Barneverntjenesten

I 2023 mottok barneverntjenesten vel 100 flere meldinger enn i 2022 (380 meldinger i 2022, 485 meldinger i 2023). Den største andelen av meldingene omhandlet barn som har vært vitne til vold, utsatt for psykisk eller fysisk vold og/eller utsatt for seksuelle overgrep. Deretter fulgte meldinger som omhandlet rusbruk hos foreldrene og rusbruk hos barn og unge.

Mangler i tiltak hos det statlige barnevernet (Bufetat) har ført til lovbrudd på statens bistandsplikt. Fem barn i Færder er berørt av dette ved at de ikke har fått tiltakene de har behov for (fosterhjem, beredskapshjem og institusjonsplass). Ved ett tilfelle bemannet barneverntjenesten selv opp ulike boliger for å sikre ivaretagelse av barnet.

Barneverntjenesten har som et ledd i kvalitetsutviklingen gjennomført egentilsyn på avdelingene mottak og undersøkelse, tiltak og enslige mindreårige/ettervern med fokus på barnets medvirkning. Resultatene brukes til å utvikle tjenestene videre. Det nasjonale forløpet for barnevern (i Færder kalt Helsesjekk) er iverksatt sammen med kommuneoverlege, virksomhetsleder for forebyggende helse og andre samarbeidspartnere. Barneverntjenesten skal over på nytt fagsystem i 2024. Barneverntjenesten deltar i flere læringsnettverk med støtte fra Statsforvalteren samt i Tjenestestøtteprogrammet som er den del av den nasjonale kompetansehevingstrategien for barnevern.

Forebyggende helsetjenester barn og unge

Kommunens helsestasjons- og skolehelsetjeneste når ut til alle barn og unge i alderen 0-20 år, gjennom individuelle konsultasjoner, gruppetilbud, vaksinasjon og undervisning. Ungdom mellom 12-20 år har tilbud om Helsestasjon for ungdom (HFU). Formålet med helsestasjons- og skolehelsetjenesten å sikre en god helseutvikling og trivsel blant barn og unge. En sentral oppgave er å trygge foreldre i foreldrerollen. Tjenesten skal også bidra til å avverge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt. I 2023 ble det etablert et utvidet helsestasjonstilbud med familieterapeut og psykolog for foreldre som har behov for ekstra støtte. Det er fokus på å dreie tilbudet fra individuelle konsultasjoner til gruppetilbud, der det er hensiktsmessig. Nå gjennomføres f.eks. 8. trinnsamtale med alle elever i gruppe. I 2023 ble det etablert et tettere samarbeid med barnehager og skoler, gjennom blant annet felles innsatsområder som inkluderende praksis i skole og rusforebyggende tiltak rettet mot foreldre.

Andre fokusområder i 2023:

- Digitalisering av tjenesten med overgang til heldigitalt journalsystem og innføring av elektroniske innkallinger til konsultasjoner via HelseNorge.
- Systematisk arbeid for å inkludere fedre i konsultasjoner og kurs på helsestasjonen
- Økt fokus på barnets 1000 første dager med tett oppfølging av foreldre som har ekstra behov for støtte. Dette innebærer mobilisering av tverrfaglige tiltak og tilbud om familieterapeut/psykolog.
- Utvidet undervisningstilbud på ungdomsskolen etter uttrykt behov fra elevene: søvnundervisning på 8. trinn, og undervisning om seksualitet, grenser og identitet på alle trinn.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

PPT er organisert med primærkontakter med høy grad av tilstedeværelse ut mot skoler og barnehager. Dettefor å imøtekomme forventningene i Oppvekstreformen om PPT som en tjeneste tilgjengelig for systemarbeid, forebyggende arbeid og tidlig innsats, i tillegg til lovpålagt individrettet arbeid. Tjenesten ivaretar også voksenopplæring og rett til spesialundervisning på grunnskolens område. PPT har hatt en økning i antall henvisninger også gjennom 2023. Henvisningene preges av sammensatte funksjonsnedsettelse, andre livsbelastninger og emosjonell problematikk i tilknytning til læringsutfordringene.

PPT står i krevende prioriteringer av innsats for å ivareta både individrettet lovpålagt arbeid, systemarbeid, forebyggende innsats og forventet tilgjengelighet. På bakgrunn av dette hadde tjenesten forvaltningsrevisjon i 2023 med følgende spørsmål:

1. Har kommunen tiltak for å sikre at PP-tjenesten kan arbeide forebyggende?
2. I hvilken grad bistår PP-tjenesten skoler og barnehager i Færder i det forebyggende arbeidet?
3. Har kommunen tiltak for å sikre at PP-tjenesten utarbeider sakkyndige vurderinger i tråd med lovkravene?

Revisjonen vurderte at Færder kommune har tiltak som sikrer at PP-tjenesten kan arbeide forebyggende, men det anbefales å legge til rette for økt systemarbeid i skole og barnehage. Kvaliteten på Færder PP-tjenestens sakkyndige vurderinger er vurdert som god.

Fritid Færder

Fritid Færder sine tilbud har vært i utvikling gjennom hele 2023. Fritidssentrene på Nøtterøy og Tjøme har vært godt besøkt 3-4 ganger i uken i alle uker der skolene er åpne.

Det har kommet til flere nye tilbud i regi av Fritid Færder i løpet av 2023:

Det har vært ukentlig "Åpen basketball" i Labakken-hallen i samarbeid med TNT Towers, ukentlig gaming for jenter og ikke-binære på Borgheim ungdomsskole og ukentlig junior-band workshop for eldre barneskoleelever på rockeverkstedet. Høsten 2023 har det også vært tilbud om dans med instruktører fra Heges jazzballett en gang i uken som en integrert del av tilbudet på Fritidssenter Færder. Fritid Færder arrangerte i november ett fullskala Lan-party med overnatting og events; en hel helg for ungdom 8. trinn-18 år. Deltakelse og mat var gratis, og det var mulighet for å låne utstyr for de som ikke brukte sitt eget eller ikke eier slikt.

Ferieaktivitetene har hatt rekordmange påmeldinger. Mest omfattende i 2023 var sommerferieprogrammet hvor et mangfoldig tilbud skulle sikre møteplasser og aktivitet for barn og unge under en lang skoleferie på hele 9 uker. Det var stor variasjon i programmet og godt samarbeid med lokal frivillighet og aktivitetstilbydere. Fritid Færder drifter BUA Færder som opplever høye utlånstall i ferier og særlig vinterstid, i tillegg til at BUA sikrer at skoleelever som skal på utflukter eller leirskoler, får tilgang til riktig utstyr uten økonomisk belastning.

Fritid Færder har i 2023 igjen vært representert på faste møteplasser med SLT-koordinator og politikontakt. Det har vært et godt samarbeid med skoler og hjelpetjenester om systematisk forebyggende arbeid og samarbeid rundt enkelte unge og deres familier. Fritid Færder har deltatt på foreldremøter og har også arrangert eget møte for foreldre som vil lære mer om gaming og nettbaserte møteplasser. Flere unge har fått mulighet til lønnet arbeid under Fritid Færder sine arrangementer i 2023 – en særdeles meningsfull og forebyggende ordning for denne aldersgruppen.

Barnehage

Barnehagene har i 2023 hatt et samarbeid med Universitetet i Sørøst Norge (USN) med hoved-overskriften «*Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning*» gjennom den statlige regionale kompetanseordningen. Barnehagene har i likhet med skolene hatt fokus på å styrke kvaliteten i de profesjonelle læringsfellesskapene ute i barnehagen og i styringsnettverk, hvor prosessledelse har vært sentralt. Å komme tett på og styrke kvaliteten i det daglige arbeidet med barna er et uttalt mål som vil bli forsterket i 2024.

Færder kommune har gode erfaringer med en felles kommunal plan for barn og unges språkutvikling. I 2023 er det utarbeidet en tilsvarende plan for matematisk kompetanse. Planen er et tiltak i helhetlig plan for oppvekst for å styrke barn og unges kompetansegrunnmur, og den ferdigstilles våren 2024.

Folkehelsesatsningen «*Sammen Mot*» skal bidra med å dreie det forebyggende arbeidet mot vold og overgrep i retning av et primærforebyggende i et universelt perspektiv. Færder kommune har to satsningsområder i folkehelseløftet «*Sammen Mot*»; innføring av COS/SBI (trygghetssirkelen) og læringsprosesser for barn og unge i helseopplæringsløpet. Gjennom å bygge trygge relasjoner og samskape med barn i førskolealder og gjennom hele opplæringsløpet, vil kompetansen om vold og overgrep øke, men også gi barn og unge holdninger og verdier som hindrer at vold og overgrep skjer. Pilotbarnehager har prøvd ut opplegg og vært med å lage en ressursbank til bruk for alle barnehagene i dette arbeidet. Denne ressursbanken vil også de laveste trinnene i skolen ha glede av å bruke.

Effekten av spesialpedagoger i barnehager har gitt en total nedgang i antall vedtak på 32 % fra 2017 til 2023. Fra 2022 til 2023 er det en økning på 21,4 % . Det er 6 flere vedtak om spesialpedagogisk hjelp i 2023 enn i 2022. 2,7 % av barna i barnehagen (34 av 1257) mottar spesialpedagogisk hjelp pr. 15.12.2023. Sammenlignet med de andre kommunene i Vestfold har Færder kommune lavest andel barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp og individuell tilrettelegging.

Utdanningsdirektoratet gjennomførte økonomisk tilsyn i Brattås barnehage i 2022-2023. Færder kommune mottok endelig tilsynsrapport 5. juli 2023. Barnehagen er pålagt å betale tilbake mottatt tilskudd på 10,8 mill. kr. Vedtaket er påklaget, og klagen er til behandling hos Kunnskapsdepartementet.

Skole

Skolene har også i 2023 hatt hovedfokus på å fremme trivsel, læring og inkludering. Innsatsen bygger på veivalg beskrevet i Helhetlig plan for oppvekst og læreplanverket. Kompetanseheving for ansatte finansieres gjennom tilskuddsordningene “Desentralisert kompetanseutvikling” (partnerskap med UiO) og “Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis” (partnerskap med USN). Kompetanseutvikling gjennomføres i profesjonsfelleskap på den enkelte skole og i faste månedlige møtестrukturer som rektormøte og skoleledermøte. I tillegg har det vært lagt stor vekt på å styrke “laget rundt barnet”. Å styrke laget rundt barnet er et mål i oppvekstreformen. Å flytte kompetanse og kraft tettere på barn, unge og de ansatte i barnehager og skoler gjennom systematisk, tverrfaglig samhandling og tilstedeværelse der barn og unge er, vil styrke alle barn og unges læringsmiljø. Utviklingsretning i skolene i Færder preges av både helsefremmende, universelt, forebyggende og individrettet innsats.

I 2023 ble det bevilget penger til en digital enhet til barn fra 1. - 6. trinn, med tilhørende kompetanseutvikling for alle lærerne på barnetrinnet. “Læringsledelse og digital transformasjon” har hatt stort fokus i skolenes utviklingsprosesser. Elevene bruker sin digitale enhet når det er hensiktsmessig og slik det beskrives i læreplanverket.

Kommunal plan for matematisk kompetanse ferdigstilles i disse dager og forventes å utløse et kompetanseløft for økt systematikk og dermed jevnere og høyere kvalitet i elevenes læringsresultater.

Skolefritidsordning

Skolefritidsordningene i Færder har etter at [Rammeplanen for skolefritidsordningen](#) kom i august 2021, hatt stort fokus på kvalitetsutvikling. Nettverket for SFO-ledere har samlinger ca. 6-8 ganger i året, hvor det jobbes med prosessledelse om ulike temaer fra rammeplanen for å styrke personalets kompetanse og forståelse for rammeplanens innhold og verdigrunnlag. Det er også gjennomført en stor samling med alle ansatte i SFO om temaet vold og overgrep og om tegn og symptomer som del av kompetanseløftet i «Sammen Mot». Personalet i SFO har jevnlig samlinger hvor det jobbes videre med forståelsen av rammeplanens innhold. De deler erfaringer og jobber kunnskapsbasert med kvalitetsforbedring også gjennom at barn og unge selv får medvirke til kvalitetsforbedring hvor mange våger å tenke nytt og gjennomføre læringsstøttende aktiviteter på nye måter. I SFO opplever barna språkstimulerende aktiviteter som høytlesing, fysisk aktivitet, lek og konstruksjon og estetiske aktiviteter.

COS (Trygghetssirkelen) er innført i både barnehager, skoler og skolefritidsordninger, og overgangsarbeidet mellom barnehager og skoler er styrket.

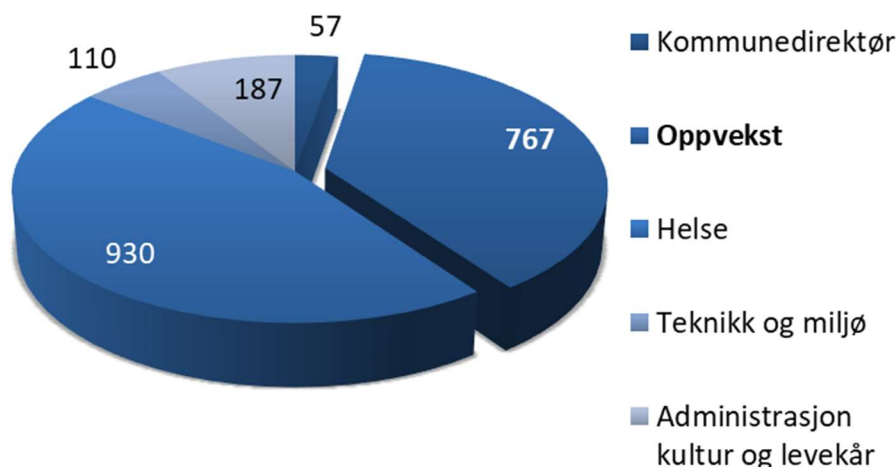
FærderHuset

Færderhuset ble formelt åpnet 1. september 2023. Færderhusets viktigste oppgave er å tilby et reelt lavterskeltilbud til barn, unge og deres foresatte/omsorgspersoner. Dette innebærer at innbyggerne våre kan komme i kontakt med tjenesten på en enkel måte. Målsettingen er at innbyggerne skal få den støtten og hjelpen de trenger innen rimelig kort tid. Fra oppstart til årsskiftet ble det gjennomført 169 førstegangssamtaler på Færderhuset, hvorav 21 av disse var henvendelser via samarbeidspartnere. 65 var av mer omfattende karakter og gikk inn i et behandlingsløp. 103 mottok ulike tiltak som er tilgjengelig i Færderhuset.

Totalt var det registret 253 aktive behandlingsløp av barn, unge og familier ved årsskiftet. Dette gjelder saker av mer omfattende karakter som utløser journalplikt. I tillegg er det gjennomført familieråd, foreldreveiledning i gruppe og individuelt, råd og veiledning i foreldrerollen eller råd og veiledning til barnehager og skoler, for å nevne noe.

Det er et uttalt mål for Færderhuset å etablere flere gruppetilbud som kan nå flere med lavere ressursbruk og som kan erstatte ressurskrevende individuelle løp. Dette er et utfordrende endringsarbeid som vil ta tid, ettersom henvendelsene inn til Færderhuset i stor grad i dag handler om samtaler og behandlingsløp, men oppstarten vurderes som god.

2.2.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Oppvekst utgjør 37,4 % av totale midler fordelt til virksomhetsområdene. Regnskapsmessig forbruk i 2023 er 767 mill. kr mot et budsjett på 756 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabellen nedenfor (tall i tusen).

Enhet	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik i kr	Forbruk i %
Virksomhetsdirektør og stab	42 773	42 486	-287	101 %
Skoler	358 293	349 350	-8 943	103 %
Kommunale barnehager	120 924	122 160	1 236	99 %
Private barnehager	140 486	138 000	-2 486	102 %
Pedagogisk psykologisk tjeneste	14 279	14 567	289	98 %
Barnevernstjenesten	63 377	62 533	-844	101 %
Forebyggende helsetjenester	23 238	22 836	-402	102 %
Fritid Færder	3 925	4 017	92	98 %
Sum oppvekst	767 294	755 947	-11 347	102 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor virksomhetsområdene. Avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr. Kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Skoler	Enheten har et samlet merforbruk på 8,9 mill. kr eller 2,6 %. Avviket skyldes blant annet en negativ avregning av kostnaden til Statens Pensjonskasse på ca. 7 mill. kr og ekstraordinære lønnskostnader til ressurskrevende elever.
Kommunale barnehager	Enheten har et samlet mindreforbruk på 1,2 mill. kr. Avviket gjelder i hovedsak merinntekt foreldrebetaling og lavere lønnskostnader.
Private barnehager	Merforbruk 2,5 mill. kr gjelder ekstra tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne 2,2 mill. kr og tilskudd til dekning av høye pensjonsutgifter 0,25 mill. kr.

2.2.3 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Tabellen viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2023-2026 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Delmål	FNs bærekrafts mål	Tiltak	Tiltakstype	Drift/ investering	Kommentar
Virksomhetsdirektør					
5.2	3, 4	Vakanser i sektoren	Innsparing	Drift	Gjennomført
5.2	3	Innsparing 1,3 årsverk Færderhuset	Innsparing	Drift	Gjennomført
5.1	4	Digitale læremidler	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
5.1	3	Sommeraktiviteter barn og sommerjobbtiltak ungdom	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
5.1, 6.8	4	Ny barnehage Vestskogen	Ny investering	Investering	Pågår
5.1, 6.8	3, 4	Wilhelmsenhallen - innvendig rehabilitering	Tidligere vedtatt	Investering	Pågår
Skoler					
5.1, 5.2	4	Gratis kjernetid SFO	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
5.1, 5.2	4	Skole PCer til elever 7. trinn	Løpende	Investering	Gjennomført
5.1, 5.2	4	Digitale enheter 1.-6.- trinn	Ny investering	Investering	Gjennomført
5.1, 5.2	3, 4	Inkluderingsveiledere, andre yrkesgrupper inn i skolen	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
5.1, 5.2	4	Søskenmoderasjon for familier som har barn både i SFO og barnehage	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
5.1	3	Skoleskyss 2.-4.-klassinger - avstand 3-4 km	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
Barnehager					
5.1	4	Redusert lederressurs	Innsparing	Drift	Ikke gjennomført
5.1	4	0,33 årsverk midlertidig	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
5.2	3	1 årsverk midlertidig	Nye tiltak	Drift	Ikke gjennomført
Pedagogisk psykologisk tjeneste					
5.2	3	1 årsverk midlertidig	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
Barneverntjenesten					
5.1	3	Innsparing årsverk 2022 - helårseffekt 2023	Innsparing	Drift	Gjennomført
5.1	3	Redusert kjøp av institusjonsplasser	Innsparing	Drift	Ikke gjennomført
Fritid Færder					
5.1	3	Flere og bredere tiltak i fritidssenteret	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
Ressurssenter for mennesker med utviklingsbehov (RMU)					
5.1	3	Innsparing årsverk 2022 - helårseffekt 2023	Innsparing	Drift	Gjennomført

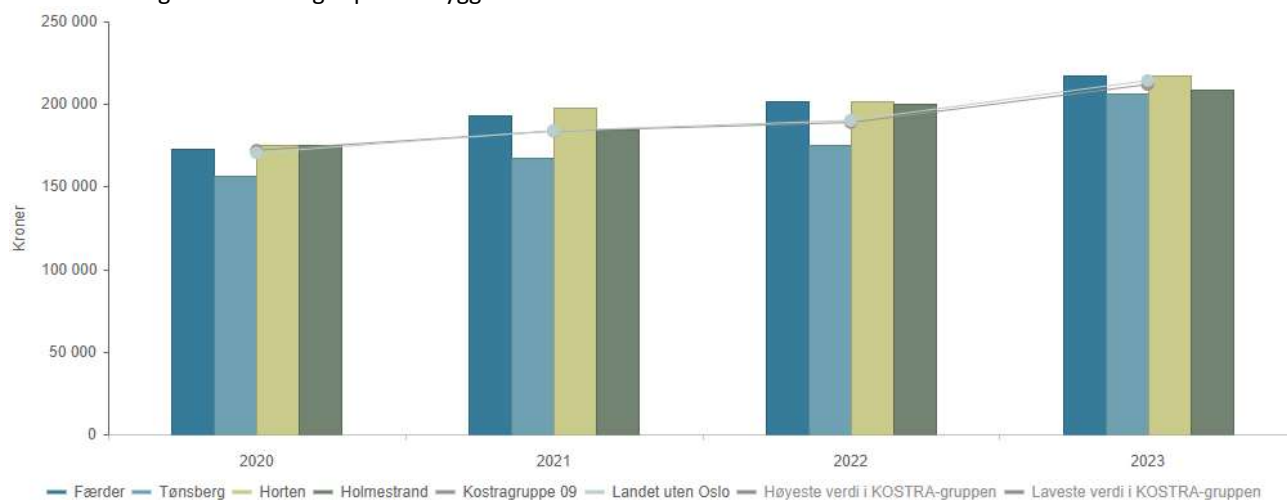
Tiltak som ikke er gjennomført i 2023:

- Barnehager – redusert lederressurs – endrede forutsetninger gjorde at lederressurs ble videreført i 2023. Innsparing ble sikret gjennom andre tiltak.
- Barnehager – 1 årsverk midlertidig – endrede forutsetninger har ikke muliggjort avvikling av årsverket. Innsparing ble sikret gjennom andre tiltak.
- Barneverntjenesten – redusert kjøp av institusjonsplasser – har vært økt behov for nye plasseringer i statlige tiltak og midlertidige forsterkningstiltak

2.2.4 Kostratall

Barnehage

Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år

	2020	2021	2022	2023
Færder	172 845	193 433	201 563	216 940
Tønsberg	156 154	167 753	175 157	206 094
Horten	174 885	197 593	201 354	217 118
Holmestrand	175 568	184 952	200 346	208 981
Kostragruppe 09	171 966	183 547	188 804	211 825
Landet uten Oslo	170 430	183 797	190 064	214 206

Netto driftsutgifter per innbygger for kommunale og private barnehageplasser er over nivået for Kostragruppen. Færder kommune har høyere utgifter til spesialpedagogiske tiltak enn de andre kommunene i Vestfold og Telemark. I tillegg består de kommunale barnehagene av små og mellomstore enheter der kapasiteten ikke er fullt utnyttet ift. areal og pedagognorm.

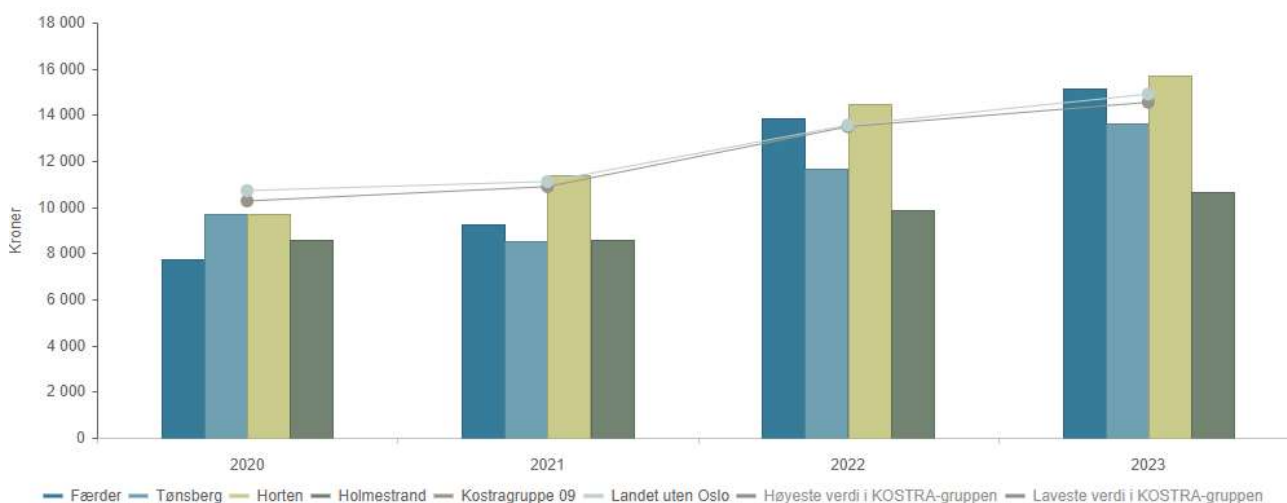
Barnehager			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år	prosent	91,1	88,1	92,4	87,2	90,5	88,8	88,2
2	Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år	prosent	98,5	96,9	98,3	95,4	97,7	97,3	97,3
3	Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år	Prosent	95,7	93,8	96,1	92,1	94,9	94,0	93,9
4	Andel barn i kommunal barnehage i forhold til alle barn i barnehage	prosent	46,6	47,5	63,8	58,3	37,8	50,1	51,9
5	Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	prosent	41,5	42,0	45,6	42,7	41,6	41,3	44,6
6	Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	prosent	84,0	79,0	83,0	73,4	85,5	85,8	84,0

2. og 3. Færder kommune har full barnehagedekning iht. barnehageloven. Andelen barn med barnehageplass er under nivået for kommunene i Vestfold og Telemark og landet ellers (u/ Oslo).

- Færder kommune har en høyere andel barn i private barnehager enn Tønsberg og Horten. Fordelingen mellom private og kommunale barnehager er mer lik snittet i kostragruppen og fylket.
- Barnehagene i Færder kommune følger barnehagelovens norm for pedagogisk bemanning. Pr. 15.12.23 var det 6 barnehager som manglet 5,4 årsverk pedagog totalt. Årsakene er sykemelding over 3 måneder, permisjoner og oppsigelser. I tillegg var det 1 barnehage som hadde dispensasjon fra utdanningskravet med totalt 0,4 årsverk.
- Andelen minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til antall innvandrerbarn har gått ytterligere ned i 2023. Færre innvandrerbarn har benyttet seg av et barnehagetilbud. Færder kommune har en lavere andel minoritetsspråklige barn i forhold til innvandrerbarn i barnehage enn landsgjennomsnittet.

Barnevern

Netto driftsutgifter barnevernstjenester per innbygger 0-17 år

	2020	2021	2022	2023
Færder	7 761	9 241	13 833	15 133
Tønsberg	9 677	8 549	11 675	13 603
Horten	9 679	11 372	14 478	15 698
Holmestrand	8 597	8 566	9 872	10 630
Kostragruppe 09	10 264	10 885	13 486	14 544
Landet uten Oslo	10 714	11 107	13 551	14 897

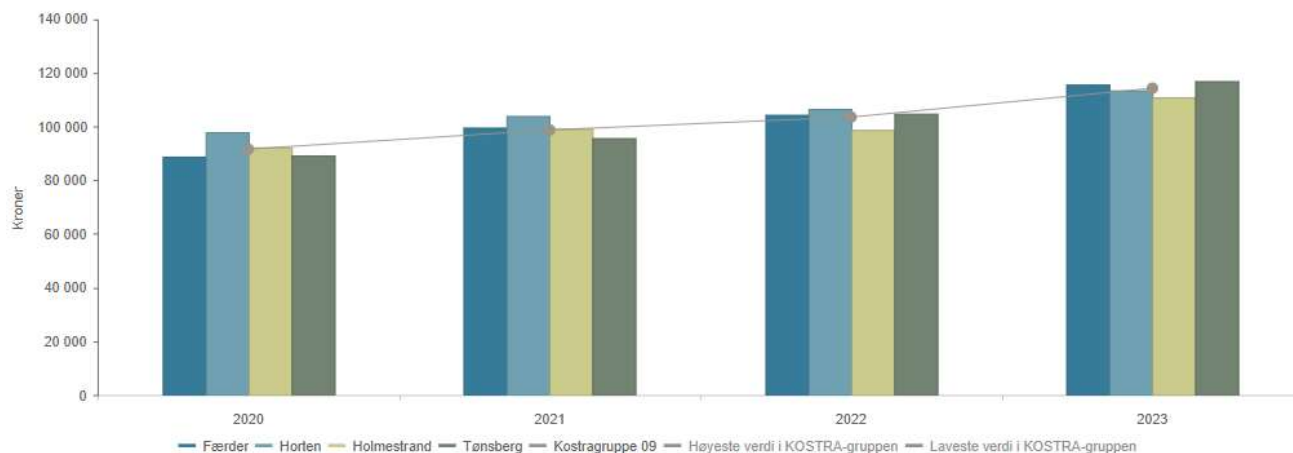
Netto driftsutgifter til barneverntjenester øker som følge av generell pris- og lønnsvekst samt økt behov for nye plasseringer i statlige tiltak og midlertidige forsterkningstiltak. Egenandel på tiltakene har også økt.

Barnevern			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Barn med barnevernstiltak 31. 12 for innbyggere 0-17 år	prosent	2,2	1,9	2,1	2,8	2,4	2,3	2,4
2	Antall meldinger i alt	antall	385	484	1 143	504	11 258	76 196	7 714
3	Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) - utgiftsjustert	kr	402 351	460 414	501 207	793 835	553 045	572 352	529 251
4	Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	prosent	96,5	95,5	99,2	97,0	91,4	92,5	97,3

1. Andelen barn med barnevernstiltak har gått ned fra 2022 til 2023. I oppvekstreformen er det lagt opp til at familier skal få lett tilgjengelig hjelp på lavere nivå og at barnevernet nå jobber med de familiene som har behov for barnevernets spesialiserte hjelp.
2. Antall meldinger har gått opp fra 2022 til 2023. Meldingene til barnevernet kommer primært fra politi og barnevernvakt og den største økningen i årsak til melding er rusbruk hos barnet.
3. Færder kommune har færre kostbare plasseringer utenfor hjemmet som følge av satsning gjort i forsøksordningen og som barneverntjenesten har beholdt. Det er bygget opp gode tiltaksressurser i tjenesten (familieveiledere, miljøterapeuter og familierådscoordinatorer). Disse ressursene og deres kompetanse styrker og mobiliserer ressursene til familien og deres nettverk. Satsningen gir hjelp som hindrer flytting og dyre tiltak. I tillegg har tjenesten over tid satsset på løsninger i slekt og nettverk og lokal god akuttberedskap for de barna som må flytte. Dette er både faglig gode og økonomisk kostnadseffektive tiltak som gjør at utgiftene holdes på et lavt nivå. Kommunens kostander per barn som er plassert av barnevernet er lavere enn for våre nabokommuner og snittet i kostragruppe 9, landet og fylket.
4. Antall saker avsluttet innen 3 mnd. er relativt stabilt.

Grunnskole

Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger 6-15 år.

	2020	2021	2022	2023
Færder	88 752	99 441	104 499	115 522
Horten	97 705	103 771	106 416	113 330
Holmestrand	92 146	99 115	98 501	110 833
Tønsberg	89 236	95 725	104 780	116 996
Kostragruppe 09	91 502	98 656	103 433	114 182

Tabellen ovenfor viser netto driftsutgifter til grunnskole per innbygger 6-15 år justert for utgiftsbehov. Enhetskostnaden har økt med 10,5%, som tilsvarer gjennomsnittlig økning for hele kostragruppen.

Grunnskole			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold /Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring	antall	38,2	38,1	36,9	37,1	40,1	36,7	39,3
2	Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning	antall	158,6	154,1	142,7	166,3	149,1	146,2	160,2
3	Gruppestørrelse 2 - indikasjon på lærertetthet	antall	16,5	16,8	16,8	16,6	16,2	15,6	16,4

1. Antall timer vil variere ift. den aktuelle elevmassens norskerferdigheter og behovet for tilstrekkelige norskerferdigheter for å kunne følge ordinær undervisning. Kommunens organisering og tilkomsten av ulike nasjonaliteter vil også kunne ha innflytelse på tallene. Fordelt på antall elever som mottar særskilt norskopplæring viser tallene at vi ligger ganske likt med omkringliggende kommuner og noe lavere enn landsgjennomsnittet og kostragruppe 9.
2. Etter en økning i årstimer fra 2021 til 2022 og tidligere viser tallene for 2023 en reduksjon. Færder kommune ligger fortsatt litt høyere enn kostragruppe 9, som det er naturlig å sammenligne seg med på dette området.
3. Tallene viser at det er litt flere elever pr. lærer i grunnskolen i Færder kommune i 2023 enn tidligere år. En forklaring kan være skolesammenslåing og synkende elevtall. Tallene viser at Færder kommune ligger ganske likt med omkringliggende- og sammenlignbare kommuner. Tallene viser at vi følger lærernorm på alle trinn i grunnskolen.

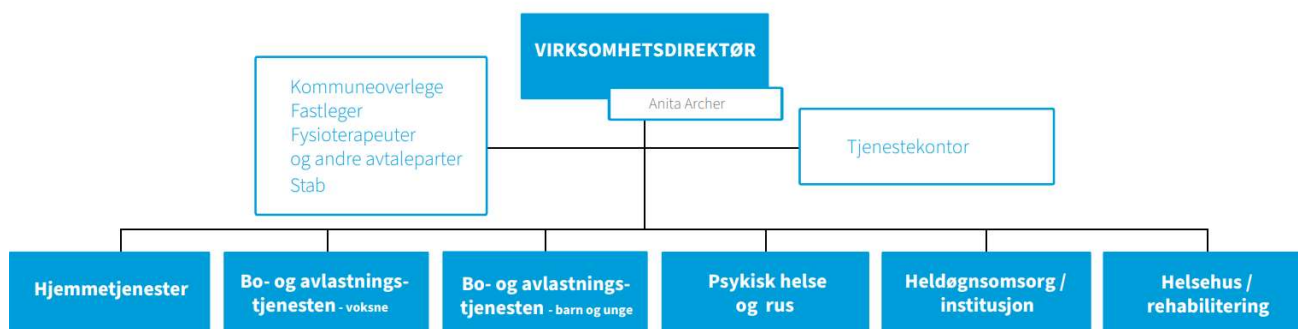
Helsestasjon og skolehelsetjenesten			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold /Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	årsverk	65,9	43,1	47,7	76,4	52,1	51,8	48,8
2	Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	prosent	95,7	105,2	92,5	84,1	91,1	88,4	94,6
3	Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av første skoletrinn	prosent	113	90,8	87	93,8	99,7	95,6	94,4

1. Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år er redusert fra 65,9 til 43,1 årsverk. Dette skyldes at psykisk helseteam har flyttet til FærderHuset. Stillingene som er igjen i forebyggende helse er knyttet til helsestasjon, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom (HFU).
2. Hjemmebesøk er en prioritert oppgave som alle nyfødte får tilbud om, og forklarer høy dekningsgrad. Fødsler rundt årsskifte kan resultere i en prosentandel som overstiger 100%.
3. Andelen av helseundersøkelse i 1. trinn er tilnærmet 100%, men fordi helseundersøkelsen gjennomføres både før og etter nyttår, blir statistikken pr kalenderår upresis.

2.3 Helse

2.3.1 Organisasjonskart Helse

2.3.2 Årsmelding

Færder kommune har en høyere andel eldre innbyggere enn de andre kommunene i Vestfold og landet som helhet. Planer for sektoren følger opp nasjonale anbefalinger og tilrettelegger for et aldersvennlig samfunn. Arbeidet med helhetlig plan for helse og mestring er igangsatt og vil ferdigstilles i 2024. Det jobbes fortsatt aktivt med en dreining mot mer hjemmebaserte tjenester, hvor bruk av helseteknologi er et viktig satsingsområde. Appen «Nyby» brukes for å øke samarbeidet med frivilligheten i flere virksomheter.

Tjenestene effektiviseres fortløpende, og kommunens deltagelse i TØRN – prosjektet er viktig i dette arbeidet. Pasientsikkerhet, rett kompetanse, bruk av helseteknologi, heldidskultur, høy tilstedeværelse, og ny oppgavedeling mellom profesjonene er viktig for at medarbeidere skal oppleve mestring. Tidlig innsats for å støtte opp om mestring hos pasient/bruker og dennes pårørende er avgjørende. Etisk råd er viktig for drøfting av ulike problemstillinger.

Dagsentertilbud er et viktig tiltak for å opprettholde funksjon og mestring, samt opprettholde god ernæringsstatus og forebygge ensomhet. Tilbudet om ambulerende dagsentertilbud er videreført som en fast ordning for å møte brukernes behov.

Kommunen har ansvar for avansert behandling både i institusjonen og i pasientens hjem. Et økende antall pasienter vil som følge av flere diagnoser ha behov for høy kompetanse og bistand mange ganger i døgnet. De ambulerende tjenestene representerer fleksibilitet i tjenestekjeden, og innbyggerne gis mulighet til å bo hjemme lenger enn før. Flere alvorlig syke pasienter ønsker å leve lengst mulig hjemme, og det sees en markant økning i antall pasienter som ønsker å dø hjemme. Et palliativt forløp og hjemme-død tilrettelegges i nært samarbeid med pasient, pårørende og fastlege.

Gjennomsnittlig botid på langtids plass ved institusjonene i Færder kommune er i 2023 27,7 måneder. Dette er en nedgang fra 2022 da tallet var 28,4 måneder. Botiden varierer mellom de ulike institusjonene. Den individuelle «Aktivitetsdosetten» er et viktig tiltak for pasienter på institusjon, og legger til rette for aktiviteter tilpasset den enkelte pasient. Behandlings- og omsorgsoppgavene i institusjonene blir stadig mer kompliserte og intensive ettersom flere innbyggere lever lengre med sykdommene sine. Antallet demenssyke i samfunnet øker. For denne gruppen øker botiden i sykehjem, og det sees et tydelig skille i forhold til andre pasienter. Avdelingene i sykehjemmene er spesialiserte og det satses på kompetanseutvikling, forskning og innovasjon.

Tjeneste for psykisk helse og rus har i 2023 hatt en økning i antall saker. «Drop-in» timer og assistert selvhjelp er videreført sammen med utvidet kortvarig psykisk helsehjelp. Tjenesten har tatt i bruk et digitalt behandlings – og tilbakemeldingsverktøy som løpende tilpasser seg tjenestemottakers svar på spørsmål om problemer og ressurser.

Avtalen med Krisesenteret i Vestfold gir tilbud om beskyttelse også til voldsutsatte med rus og psykiske lidelser. Tverrsektorielt voldsteam, «TryggEst», videreføres, og tverrsektorielt forebyggende rusteam er opprettet i samarbeid med oppvekst.

Fra juli 2023 ble det obligatorisk for alle kommuner å ha en rådgivende enhet for rus-saker. Enheten skal ta imot personer som får oppmøteplikt som vilkår for betinget påtaleunntatelse i saker knyttet til bruk og besittelse av narkotika. Oppmøte anses ikke som helsehjelp. Rådgivende enhet i Færder er lagt til tjeneste for psykisk helse og rus i samarbeid med forebyggende rusteam i oppvekst.

Arbeidet med å innføre helseteknologi har vært et satsingsområde i 2023. Ved institusjonene er det arbeidet med bruken av eksisterende pasient- og sykesignalanlegg, samt videreutvikling av muligheter for digitalt tilsyn. For hjemmeboende er det gitt tilbudet om trygghetsskapende teknologi, elektroniske medisindispensere og digital hjemme-oppfølgning.

Gjennom året ble det meldt 1390 utskrivningsklare pasienter, mot 1506 i 2022. Av disse fikk 564 tilbud om hjemmetjenester, 478 fikk korttid -/rehabiliteringsopphold ved Smidsrød helsehus og Bjønnesåsen Bo og aktivitetssenter, 48 pasienter fikk tilbud ved langtidsinstitusjon, 19 pasienter fikk tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold og de resterende fikk videre oppfølging av psykisk helse- og rustjenesten eller miljøarbeidertjenesten. 61 pasienter reiste hjem uten tjenester, og 39 pasienter ble enten avmeldt og/eller reiste til andre helseinstitusjoner. Det ble fakturert for 401 overliggerdøgn i 2023. Dette er en markant nedgang fra 2022 hvor antallet var 846.

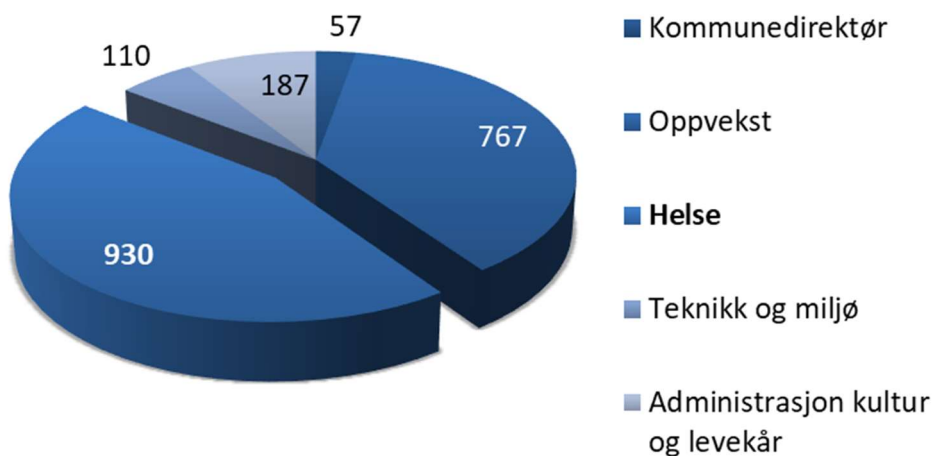
Habiliteringstilbudet til barn og unge ble overført sektoren fra 2023, og samarbeider nært med tilsvarende tilbud til voksne. Virksomhetene endret navn til bo - og avlastningstjenesten barn og unge, og bo- og avlastningstjenesten voksne. Endringen gjør det mulig å samordne habiliteringstilbudet til barn, unge og voksne for å kunne se hele livsløpet.

Kommunen har i 2023 videreført arbeidet i forhold til vaksiner, og kommunens innbyggere har fått vaksinetilbud i tråd med anbefalingene fra Folkehelseinstituttet.

Avtalen mellom helse- og omsorgsdepartementet og KS om helsefelleskap gjenspeiler strukturen i samhandlingen mellom kommunene i Vestfold fylke og Sykehuset i Vestfold HF. Samhandlingen innenfor helseområdet er videreført.

Færder kommune har videreført samarbeidet med Tønsberg kommune om Tønsberg-regionen legevakt og ØHD, hjelpemiddellager, lavterskeltilbudet «Sidebygningen», miljørettet helsevern, veterinærvakt og feltpleie. Kommunen har samarbeid med Universitetet i Sør-Øst i universitetskommunesamarbeidet.

2.3.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Helse utgjør 45,6 % av totale midler fordelt til virksomhetsområdene. Regnskapsmessig forbruk i 2023 er 930 mill. kr mot et budsjett på 920 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabell nedenfor.

Enhet	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik i kr	Forbruk i %
Virksomhetsdirektør	27 938	30 840	2 902	90,6 %
Tjenestekontoret	92 679	94 570	1 891	98,0 %
Psykisk helse og rus	68 476	70 445	1 969	97,2 %
Hjemmetjenester/omsorgsboliger	162 630	157 819	-4 811	103,0 %
Bo- og avlastningstjeneste voksne	169 545	173 148	3 602	97,9 %
Bo- og avlastningstjeneste barn/unge	75 343	73 437	-1 906	102,6 %
Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter	192 586	186 863	-5 723	103,1 %
Smidsrød helsehus	140 805	133 246	-7 559	105,7 %
Sum Helse	930 003	920 368	-9 635	101,0 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor virksomhetsområdene. Avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Virksomhetsdirektør	Mindreforbruk 2,9 mill. kr knytter seg til merinntekt oppholdsbetaling sykehjem 2,0 mill.kr og 0,9 mill. kr Helfo-refusjoner for fastlege.
Tjenestekontoret	Mindreforbruk i enheten gjelder redusert kjøp av eksterne tjenester.
Rus og Psykiatri	Mindreforbruket beløper seg til 1,97 mill. kr. Færre søkere til boligtilskudd gir et mindreforbruk på budsjettet med 0,9 mill.kr. Flere vakante stillinger og sykemeldte som ikke er erstattet, utgjør et mindreforbruk på 1,07 mill.kr.
Hjemmetjenester/omsorgsboliger	Samlet merforbruk beløper seg til 3,8 mill.kr. Økningene skyldes raskere utskrivning fra sykehus, samt flere oppdrag som krever to personale samtidig. Økte driftsutgifter til medisinske forbruksvarer, drivstoff og innbytte av leasingbiler mv utgjør 1,1 mill.kr.
Bo- og avlastningstjeneste voksne	Mindreforbruk 3,6 mill.kr for vakante stillinger grunnet forsinket oppstart av Tinghaugveien 7-13 i påvente av oppussing av leiligheter.
Bo- og avlastningstjeneste barn/unge	Samlet merutgift utgjør 1,9 mill.kr grunnet flere nye tiltak.
Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter	Samlet merutgift utgjør 5,7 mill.kr. Tiltak for å sikre forsvarlig drift gjennom sommeren, samt flere brukere med et større hjelpebehov i tillegg til overbelegg, gir en økt kostnad knyttet til overtid og ekstrahjelp med 4,6 mill.kr. Økte utgifter til medisinsk forbruksmateriell og medisiner utgjør 0,7 mill.kr.
Smidsrød helsehus	Samlet merutgift utgjør 7,5 mill.kr. Merforbruk på innleie av lege og sykepleier fra vikarbyrå grunnet mangel på helsepersonell 0,5 mill.kr. Bruk av dobbeltrom i flere avdelinger gjennom hele året og brukere med stadig større hjelpebehov, gir en økt kostnad knyttet til overtid og ekstrahjelp på 5,6 mill.kr. Økte utgifter til kjøkken, medisinsk forbruksmateriell og medisiner utgjør 1,4 mill.kr.

2.3.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

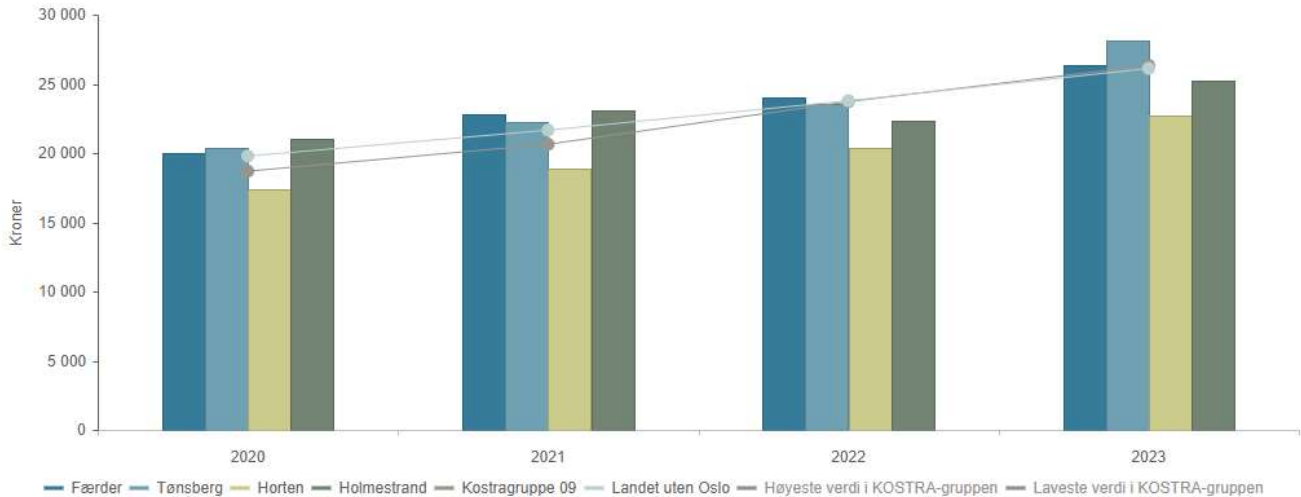
Tabellen viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2023-2026 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Delmål	FNs bærekrafts mål	Tiltak	Tiltakstype	Drift/ investering	Kommentar
Virksomhetsdirektør					
4.1	3	Innsparing vakanser	Innsparing	Drift	Gjennomført
4.2	3	Tjøme legekantor	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
4.2,4.3	3	Gerica e-rom	Ny investering	Investering	Gjennomført
4.2,4.3	3	Fastlegeordningen	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
4.4	3	Økt bemanning fysioterapi rehabilitering	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
4.1	3	Økt kapasitet utredning demens	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
Tjenestekontoret					
4.1	3	Nytt tiltak - barnekoordinator	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
Bo og avlastningstjenesten					
4.1	3	Innsparingstiltak	Innsparing	Drift	Gjennomført
4.2	3	Økt boligbehov	Nye tiltak	Drift	Delvis gjennomført
Smidsrød helsehus					
4.1	3	Innsparing vakanser	Innsparing	Drift	Gjennomført
4.2	3	1 årsverk	Nye tiltak	Drift	Gjennomført

2.3.5 Kostratall

Pleie og omsorg

Netto driftsutgift per innbygger pleie og omsorgstjenester (234,253,254,255,256,261)

	2020	2021	2022	2023
Færder	20 021	22 779	24 015	26 327
Tønsberg	20 375	22 271	23 542	28 090
Horten	17 338	18 909	20 419	22 672
Holmestrand	21 053	23 065	22 326	25 271
Kostragruppe 09	18 689	20 632	23 715	26 330
Landet uten Oslo	19 780	21 654	23 778	26 111

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til pleie og omsorg justert for utgiftsbehov. Færder kommune bruker omtrent det samme per innbygger til pleie og omsorg som kostragruppe 9 og landet uten Oslo. Sammenlignet med våre nabokommuner bruker vi mindre enn Tønsberg, og mer enn Horten og Holmestrand. Færder kommune har en høyere kostnad per ressurskrevende bruker enn nabokommunene. Antall ressurskrevende brukere er det samme som i 2022, 53 stykker.

Helse og omsorg			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Mottakere av hjemmetjenester per 1 000 innbygger	antall	56,5	60,4	38,7	33,1	43,7	42,0	45,0
2	Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie	kroner	1 381 187	1 409 182	1 309 685	1 262 476	1 427 832	1 415 279	1 428 443
3	Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere	årsverk	11,3	11,4	12,5	12,0	12,2	12,4	12,0
4	Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere	årsverk	9,6	8,3	8,6	6,1	9,6	9,6	9,5

1. Færder kommune gir tjenester til flere hjemmeboende enn nabokommuner, kostragruppe 9, fylket og landet u/Oslo. Færder kommune har en større andel innbyggere i aldersgruppen over 67 år, spesielt over 90 år.

- Netto utgift per plass i institusjon er høyere enn for våre nabokommuner, men lavere enn kostragruppe 9, fylket og landet u/Oslo. Pasientenes funksjonsnivå, bemanningsgrad og ansattes utdanningsnivå påvirker kostnadene. Færder kommune har satsset på geriatriske sykepleiere og sykepleiere med spesialutdanning. Kostnader til botilbud gjennom Bo- og avlastningstjenesten for unge inngår i indikatoren.
- Færder kommune har færre legeårsverk per innbygger enn Tønsberg og gjennomsnittet for kommunene i kostragruppe 9, landet uten Oslo og Vestfold/Telemark fylke. Færder kommune har 30,6 legeårsverk. Dette er en økning fra 2022. 24,6 av disse er knyttet til fastlegehjemler. Det har vært en økning med én fastlege-hjemmel i 2023. Øvrige er tilknyttet institusjoner, helsestasjon og kommuneoverlege.
- Færder kommune har lavere fysioterapidekning enn Tønsberg kommune, Kostragruppe 9 og landet uten Oslo og fylket. Nedgangen fra 2022 til 2023 skyldes vakant stilling per 31.12. Av 26,3 årsverk fysioterapeuter er 11,7 årsverk (17 fulltids- og deltidshjemler) knyttet til avtalehjemler. Øvrige er tilknyttet institusjoner, helsestasjon og ambulerende hjemmetjeneste.

Bolig

Bolig			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold /Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2032
1	Totalt antall kommunalt disponerte boliger	antall	578	590	1 298	478	12 739	99 406	10 173
2	Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere	prosent	60	61	47	40	56	51	57
3	Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner	kr	2181	1584	555	1 097	1 571	1 581	1 100
4	Husstander i midlertidige botilbud i mindre enn 3 måneder	antall	40	40	101	51	354	3 261	371
5	Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere	antall	0,8	0,2	0,5	2,6	1,5	1,5	1,3

- Færder kommune disponerer en rekke boliger til sine innbyggere. Omtrent 40 % av disse er omsorgsboliger og 60 % boliger til personer som defineres som vanskeligstilte på boligmarkedet. Antall kommunale boliger har økt med 12 fra 2022 til 2023.
- Færder kommune har fokus på livsløpsstandard i kommunale boliger.
- Investeringsnivå til boligformål varierer fra år til år. Reduksjonen fra 2022 til 2023 kan forklares med høyt investeringsnivå i 2022 da kommunen bygget omsorgsboligene på Gipø. I 2023 har det ikke vært tilsvarende investeringer.
- Antall husstander i midlertidig botilbud i mindre enn 3 måneder har være uendret fra 2022 til 2023. Totalt var det 53 husstander i midlertidig bolig i 2023. Av disse var 13 av en varighet på over 3 måneder og 40 med varighet mindre enn 3 måneder. Ingen av personene i midlertidig bolig hadde hovedomsorg for barn. Det var 11 personer i aldersgruppen 18-24 år, og av disse var 1 av varighet over 3 mnd. Boligsosialt team har i samarbeid med NAV egne ressurser som driver med boligveiledning og hjelp til å finne varig bolig.
- Det har vært en negativ utvikling i antall innvilgede startlån som følge av en sterk vekst i lånerentene gjennom 2023. Færder kommune ligger lavere enn kommunene og kommunegruppene det sammenlignes med.

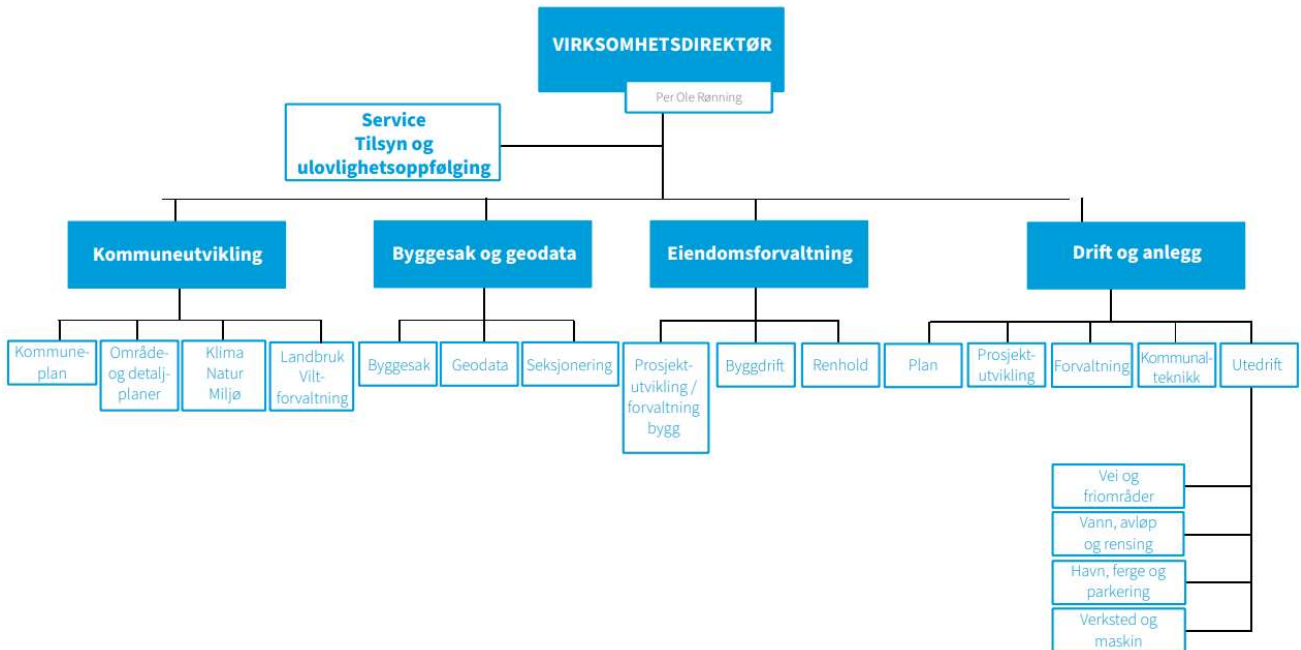
Psykisk helse og rus			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	223
1	Netto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år	kr	693,9	728,5	868,7	753,3	394,3	673,5	616,2
2	Antall vedtak om kjøp av tiltak til rusmiddelmissbrukere av aktører utenfor komm per 10 000 innbyggere 18-66 år	antall	0	0	1,1	0	0,9	2,6	0,6

1. Netto driftsutgifter til personer med rusproblemer per innbygger 18 - 66 år har økt med 4,6 % fra 2022 til 2023. Utgift per innbygger er høyere enn med landsgjennomsnittet, gjennomsnittet for kostragruppe 09 og Vestfold/Telemark fylke.
2. Færder kommune kjøper ikke lenger plasser i påvente av rusbehandling eller annen behandling. Dette skyldes bedre samarbeid med sykehuset om helhetlig og koordinert samhandling.

2.4 Teknikk og miljø

2.4.1 Organisasjonskart teknikk og miljø

2.4.2 Årsmelding

Kommuneutvikling

I september 2023 ble ny arealdel til kommuneplanen vedtatt. Dette er den første helhetlige gjennomgangen og samordningen av kommunedelplankartene for tidligere Tjøme og Nøtterøy kommuner. Arbeidet har vist seg å være omfattende og tidkrevende, og det har avdekket at det på flere områder har vært manglende likhet mellom de to kommunedelplankartene. Forslag til ny kommuneplan var på høring i to omganger i 2023. Det er arbeidet videre med felles strategi- og prinsippplan for Kaldnes vest, men dette arbeidet har blitt noe forsinket på grunn av arbeidet med ny kommuneplan.

Det har vært flere pågående planprosesser i Teie sentrum. For å sikre en helhetlig løsning er det utarbeidet et dokument om de overordnede prinsippene for gatestruktur og gaterom i Teie sentrum, samt parkeringsløsninger og parkeringsnormer. Premissene og føringene ble vedtatt av kommunestyret 8. februar 2023.

For Tjøme sentrum ble det vedtatt overordnede prinsipper og føringer for det videre planarbeidet. Reguleringsplan for ny fastlandsforbindelse er vedtatt.

Arbeidet med kyststier og sikring og tilrettelegging av friluftsområder ble videreført i 2023. Eiendommen på Mågerø ble overtatt fra Forsvarsbygg. Det arbeides med å utarbeide reguleringsplan for Håøya før deling og salg fra Forsvarsbygg.

Prosjekt for kartlegging og fjerning av ulovlige ferdselshindringer i strandsonen har pågått i 2,5 år. Hittil har 7 prioriterte strekninger blitt kartlagt og over 100 mulig ulovlige ferdselshindringer har blitt registrert. Av registrerte ferdselshindringer har det frem til i dag blitt registrert flest gjerder og plattinger. Andre typer registrerte ferdselshindringer er skilt, hekker, bygninger, steinsetninger, sittemøbler, trapper, pyntegenstander, helleanger, m.m. De fleste grunneiere velger å fjerne registrerte ferdselshindringer frivillig.

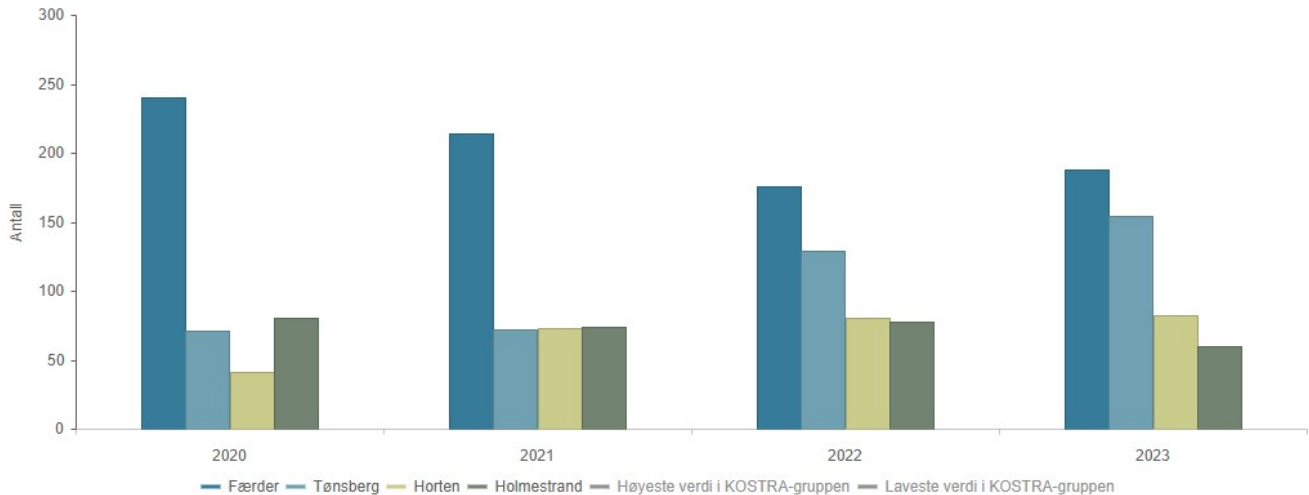
Byggesak og geodata

Avdelingen behandlet flere søknader i 2023 enn året før, men antall søknader har også økt. Dette er en utvikling som er ulik med signalene fra landet generelt, hvor antall byggesøknader er redusert. Avdelingen har derfor fremdeles utfordringer med kapasitet og saksbehandlingstid. Det jobbes målrettet med å endre situasjonen gjennom tiltaksplaner.

På grunn av oversittelse av saksbehandlingstid, tapte kommunen ca. 0,82 mill. kr i gebyrinntekter i 2023. Kommunen har mottatt ekstraordinære skjønnsmidler fra Statsforvalteren tilsvarende 0,5 mill. kr til dekning av kostnader tilknyttet den ekstraordinære situasjonen på byggesaksområdet. Selvkostgraden for byggesak har økt fra 70 % i 2022 til 73,5 % i 2023.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2023 er redusert fra 24 til 15 dager for byggesøknader med 3 ukers frist (21 dager). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for rammesøknader (12-ukerssaker) er redusert fra 78 til 64 dager. I 2023 ble det behandlet 566 saker, mot 503 saker i 2022. Det er behandlet 160 dispensasjonssaker, og dette er en økning på 16 saker fra 2022. Antallet dispensasjoner er fortsatt høyt.

Utvikling antall dispensasjonssaker:

Geodata-avdelingen har hatt en god ressursituasjon, og gebyrinntektene ble som forutsatt i budsjettet. Selvkostgraden på geodata var i 2023 på 78,2 %, mot 92,8 % i 2022. Reduksjonen skyldes naturlige svingninger i inntektsnivå. I 2022 hadde avdelingen et høyere inntektsgrunnlag.

Tilsyn og ulovlighetsoppfølging

Arbeid med tilsyn og ulovlighetsoppfølging er organisert som en del av virksomhetsdirektørens stab. Enheten består av tre årsverk, men det har kun vært to årsverk aktive i 2023 på grunn av sykemelding og permisjon. Ved årsslutt ble det arbeidet aktivt med 141 saker. Det ble avsluttet 14 saker gjennom året, og det var registrert 627 ulovlighetssaker som ikke var tatt opp til behandling ved overgangen til 2024. Gjennom året ble det gjennomført 13 tilsyn og det er pålagt tvangsmulkt for totalt kr 760 000.

Eiendomsforvaltningen

Det er til enhver tid ca. 100 pågående investeringsprosjekter som styres av eiendomsforvaltningen. Eiendomsforvaltningen bidrar også inn i utredningsarbeid i forbindelse med forprosjekt og mulighetsstudier. Gjennomførte prosjekter ved formålsbygg og boliger er prosjekter knyttet til tilrettelegging for beboere og ansatte, HMS-tiltak, og ENØK-tiltak. Tilsynsaktiviteten fra eksterne som miljørettet helsevern og brannvesen, samt endrede lovkrav avdekker også behov for ombygging og tilrettelegging.

Brannforebygging er et hovedfokus i avdelingen som det arbeides med løpende. Eiendomsforvaltningen har også i 2023 gjennomført en rekke utbedringer og nye tiltak ved formålsbygg og kommunale boliger for å øke brannsikkerheten.

I 2023 har kommunens strømkostnader økt med 74%. Noe av dette skyldes en kald avslutning på året, mens mesteparten skyldes en høyere strømpris. Eiendomsforvaltningen opplever økte kostnader til vedlikehold. Vedlikeholdsbudsjett for 2023 utgjorde ca 38% sett opp mot norm for verdibevarende vedlikehold for kommunens bygningsmasse. I 2023 har det vært en økende utfordring knyttet til utbredelse av veggdyr i kommunale boliger, slik det også er nasjonalt og globalt. Sanering er ressurskrevende, og veggdyrene kommer ofte raskt tilbake.

For renhold er Norsk-Samfunnsfag-Medarbeiderskapskurs videreført i 2023, 45 % av de ansatte er nå fagarbeidere og prosentandelen øker for hvert år. Renholderne hadde også i 2023 en feiring av Renholdernes dag.

Hjemme-renhold og praktisk bistand i hjemmet var stabilt gjennom året. Det gjennomføres årlig ca. 12 000 oppdrag fordelt på 450 kunder.

Eiendomsforvaltningen følger opp politisk vedtak om innløsning av boliger i forbindelse med prosjektet med ny fastlandsforbindelse, totalt er 13 boliger innløst pr 31.12.2023.

Arbeidet med gjennomgang av interne prosedyrer og rollebeskrivelser og arbeid med å etablere vedlikeholdsplaner i FDV systemet Facilit ble videreført i 2023. Eiendomsforvaltningen opplever å ha god dialog og et godt samarbeid med andre virksomhetsområder i kommunen.

Drift og anlegg

I 2023 har det pågått arbeid med 31 vann- og avløpsprosjekter, 4 prosjekter på gs-vei/parkeringsplass, 11 prosjekter på friluftsområder og 1 prosjekt på klimatilpasning/flomvei. Tønsberg renseanlegg IKS overtok eierskap og drift av Bekkevika renseanlegg fra 1.1.23. Det er gitt flere pålegg for tilknytning og separering i 2023.

2023 var et år med mange vann- og avløpsprosjekter i planleggingsfasen. Av prosjekter i utførelsesfasen nevnes: ny vannledning Kråkerørøningen, separering Fossåsveien del II, strømpjekjøring avløpsledning Amundrødveien, separering Valhalla del II, separering Knausveien, tilknytning Ulvøveien, en rekke tiltak og oppgraderinger på pumpestasjoner. Det er etablert 3 stk. tømestasjoner for båtseptik i 2023.

Vannforbruket har hatt en jevn nedgang de 10 siste årene, og tallet for 2023 var det laveste som er registrert i den perioden. Dette viser at det jobbes godt med å finne og reparere vannlekkasjer.

Gang- og sykkelsti langs Pytterøningen ble ferdigstilt i 2023. Tilbakemeldingen fra boligfeltet har vært svært positiv. Reguleringsplan for Dukenveien og Verdun har blitt vedtatt, klagebehandling gjenstår. Løkkeåsveien gs-vei er påbegynt, utførelsen skjer i 2024.

Utedrift

Vann og avløp

Utskifting av vannkummer, avløpskummer og etablering av sluk med sandfang i veier, er oppgaver som fortløpende er ivaretatt. Høyvannsventiler er montert på en rekke avløpspumpe-stasjoner. Eldre strekk med vannledninger av galvaniserte rør er skiftet. Lekkasje på kloakkledninger, avløpspumpe-ledninger og vannbrudd på hovedledninger er utbedret løpende. Det har vært mange vannbrudd i 2023 sammenlignet med tidligere år.

Friluft

På Fjærholmen er det gjennomført en større oppgradering av parkeringsplassen, samt at adkomstvei og platting er etablert ved kiosken. På Verdens ende ble dekket foran kiosken byttet ut. Den kommunale anløps-brygga på Torød fikk nytt dekke.

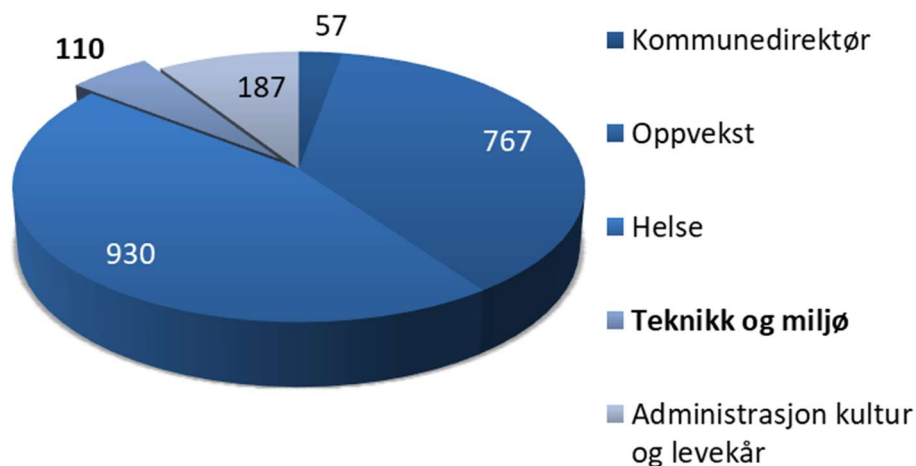
Det er flyttet en huske fra Vestskogen og grillhytte fra Herstad til Labakken skole. Labakken skole har fått ny ZIP-line. Det er etablert ny klatre-/aktivitetspark på Torød skole i samarbeid med FAU på Torød. Det er montert nye lekeapparater på Labakken barnehage, Lindhøy skole, Nilsåsveien kommunale lekeplass, Oserød skole har fått nye husker og Hårkollen barnehage har fått ny sandkasse. Det ble også utført en større jobb med å skifte ut alle fallunderlag av grus i barnehagene.

Det ble sluttavvikret 1100 m³ med tømmer i Toknes-skogen. Det ble utført ca. 30 større eller mindre hogst-oppdrag.

Veilys, veier og trafiksikkerhet

Arbeidet med å få umålte strekninger med veilys over på målt anlegg med målerskap fortsatte i 2023. Dette arbeidet ble nedprioritert høsten 2022 til fordel for utskifting av lyspunkter til LED på grunn av de høye strømprisene. Ca. 250 lysarmaturer er byttet ut med LED, herav hele Veierland. Det ble gjort en større fjellsikringsjobb der det ble pigget ned ca. 100 tonn med dårlig fjell. 10 kommunale veier og 3 gs-veier fikk nytt slitedekke (ny asfalt).

2.4.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Teknikk og miljø utgjør 4,6 % av totale midler fordelt til virksomhetsområdene. Regnskapsmessig forbruk i 2023 er 110 mill. kr mot et budsjett på 93 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabell nedenfor.

Enhet	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik i kr	Forbruk i %
Virksomhetsdirektør og stab	6 873	6 381	-491	108 %
Kommuneutvikling	16 038	15 734	-304	102 %
Byggesak og geodata	5 862	6 764	901	87 %
Eiendomsforvaltning	106 907	98 321	-8 586	109 %
Brannvesen	23 556	23 556	0	100 %
Utedrift	41 650	40 572	-1 078	103 %
Drift og anlegg	-88 320	-96 282	- 7 962	92 %
Småbåthavner og sjøbruk	-2 431	-2 363	68	103 %
Sum Teknikk og miljø	110 135	92 683	-17 452	119 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor virksomhetsområdene. Avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Virksomhetsdirektør og stab	Virksomhetsdirektør og stab har et merforbruk på 0,49 mill. kr. 0,28 mill. kr gjelder kostnader til nytt kommunenummer som følge av fradeling fylke. Det er også avsatt noe midler til pågående tvister.
Byggesak og geodata	Byggesak og Geodata har et samlet mindreforbruk på 0,9 mill. kr. Dette knytter seg til refusjon sykelønn 0,56 mill. kr og merinntekt på byggesak med 0,3 mill. kr.
Eiendomsforvaltning	Eiendomsforvaltningen har et samlet merforbruk på 8,6 mill. kr. Den viktigste årsaken til dette er økte kostnader til vedlikehold av kommunens bygg (7,5 mill. kr). Høyere forbruk og gjennomsnittspris på strøm har gitt et merforbruk på 1,8 mill. kr.

Enhet	Kommentar til avvik
Utedrift	Utedrift har et merforbruk på 1,1 mill. kr. Dette knytter seg i all hovedsak til mindreinntekter på parkering og gjestehavner som en følge av færre besøkende enn budsjettert. Det har vært et merforbruk på brøyting i 2023, men dette er spart inn på andre områder innenfor Utedrift.
Drift og anlegg	Samlet merforbruk på 7,9 mill. kr. som i alle hovedsak gjelder vann og avløp. Det ble i 2023 budsjettert med bruk av selvkostfond for å dempe økning i kommunale gebyrer. Vann og avløpsfond er imidlertid tomt, og underskuddet går da direkte på kommunenes disposisjonsfond. Underskuddet må tilbakebetales til selvkostfond de neste 5 årene. Dette er hensyntatt i de kommunale gebyrene for 2024.

2.4.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Tabellen viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2023-2026 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Delmål	FNs bærekrafts mål	Tiltak	Tiltakstype	Drift/ investering	Kommentar
Virksomhetsdirektør					
8.4	8	Vakante stillinger	Innsparing	Drift	Gjennomført
Kommuneutvikling					
1.2, 1.4, 1.5, 1.6	11	Reduksjon konsulent kommuneplan	Innsparing	Drift	Gjennomført
1.2, 1.4, 1.5, 1.6	11	Reduksjon midler reguleringsplan Vestskogen	Innsparing	Drift	Gjennomført
1.2	11	Utredning boplikt	Innsparing	Drift	Gjennomført
7.2	11	Kartlegging av kvikkleireområder i Færder	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
1.4	9, 11	Konsulentmidler Kaldnes Vest	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
1.2	9	Konsulentmidler reguleringsplan Teie Torv	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
8.2, 8.4	9, 11	Økt kapasitet 1 årsverk	Nye tiltak	Drift	Ikke gjennomført
7.1	13	Klimaformål	Løpende	Investering	Ikke gjennomført
5.1, 6.8	3	Friluftsmål	Løpende	Investering	Gjennomført
Byggesak og geodata					
8.4	8	Vakant stilling	Innsparing	Drift	Gjennomført
8.2, 8.4	8	Økt kapasitet byggesaksbehandling 1 årsverk	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
Eiendomsforvaltningen					
8.7	16	Inntekt Vestre Bolæren	Innsparing	Drift	Gjennomført
6.8	13	Ny energiløsning Tinghaug	Innsparing	Drift	Gjennomført
8.7	9	Salg Herstad skole	Innsparing	Drift	Ikke gjennomført
7.1	13	Strømsparingstiltak	Innsparing	Drift	Delvis gjennomført
8.4	9	Prosjektleder 1 årsverk	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
8.6	3	Vedlikehold tilfluktsrom kommunale bygg	Nye tiltak	Drift	Pågår

Delmål	FNs bærekraftsmål	Tiltak	Tiltakstype	Drift/ investering	Kommentar
1.4, 1.6	3	Boliger førstegangsetablerere - Roppestadkollen	Ny investering	Investering	Pågår
6.8	7, 9, 11	Rehabiliteringsplan formålsbygg	Løpende	Investering	Gjennomført
4.2	3	Gipø vest - rehabilitering	Tidligere vedtatt	Investering	Gjennomført
7.1, 7.2	13	Ladepunkter elbil kommunale bygg	Løpende	Investering	Ikke gjennomført
7.1	13	Klimatiltak kommunale bygg	Politisk vedtak	Investering	Gjennomført
Utedrift					
8.7	11	Avvikle 1 times gratis parkering Teie Torv	Innsparing	Drift	Gjennomført
8.4	8	Fornyelse av maskinpark	Løpende	Investering	Gjennomført
6.2	9	Kommunale veier - oppgradering	Løpende	Investering	Gjennomført
6.1	9	Veilys - oppgradering	Løpende	Investering	Gjennomført
3.4	3	Fjærholmen - rampe bredere dør kiosk	Ny investering	Investering	Gjennomført
3.4	3	Fjærholmen friområde - oppgradering	Ny investering	Investering	Gjennomført
3.4	3	Fjærholmen nedgravd søppelanlegg	Ny investering	Investering	Gjennomført
7.3	14	Tømmestasjoner for fritidsbåter	Ny investering	Investering	Gjennomført

Drift og anlegg					
7.3, 7.4	14	Mudring Myrasundet	Nye tiltak	Drift	Ikke gjennomført
8.4	6	Selvkost 1 årsverk forvaltning vann og avløp	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
6.4	6	Hovedplan avløp	Løpende	Investering	Gjennomført
6.3	6	Hovedplan vann	Løpende	Investering	Gjennomført
8.6	9, 11, 15	Klimatilpasninger/flomveier	Løpende	Investering	Gjennomført
6.2	11	Nye gang- og sykkelveier	Løpende	Investering	Gjennomført
6.6	9	Etablering fiber sentral pott	Løpende	Investering	Gjennomført
3.4	15	Hella - tilrettelegging for parkering friluftsområde	Ny investering	Investering	Ikke gjennomført
6.5	6	Lofterød oppgradering mottak hageavfall	Ny investering	Investering	Gjennomført
6.4	6	Reduksjon kr 500 for et standard abonnement på avløpsgebyr	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
6.3	6	Reduksjon kr 500 for et standard abonnement på vanngebyr	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført

Tiltak som ikke er gjennomført i 2023:

- Kommuneutvikling- Økt kapasitet 1 årsverk. Ansettelse ble noe utsatt. Er gjennomført i januar 2024.
- Kommuneutvikling – Klimaformål investering. Midlene ble omdisponert til ny flytebrygge for septik tømmestasjon på Østre Bolæren 1 tertial 2023.
- Eiendomsforvaltningen – Salg av Herstad skole. Den tidligere skolen benyttes midlertidig til blant annet «Færderhuset». Salg av eiendommen er til vurdering.
- Eiendomsforvaltningen: Ladepunkter elbil kommunale bygg er en fast, årlig bevilgning. Det har ikke vært gjennomført noen nye tiltak i 2023 blant annet pga. kapasitetsutfordringer. Arbeid igangsettes i 2024.
- Drift og anlegg – Mudring Myrasundet – tiltak ikke godkjent av Tønsberg kommune. Må avventes til endelig vedtak.
- Drift og anlegg – Hella parkering friluftsområde. Fortsatt pågående arbeid med grunnerverv.

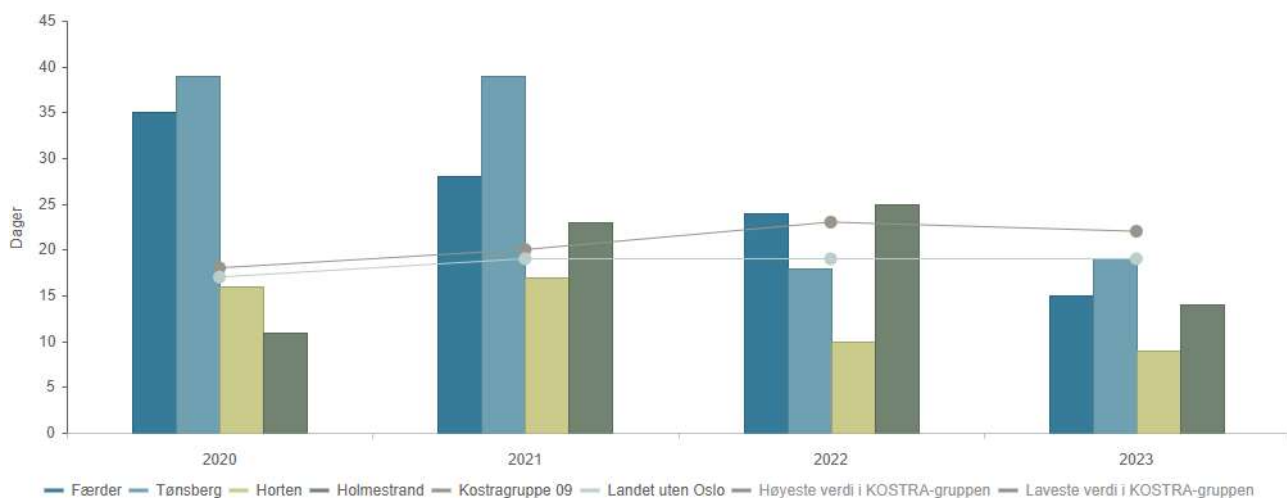
2.4.5 Kostratall

Eiendomsforvaltning			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Netto driftsutgifter for bygg fordelt per innbygger (FGK6a)	kr	5713	6335	5877	5775	6199	7074	6428
2	Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter	kr	732	880	882	574	701	750	846
3	Herav utgifter til renhold	kr	276	277	192	148	180	188	193

1. Færder kommune har noe høyere utgifter til eiendomsforvaltning per innbygger enn nabokommunene, men lavere utgifter enn fylket og landet.
2. Her ligger Færder kommune høyere enn sammenlignbare kommuner og landet ellers, selv når vi korrigerer for leide arealer.
3. Kommunens utgifter til renhold ligger på et høyere nivå enn nabokommuner, kostragruppen, fylket og landet.

Plan, byggesak og miljø

Gjennomsnittlig behandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist:

	2020	2021	2022	2023
Færder	35	28	24	15
Tønsberg	39	39	18	19
Horten	16	17	10	9
Holmestrand	11	23	25	14
Kostragruppe 09	18	20	23	22
Landet uten Oslo	17	19	19	19

I tallfremstillingen er det sammenlignet med Tønsberg, Horten og Holmestrand som Færder sine nærmeste kommunenaboer. Tidligere er det også sammenlignet med Kragerø som ligner mer på Færder mht. antall dispensasjonssaker i 100 metersbeltet. Kragerø har imidlertid ikke rapportert tall per 15.02.2024. Grafen viser at Færder kommune har hatt en positiv utvikling på sin saksbehandlingstid.

Plan og byggesaksbehandling			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2032	2023
1	Byggesøknader i alt behandlet	antall	503	566	845	327	8 513	62 792	5 979
2	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist	dager	78	64	49	31	41	38	36
3	Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan	prosent	31,2	26,6	15,1	15,9	20,1	20,1	14,6
4	Gjennomførte tilsyn i alt med rapport/samlerapport	antall	12	48	32	10	831	6 538	478
5	Søknader om nye bygninger i strandsonen som ble innvilget	antall	14	1	:	:	91	868	39
6	Selvkostgrad i bygge- og delesaker	prosent	70	70	73	90	.	69	75

- Saksmengden viser høy byggeaktivitet sammenlignet med nabokommuner. Byggesaksavdelingen har økt antall behandlede saker i 2023 sammenlignet med 2022.
- Saksbehandlingstiden for 12 ukers-saker er redusert til 64 dager mot 78 dager i 2021 og 2022 og er fortsatt innenfor fristen på 84 dager. Opplevd saksbehandlingstid kan likevel være høy idet saksbehandlingstiden først begynner å løpe når søknaden er fullstendig. Antall søknader med mangler er fremdeles høyt, men heldigvis i bedring. Mange dispensasjonssaker i forhold til andre kommuner og arbeid med omfattende eldre byggesaker medfører lengre gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Det er fortsatt et etterslep på saksbehandlingen hos byggesaksavdelingen og tap av gebyrinntekter som knytter seg til saker hvor det er brukt mer tid enn de lovbestemte fristene. Kommunen har mottatt ekstraordinære skjønnsmidler som kompenserer for noe av dette tapet.
- Dispensasjoner skyldes i hovedsak eldre reguleringsplaner og strandsonesaker. I samråd med NVE har i tillegg kommunen måtte opprette en hensynssone for ras- og skredfare (kvikkleire) med plankrav som fører til mange dispensasjoner fremover.
- Det er gjennomført 48 tilsyn i 2023, der 33 av de knyttet seg til ulovlighetsoppfølging.
- I hovedsak rive og gjenoppføre på dispensasjon. Ifølge veilederen er dette avgrenset til søknader om nye bygninger og til tiltak utenfor områder avsatt til byggeområder i kommuneplanen. Omfanget av nye bygg i strandsonen er derfor større. Det vises blant annet til at det ble godkjent blokkbebyggelse i strandsonen i et regulert område i 2023.
- Selvkostgraden har holdt seg stabil i 2022 og 2023. Tapte gebyrinntekter gir fortsatt noe redusert selvkostgrad.

Husholdningsavfall			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	kr	2 248	2 892	2 677	3 105	3 442	3 557	3 035
2	Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling	prosent	67,9	66,7	66,7	66,7	46,8	45,7	63,4

1. Variasjoner kan skyldes fondsjusteringer. Færder ligger under snittet for kostragruppe 9, landet og Vestfold/Telemark.
2. Vesar-kommunene kommer likt ut med hverandre og bedre enn landsgjennomsnittet. Kildesortering ble etablert tidlig i VESAR-området. Gjenvinningsgraden på avfallet er red fra 67,9 til 66,7%. Det gjøres tiltak i 2024 for å øke materialgjenvinningen.

Kommunal vannforsyning			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva.	kr	2 775	3 998	3 559	2 938	4 157	4 809	4 678
2	E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater	prosent	100	100	100	100	:	97,1	100
3	Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje	prosent	37	31,7	22	17,3	:	28,6	30,6

1. Færder har lengre ledningsnett per abonnent enn nabokommunene samt få næringsbedrifter med høyt forbruk. Årsgebyret for vannforsyning er lavere i Færder kommune enn kostragruppe 9, landet og fylket.
3. Færder har redusert lekkasjeprosent fra 37% i 2022 til 31,7% i 2023. Dette skyldes både hurtig reparasjon når lekkasjer oppstår, og at man har funnet registrert forbruk som tidligere ikke har blitt registrert

Kommunal avløp			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva.	kr	6 425	8 090	6 100	6 795	5 779	5 264	6 210

1. Gebyrene er høyere enn sammenlignbare kommuner, delvis fordi Færder kommune ikke har store næringsaktører som bidrar. Topografien med kyst på alle kanter gjør at det kreves mye pumping, samtidig gir spredt bebyggelse lengre ledninger per abonnent og høyere kostnader.

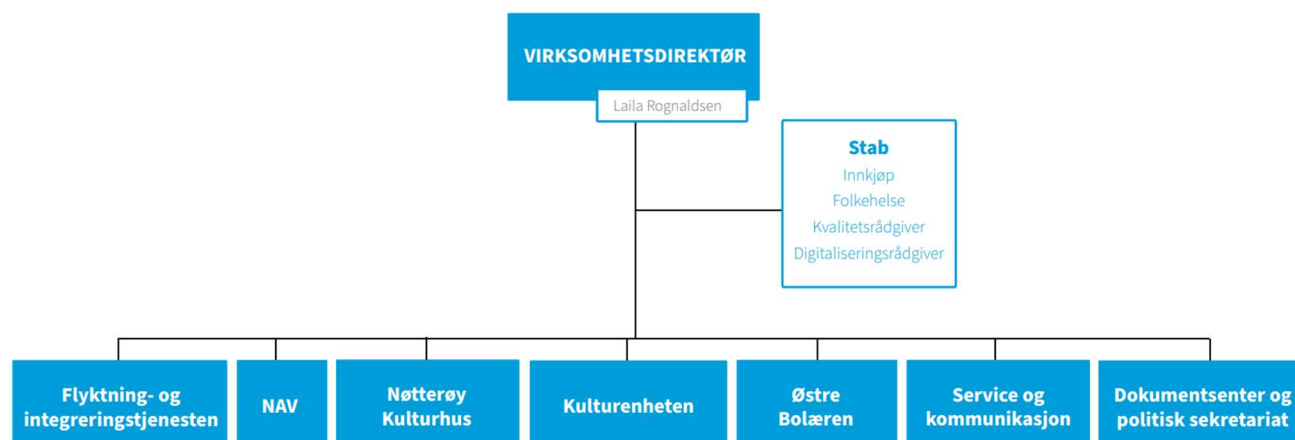
Samferdsel			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater	prosent	94,2	95,5	100	100	66,9	64,5	73,4
2	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger	kr	905	1020	1 074	623	1 496	1 633	1 490
3	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km	kr	158 256	182 078	226 263	127 051	213 621	213 925	209 726

1. Veiene på Veierland er hovedforklaringen på at Færder ligger under nabokommunene.
2. og 3. Færder kommune har strenge krav til reparasjon etter tiltak i vei og holder kostnadene nede på drift.

2.5 Administrasjon, kultur og levekår

2.5.1 Organisasjonskart Administrasjon, kultur og levekår

2.5.2 Årsmelding

Administrasjon, kultur og levekår representerer en bred tjenesteportefølje med sektorovergrepene administrative oppgaver og tjenestelevering knyttet til bosetting av flyktninger, sosialtjeneste, idrett og kultur. Drift av Østre Bolæren er også organisert her. De administrative oppgavene er oppfølging av Jarlsberg IKT, digitalisering, service og kommunikasjonsavdeling, politisk sekretariat og dokumentsenter, folkehelsekoordinator og innkjøpsrådgiving.

Flyktning og integreringstjenesten

Anmodningen fra Integrerings- og mangfolds direktoratet for 2023 var opprinnelig på 111 flyktninger. Våren 2023 mottok Færder kommune tilleggsanmodning på 9 flyktninger, total anmodning ble 120 flyktninger. Det ble i tillegg bosatt 16 flyktninger gjennom familiegjenforening.

73 % av de bosatte kom fra Ukraina. 27 % kom fra Russland, Syria, Tyrkia, Afghanistan, Iran og Irak. Av de bosatte var 12 % over 55 år og barn under 18 år utgjør 29 %. Ved bosetting ble det benyttet 54 boliger, herav 7 kommunale og 47 private boliger.

Av de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2023 gikk 64 % over til jobb eller utdanning. 19 % er i tiltak gjennom NAV og 9 % er registrert som arbeidssøker hos NAV, personer med helseutfordringer m.m. Resterende 8 % har returnert til Ukraina.

Flyktningmottak

Færder kommune er fra august 2023 vertskommune for flyktningmottak med 160 plasser. Kommunen leverer helsetjenester, skoletilbud og tilbud om asylnorsk til beboerne ved mottaket. Samarbeidet med mottaket har vært godt.

Nav Færder

Kvalifiseringsprogram:

Kvalifiseringsprogram er en rettighet innbyggerne i kommunen kan ha, og kan ikke avslås hvis de tilfredsstillt kravene til deltakelse i program. Det har i tre år vært gjennomført et landsdekkende prosjekt i regi av direktoratet for å øke bruken av kvalifiseringsprogram i hele landet. Færder har deltatt i prosjektet og vært en foregangskommune for hvordan kvalifiseringsprogrammet skal brukes for å få flere i arbeid.

Økt satsning på kvalifiseringsprogrammet i NAV har bidratt til at flere personer kom ut i arbeid og utdanning, og dette bidrar til å redusere utgifter til sosialhjelp, som er en noe lavere, men mer passiv ytelse. 100 personer har deltatt i kvalifiseringsprogrammet 2023. Av disse har 37 personer fullført programmet. 62 % av disse har fått tilbud om ordinert heltid/deltids arbeid eller flyttet. Ved utgangen av året var det 67 aktive deltagere i program. I 2023 kom 8 % av deltakerne tilbake til sosialhjelp, i 2022 var tilsvarende tall 24%.

Økonomisk sosialhjelp:

Totalt antall mottakere av økonomisk sosialhjelp har gått noe ned fra 2022 til 2023, ikke hensyntatt flyktninger. I 2022 hadde kommunen i snitt 270,5 mottakere pr måned, i 2023 er snittet 266,7 mottakere. Tallene inkluderer alle aldersgrupper, men ikke flyktninger. For unge er tallene henholdsvis 81,8 i 2022 mot 84,2 i 2023, så det har vært en økning for denne aldersgruppen. Denne utviklingen registreres i hele landet. Når det gjelder flyktninger hadde vi i 2022 58,5 mottakere i snitt pr mnd, mens i 2023 hadde vi 71,8 mottakere i snitt pr mnd.

Forskning viser en stor økning av de sosiale utgiftene i hele landet. Hovedårsakene forklares hovedsakelig med dyrtid som medfører økning av søknader fra unge og barnefamilier, i tillegg til et stort antall bosatte flyktninger som enten ikke er i yrkesaktiv alder, eller som har vist seg vanskelig å få formidlet til arbeid. Tallene avspeiler ikke arbeidsmengden som oppleves langt større. Det er flere som henvender seg for å få råd og veiledning uten at det medfører vedtak om utbetaling. Digitalisering av søknader medfører langt flere søknader fra samme personer, ofte flere om dagen, og hele døgnet. Ukrainske flyktninger søker mye og prøver sine rettigheter, og det brukes mye tid på veiledning og saksbehandling. Grundig saksbehandling gjør at saker vurderes iht. lov og rettigheter, og mange får råd og veiledning, men avslag på sin søknad.

Kultur og frivillighet

Det er gjennomført program både i Den kulturelle skolesekken (DKS) og Den kulturelle sparerstokken. I juni ble det arrangert DKS festival på Slottsfjellet for 5.000 ungdomsskoleelever i Færder, Holmestrand og Tønsberg. Prosjektet videreføres med filmfestival i 2024. EU-prosjektet WOW experience ble avsluttet høsten 2023. EU-prosjektet har resultert i en beste praksis verktøykasse som Vestfold fylkeskommune har ansvar for å ferdigstille for alle samarbeidsland. Færder kommune deltok i prosjektet med representanter fra kulturenheten og Teigar ungdomsskole sammen med kollegaer fra Island, Finland og Nord-Makedonia.

Færder fritidskasse ble etablert, finansiert av kommunal egenandel og prosjektmidler fra Barne-, ungdom- og familiedirektoratet. Færder fritidskasse skal gi barn og unge fra 0-23 år mulighet til å delta på fast fritidsaktivitet uavhengig av familiens økonomi. Kulturenheten utdelte kr 2,38 mill. kr i kommunale tilskudd til lag og foreninger fordelt på medlemsstøtte, prosjektstøtte, strømtilskudd og driftstilskudd til kulturminneformål. I 2023 har flere anleggsprosjekter for idrett og fysisk aktivitet mottatt spillemidler fordi anlegget er ferdigstilt eller snart blir ferdigstilt. Kulturenheten ledet arbeidet med offentlig utsmykkingsprosjekt på Tjøme ungdomsskole og Labakken skole. Det er stor etterspørsel fra lag, foreninger og innbyggere om leie av idrettshaller og skolelokaler. Kulturenheten arbeider for at så mange som mulig skal få tid i anleggene og at anlegg står minst mulig tomme. Færderprisen ble i 2023 delt ut til Færder demenskor. Elan Geelmuyden mottok Færderstipendet

Frivillighetsstrategi for Færder kommune ble rullert og vedtatt. Det er arbeidet med å bygge nettverk av frivillige organisasjoner for å mobilisere innsats knyttet til flyktningstrømmen fra Ukraina. Det er arbeidet aktivt både på mottaket på Ramdal og med aktivitetstilbud. Frivilligbørs ble arrangert for andre gang i samarbeid med Tønsberg kommune. Møteplassen samler frivillige organisasjoner, lokale bedrifter og offentlig sektor for å utveksle ønsker og ideer til samarbeid. I 2023 ble det inngått over 100 avtaler.

Det er økt besøk på Færder frivilligsentral både i Rødsgata 36 og i Ekebergveien 10. Etablering av onsdagskafe Rødsgata 36 har vært en suksessfull nyetablering sammen med Middag for eldre (prosjekt med midler fra Statsforvalter og Anders Jahres minnefond) i Frivilligsentralens lokaler på Teie. Barselkafeen, Frivilligsentralens kulturscene (prosjekt med midler fra blant annet Sparebankstiftelsen) og SWAP (bruksalg) har også hatt sterk økning i besøk i 2023. Det har vært stor økning i lokale lag og foreningers bruk av frivilligsentralens lokaler til møter og aktiviteter.

Arbeidet med å innføre dialogverktøyet «Nyby» i helsesektoren fortsatte også i 2023.

Digitalisering

Færder kommune har vedtatt en digitaliseringsstrategi som er felles for samarbeidskommunene og startet arbeidet med tilhørende handlingsplan for digitalisering.

Færder kommune har i 2023 fulgt opp implementeringen av Microsoft 365 til alle ansatte, testet, analysert og tatt i bruk nye systemfunksjoner. Arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet har hatt høy prioritet på alle områder

innen digitalisering. Det er planlagt oppstart av porteføljestyling av Færder kommunes prosjekter for å skape innsikt, oversikt og forutsigbarhet for kommunen, Jarlsberg IKT og samarbeidskommunene. Formelle og strukturelle endringer i forbindelse med Jarlsberg IKTs nye foretaksform som *kommunalt oppgavefelleskap* er gjennomført. Færder kommune har, sammen med samarbeidskommunene, anskaffet KS Fiks DigiOrden som et felles system for kommunens applikasjoner, datasett og behandlingsprotokoller. Digitaliseringsrådgiverne i samarbeidskommunene jobber kontinuerlig for å legge til rette for felles forståelse og driftsmønster, samt gevinstrealisering, ved innføring/oppdatering av systemer, deriblant Microsoft 365, DigiOrden og barnevernssystem Modulus Barn.

Service- og kommunikasjonsavdelingen

Service- og kommunikasjonsavdelingen hadde høsten 2023 forhåndsstemming til kommune- og fylkestingsvalget 2023 i servicesenterets lokaler. Avdelingen bisto med publisering av informasjon i kommunens kommunikasjonskanaler, veiledning via skranke og telefon, og mottak av forhåndsstemmer.

Service- og kommunikasjonsavdelingen har ansvaret for den lokale rekrutteringen av bøssebærere og organiseringen av innsamlingen til TV-aksjonen NRK, som i 2023 gikk til Redd Barna. Avdelingen er også delaktig i tiltaket «Et annerledes juletre» sammen med oppvekstsektoren og lokallagene i Røde Kors. Tiltaket har som formål å bistå familier som har det ekstra strevsomt i jula ved at innbyggere og lokale aktører kjøper julegaver til familiene.

I 2023 ble innbyggerportalen «Min side» lansert på kommunens nettside. Portalen gir innbyggere tilgang til fakturaoversikt og betalingsutsettelse, samlet oversikt over kommunale brev, tilgang til informasjon om egen eiendom, informasjon om husstandens kommunale avgifter, informasjon om avfallshenting og oversikt over påbegynte og innsendte skjemaer.

Med nye krav om universell utforming av nettsteder, har kommunikasjonsavdelingen jobbet med å utarbeide og vedlikeholde en tilgjengelighetserklæring for nettsidene færder.kommune.no og bolarne.no. En tilgjengelighetserklæring beskriver i hvilken grad nettsiden til en virksomhet etterlever kravene til universell utforming av IKT.

Dokumentsenter og politisk sekretariat

Dokumentsenteret har levert elektroniske arkivuttrekk for langtidsbevaring hos IKA Kongsberg på de fleste systemer for å sikre data. Det arbeides kontinuerlig med å tilgjengeliggjøre data i IKA Innsyn, som er et digitalt system for å kunne hente opp informasjon som trengs i for eksempel i en rettighetssak. Dette vil gjøre dokumenter mer tilgjengelig når innbyggere etterspør informasjon om for eksempel skolegang og eksamener. Arbeidet med å levere eldre papirarkiver til IKA Kongsberg fortsetter.

Det arbeides med å redusere internpost i alle virksomheter som følge av risiko for at post kan komme på avveie. Det er opprettet sikker skanning-sluse til tjenestekontoret, helsestasjon og Færderhuset for overføring av dokumenter til fagsystemer. Flere virksomheter vil få tilsvarende løsning i tiden fremover.

Folkehelse

Færder kommune har inngått partnerskapsavtale om folkehelsearbeidet med fylkeskommunen. Med samarbeidet tildeles Færder kommune tilskuddsmidler som brukes på folkehelseiltak i tråd med mål og strategier i handlingsprogram for folkehelse og kommunens egne mål for folkehelsearbeidet.

I 2023 ble følgende tiltak gjennomført i større eller mindre grad:

Av-og-til holdningskampanjer, Digital Senior, Refleksdagen, Utdeling av sandbøtter med strøsand, Sterk og stødig, Verdensdagen for psykisk helse og Verdifull transport.

Noen av tiltakene faller også inn under arbeidet med Trygge Lokalsamfunn. Det arbeides systematisk med forebyggende tiltak innen brannforebygging, trafiksikkerhet, skadeforebygging og som en av-og-til-kommune for å redusere skadelig alkoholbruk.

I 2023 ble folkehelseforum revitalisert, med nye og færre deltakere. En fra hvert virksomhetsområde er representert. Folkehelseforum startet arbeidet med revidering av oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer.

I forbindelse med oppstart av arbeidet med ny pårørendestrategi ble det arrangert en intern pårørendekonferanse i september for å kickstarte og løfte arbeidet.

I 2023 deltok 550 elever i 5.-7. klasse i Færder i Ungdata pluss undersøkelsen. Ungdata pluss søker å undersøke hvilken betydning ulike sider ved barns fritidsvaner og hverdagsliv påvirker livskvalitet i barndommen, gjennom ungdomsperioden og inn i voksenlivet.

Kurset *lyst på livet* ble gjennomført med 40 deltakere (pensjonister) fra februar til september, et kurs for å fremme egen helse og livskvalitet gjennom å påvirke vaner og mønstre i hverdagen.

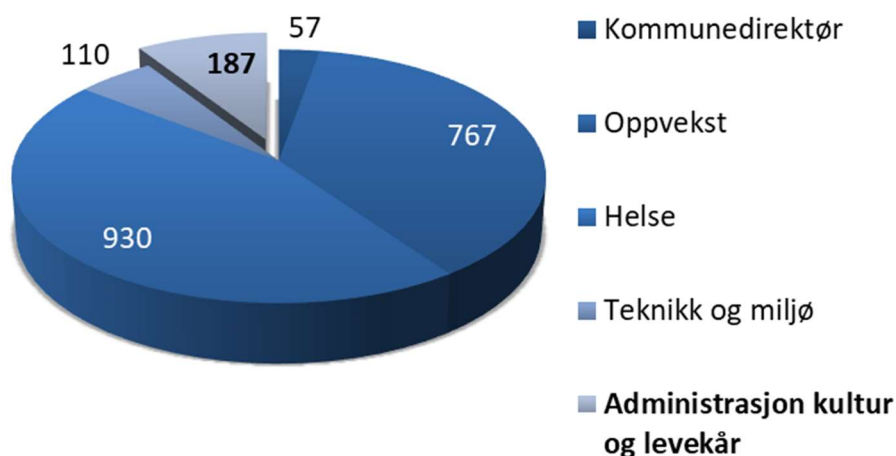
Nøtterøy kulturhus

Nøtterøy kulturhus hadde ca. 29.500 besøkende på åpne forestillinger i 2023 i tillegg til ca. 4.600 på DKS-forestillinger. Kulturhuset ble også benyttet til møter, skoleavslutninger, viselser, sommerdanseskole m.m. Kulturhuset har arbeidet seg tilbake i markedet etter pandemien. Billettsalget har økt gjennom året. Nøtterøy kulturhus mottar 3-årig arrangørstøtte fra Norsk Kulturråd 2023-2025 for å videreutvikle satsningen på internasjonale forestillinger, spesielt innen fysisk teater og nysirkus. Nøtterøy kulturhus har tatt rollen som turnéprodusent for de internasjonale nysirkusforestillingene i Norge. Dette skaper positiv omtale, kostnadsbesparelser, større nettverk og er mer bærekraftig. Nøtterøy kulturhus tok i høst initiativ til å etablere et nordisk turnénettverk.

Østre Bolæren

Driften av gjestehavn, restaurant og kiosk på Østre Bolæren hadde en god sesong i 2023 med ca. 2.900 overnattingsdøgn og godt besøk i restaurant, havna og i kiosk. Det er utvidet med 30 sitteplasser på uteserveringen. Overnatting tilbys på befalsforlegningen, i leiligheter, "Loshuset" og "Det Gule Huset". Mannskaps-forlegningen (1990-bygget) er avstengt etter vedtak. Det er godt samarbeid med næringsdrivende og frivillige organisasjoner på øya. Færder kommune inngikk kontrakt med Flybåten om tilskudd til rutebåt mellom Tønsberg og Bolærneøyene i fem sesonger fra 2023. Ruten startet opp til påske 2023. Flybåten kjørte også rute mellom Arås og Bolærne. Antall avganger er økt og ruten fraktet 15.000 passasjerer i 2023. Driften endte med et negativt resultat. Hovedgrunnen til dette var økning i strømkostnader og merkostnader til handikapptilpasning av kaianlegg jf. K.sak 67/23.

2.5.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Administrasjon, kultur og levekår utgjør 9,6 % av totale midler fordelt til virksomhetsområdene. Regnskapsmessig forbruk i 2023 er 187 mill. kr mot et budsjett på 194 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabellen nedenfor.

Enhet	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik i kr	Forbruk i %
Stab, administrasjon, kultur og levekår	27 697	28 446	749	97 %
NAV	68 868	67 950	-918	101 %
Innvandrertjenesten	46 878	54 286	7 408	86 %
Servicesenter og kommunikasjon	5 495	5 723	228	96 %
Dokumentsenter og sekretariat	10 700	11 376	676	94 %
Kulturenheten	22 600	22 237	363	102 %
Nøtterøy kulturhus	3 369	3 315	-54	102 %
Østre Bolæren	1 555	685	871	227 %
Sum Administrasjon, kultur og levekår	187 164	194 019	6 855	96 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor virksomhetsområdene. Avvik over 5 % eller 1 mill. kr kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Flyktning- og innvandrer-tjenesten	Mindre-kostnader skyldes senere bosetting av flyktninger enn budsjettet. Det er forholdsvis flere barn og eldre som er bosatt i 2023 sammenlignet med tidligere år som medfører lavere kostnader i introduksjonsprogrammet og program for norsk-opplæring.
Dokumentsenter og sekretariat	Kapasitetsproblemer hos leverandør for arkiveringstjenester medfører at noen leveranser er flyttet til 2024, og dette gir lavere kostnader i 2023. Det er i tillegg lavere portokostnader som følge av digitalisering. Mindre-forbruket skyldes også vakanser. Kostnader knyttet til kommunevalget i 2023 ble rimeligere enn budsjettet.
Østre Bolæren	Merforbruk skyldes i hovedsak 71% økning i strømkostnader, tilpasninger av kaianlegg for handikappede, samt noe økt bruk av sommervikarer.

2.5.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Delmål	FNs bærekrafts mål	Tiltak	Tiltakstype	Drift/ investering	Kommentar
Virksomhetsdirektør					
6.7.	9, 11	Digitaliseringsrådgiver, 1 årsverk	Nye tiltak	Drift	Delvis gjennomført
8.4.	9, 11	Innkjøpsrådgiver, 1 årsverk	Nye tiltak	Drift	Delvis gjennomført
8.4.	9, 11	IT-investeringer	Løpende	Investering	Gjennomført
8.4.	9, 11	Servere og lagringsmedium - bytte SAN	Ny investering	Investering	Gjennomført
NAV					
8.4.	11	Økt satsning i KVP jf. Ksak 53/22	Innsparing	Drift	Gjennomført
Service og kommunikasjon					
8.4.	9, 11	Min side, selvbetjening på nett for innbyggere	Nye tiltak	Drift	Gjennomført
8.4.	9, 11	Min side, selvbetjening på nett for innbyggere	Ny investering	Investering	Gjennomført
8.4.	9, 11	Applikasjon for innbyggere	Ny investering	Investering	Ikke gjennomført
Kulturenheten					
1.1.	4, 11	Tønsberg og Færder bibliotek - utskiftning tregulv	Ny investering	Investering	Gjennomført
3.1.	11	Økt ramme til frivillige lag og organisasjoner	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
3.1.	11	Årstilskudd 2023 til Kysten	Politisk vedtak	Drift	Gjennomført
Nøtterøy kulturhus					
8.4.	11	Driftsendring jf. Ksak 53/22. Økt aktivitetsnivå og driftsbesparende tiltak.	Innsparing	Drift	Gjennomført

2.5.5 Kostratall

Sosijaltjenesten			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkeltall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Sosialhjelpsmottakere	antall	873	874	1 836	1 277	15 487	136 145	14 078
2	Andel av sosialhjelpstilfeller sett opp mot antall innbyggere	prosent	3,2	3,2	3,1	4,6	2,7	2,8	3,2
3	Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år	antall	145	143	319	219	3 258	22 619	2 382
4	Sosialhjelpstilfeller, utbetalt beløp og stønadstid	Mnd	5,4	5,5	5,7	6,0	4,8	5,0	5,5
5	Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	antall	292	312	728	432	5 280	41 767	5 377
6	Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	antall	324	317	813	454	8 021	58 695	6 232
7	Mottakere av kvalifiseringsstønad per 1000 innbyggere 18-66 år	antall	6,4	5,8	4,3	4,9	2,4	2,8	3,9
8	Mottakere av introduksjonsstønad gjennomsnittlig deltakelseslengde	Mnd	6	7	7	7	0	0	0

- og 2. Antall sosialhjelpsmottakere i Færder kommune er nesten likt som i 2022. Andelen sosialhjelpsmottakere har økt hos alle de vi sammenligner oss med. I Tønsberg, Horten og de øvrige har antall sosialhjelpsmottakere gått opp. Sett opp mot antall innbyggere er andelen sosialhjelpsmottakere i Færder kommune 3,2 % mot 3,1 % i Tønsberg og 4,6 % i Horten. . Økt arbeidsledighet og generell prisstigning (dyrtid) i samfunnet og mottak av flyktninger er årsaken til at behovet for sosialhjelp øker.
- Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år i Færder kommune har en liten nedgang, mens den har steget i Tønsberg og Horten. Færder kommune har færre unge sosialhjelpsmottakere sett opp mot de vi sammenligner oss med. NAV Færder har etablert Jobbhuset, med særlig satsning på personer i aldersgruppen 18-30 år. Denne satsingen har som mål å gi unge tett oppfølging og bidra til å få dem raskt ut i jobb, utdanning eller andre ordninger og stønadsformer. Unge er også en prioritert gruppe i kvalifiseringsprogrammet (KVP).
- Antall måneder sosialhjelpsmottakerne får sosialhjelp har gått opp i Færder og er nå på nivå med fylket, over landet, og kostragruppe 9, men under Tønsberg og Horten. Årsaken til økningen kan henge sammen med økte priser, økt arbeidsledighet og mottak av flyktninger.
- Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold har gått opp fra 292 til 312. Dette skyldes dyrtid og vanskelig arbeidsmarked spesielt i bygg- og anleggsbransjen, samt flyktninger som pga. alder eller andre hindringer ikke kommer i jobb.
- Antall barn i familier som mottok sosialhjelp har gått noe ned. Det har den også gjort i Horten mens den har gått opp i Tønsberg og hos de andre vi sammenligner oss med. At det ikke har vært en økning kan forklares med en lovpålagt innskjerping på at barns behov skal kartlegges, vurderes og begrunnes. Dette har bidratt til tettere oppfølging av barnefamilier. Det har vært gjennomført landsomfattende tilsyn på barneperspektiver i NAV, hvor Færder som en av få kommuner ikke fikk påvist lovbrudd. En annen forklaring er satsingen på KVP. Det er mange forsørgere i denne ordningen.

7. Færder kommune har flere deltakere i KVP og flere mottakere av kvalifiseringsstønning per 1000 innbygger enn alle de øvrige. Direktoratet har gjennomført et 3-årig prosjekt for å få økt bruken av KVP i hele landet. Færder kommune er med i prosjektgruppen og har stått som en foregangskommune i dette arbeidet.
8. Mottakerne av introduksjonsstønning har en gjennomsnittlig deltakelseslengde på 7 mnd. som er lik både Tønsberg og Horten. Færder kommune har som mål å gjøre deltakerne så raskt som mulig selvhjulpne slik at de kan gå ut av programmet.

Kirke			FÆR	FÆR	TBG	HRT	K GR09	Landet u/ Oslo	Vestfold/ Telemark
Nøkkel tall		Enhet	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023
1	Døpte i prosent av antall fødte	prosent	48,8	57,0	53,3	35,5	57,2	55,1	52,3
2	Konfirmerte i prosent av 15-åring	prosent	32,5	27,6	41,1	32,2	50,2	50,7	43,3
3	Kirkelige gravferder i prosent av antall døde	prosent	82,4	87,9	77,2	101,2	88,3	83,4	84,0
4	Brutto driftsutgifter til funksjon 390, 393 pr. innbygger i kroner	kr	719	787	643	574	685	743	770

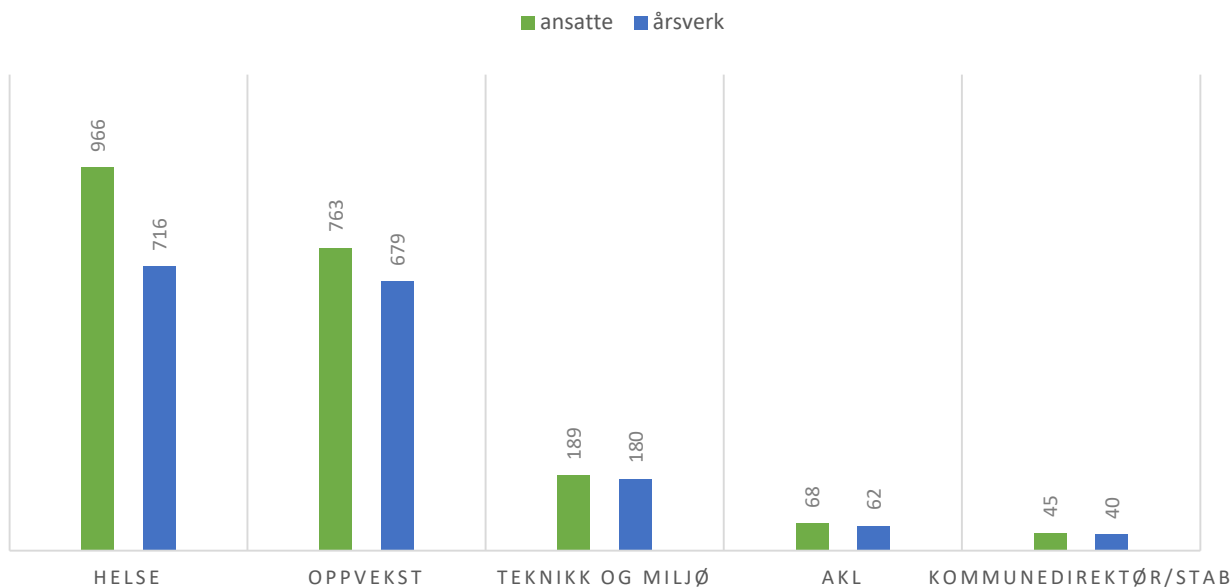
1. Andelen døpte har gått opp fra 48,8 i 2022 til 57,0% i 2023. I 2023 gikk tallet mye opp etter et lavt nivå under pandemien. Færder kommune ligger under de vi sammenligner oss med, kun Horten ligger lavere enn Færder.
2. Andelen som konfirmerer seg ligger under Tønsberg, snittet i Vestfold og Telemark, kostragruppe 9 og over Horten kommune.
3. Andel kirkelige gravferder har gått ned og ligger nå på snittet i Vestfold og Telemark. Kun Tønsberg ligger lavere enn Færder.
4. Overføringer til kirken fra 719 kr til 787 kr per innbygger. Økningen skyldes øke utgifter til strøm, lisenser og pensjon. Kommunen bruker fortsatt mer per innbygger enn sammenligningskommunene, kostraguppe 9, og landet u/Oslo.

3 Ligestilling, arbeidsmiljø og diskriminering

3.1 Likestilling

Færder kommune arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering og trakassering. Ved utgangen av 2023 var det til sammen 2049 faste heltid- og deltidsansatte hvorav 1592 er kvinner og 457 er menn.

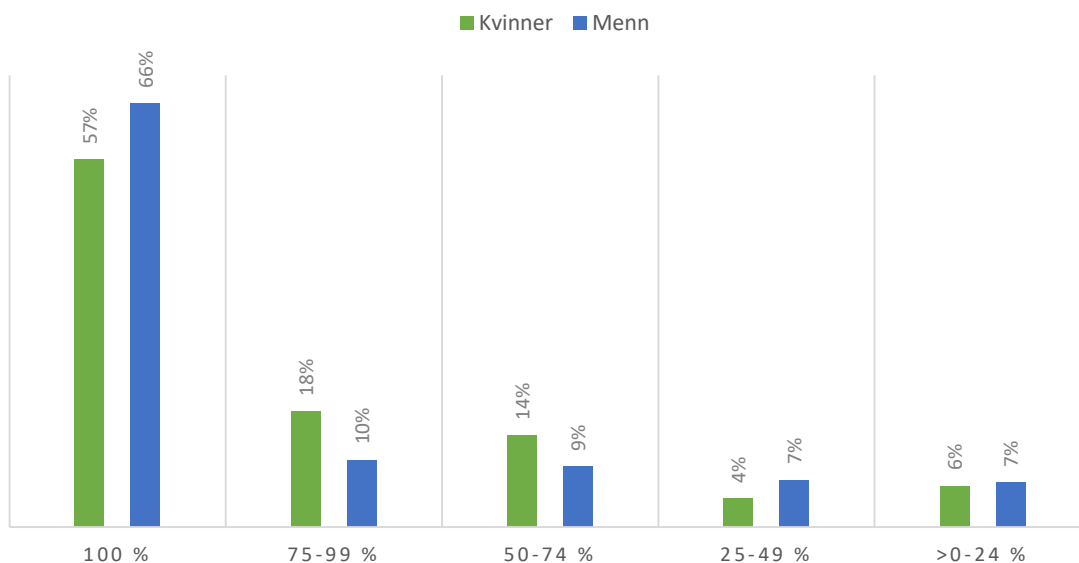
Tabellen over viser antall ansatte og årsverk pr virksomhetsområde. Helse er størst med 966 ansatte (grønn søyle) som dekker 716 årsverk (blå søyle). Årsaken til at det er flere deltidsstillinger i Helse er behovet for å dekke opp turnuser på kveld, natt og helg.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for hele kommunen er i snitt på 83 %. Dette er en økning fra 2022 og ligger nå litt over målsetningen på 82 %. Færder kommune har videreført satsningen og arbeidet med å utvikle en heltidskultur i Færder kommune blant annet gjennom pilotprosjektet årsturnus i Helse. Prosjektet er i oppstart og forventes rullet ut i løpet av desember 2024. Arbeidet med «Tørn-prosjektet» i regi av KS er videreført i 2023. «Tørn» innebærer å gjennomgå oppgavefordeling, bemanning og turnuser på nytt for å sikre kontinuitet, kvalitet på tjenestene og økt medarbeider- og brukertilfredshet. Pilotprosjektet er startet opp i 2023 ved to avdelinger i Helse.

Kjønnsfordeling og stillingsstørrelse.

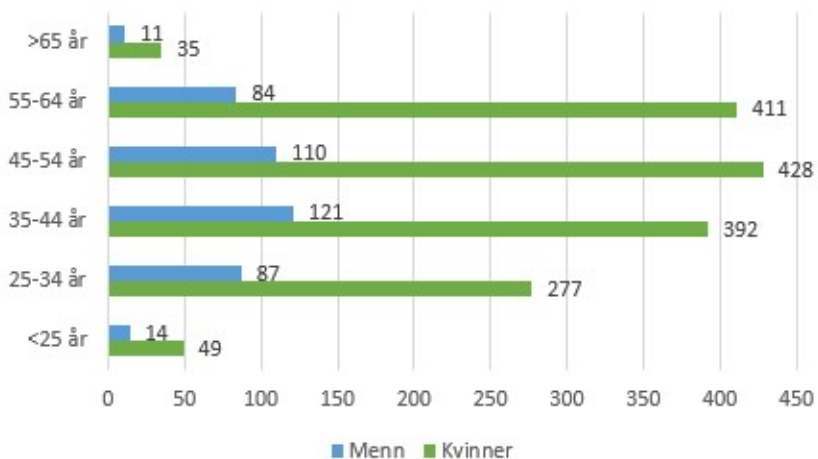
TOTAL STILLINGSSTØRRELSE I VIRKSOMHETEN

Diagrammet over viser stillingsstørrelse fordelt på kjønn i 2023.

Det er 1514 ansatte som har stillingsstørrelse på 75% eller mer. 1185 ansatte har 100% stilling. Forskning viser at stillingsstørrelser over 80% indikerer en heltidskultur i virksomheten

ALDERS- OG KJØNNSFORDELT

Gjennomsnitt

Kvinner	46,0
Menn	44,4
Alle	45,7

Tabellen «Alders- og kjønnsfordelt» viser at gjennomsnittsalder for kvinner er 46,0 år og for menn 44,4 år. Det er totalt 541 ansatte som er 55 år og eldre. Det var ved årets slutt 103 ansatte med 30 års ansiennitet i kommunen, 92 kvinner og 11 menn.

Lønnsutvikling

Færder kommune er bundet av Hovedtariffavtalen som gjelder for alle arbeidstakere i et fast, forpliktende arbeidsforhold; heltid, deltid eller midlertidig. Hvert år gjennomføres det lønnsforhandlinger. For ansatte i kap. 4 forhandles det sentralt, hvor det enkelte år settes av midler til lokale forhandlinger. For ansatte i kap. 3 og 5 gjøres dette lokalt i kommunen hvert år. Disse gjennomføres innenfor lønnsutvikling i KS-området og situasjonen i arbeidsmarkedet. Øvrige kriterier bygger på Hovedtariffavtalen og kommunens lønnspolitiske retningslinjer, samt drøfting med

organisasjonene. Virkningstidspunkt for lønnsregulering i kap. 3 og 5 er avtalt til 1. januar. Det er ca. 13% av kommunens ansatte som tilhører kap. 3 og 5. De resterende 87% tilhører kapittel 4. Avdelingsledere i skole (inspektører) ble fra 1.januar 2023 overført til kapittel 3.

KS og alle arbeidstakerorganisasjonene i de fire forhandlingssammenslutningene forhandlet frem en løsning med en ramme på 5,4% og virkningsdato 1.5.2023.

Lokale forhandlinger i kap. 3 og 5 ble gjennomført i tråd med HTA bestemmelser. Det ble lagt vekt på markedssituasjonen ved å prioritere ledere innenfor helse.

Tabell under viser endring i grunnlønn (mnd.) for de ulike gruppene i Færder kommune.

Kapittel	Arbeidstakergruppe	Grunnlønn	Vekst i grunnlønn 1.12.22 1.12.23
Alle	Alle	46 529	5,6%
3	Alle	66 984	2,2%
4	Alle	44 287	4,9%
5	Alle	62 977	4,7%

Stillinger som ble prioritert i lønnsoppgjøret for 2023 i kapittel 4 var stillinger med krav om fagbrev og fagskoleutdanning, adjunkt med tilleggsutdanning og lektorer med mastergrad og tillegg. Det var ansatte med lengst ansiennitet som ble prioritert innenfor disse gruppene.

Likelønn

Personaladministrativt informasjonssystem, forkortet PAI-registeret, er et register som driftes av KS som bygger på opplysninger innhentet fra kommunesektoren. Kommuner og fylkeskommuner sender inn opplysninger pr 1. desember hvert år. Registeret inneholder oversikt over alle arbeidstakere i kommunal sektor, lønn, arbeidstid, stillingskode og fravær. Systemet gir viktig informasjon ved lønnsforhandlinger og i offentlig statistikk.

Tabellen under viser gjennomsnittlig grunnlønn for kvinner og menn i Færder kommune. Tall per 1.12.2022 og 1.12.2023.

Kjønn	Grunnlønn 2023	Endring i grunnlønn 2022 2023
Kvinner og menn	46 529	5,6%
Kvinner	46 769	6,1%
Menn	45 680	3,8%

Av tabellen fremkommer det at det er en større endring i grunnlønn for kvinner i 2023. Dette skyldes at det er flere kvinner innenfor de stillingsgruppene som ble prioritert i 2023, f.eks. lektorer med lang ansiennitet.

3.2 Arbeidsmiljø og diskriminering

Færder kommune er en IA-bedrift, og har et godt arbeidsmiljø blant våre ansatte. Dette måler gjennom medarbeiderundersøkelser.

Det ble avholdt medarbeiderundersøkelse («10-faktor») i tiden 13.11-15.12.23. Av kommunens heltids- og deltidsansatte var det 1623 som deltok på undersøkelsen. Dette tilsvarer en svarprosent på 83,3. Resultatet av undersøkelsen ble gjennomgått i kommunedirektørens lederforum den 18. desember.

Faktor	Navn	2023		2019		2018		Beskrivelse
		Færder	Lands snitt	Færder	Lands snitt	Færder	Lands snitt	
Faktor 1	Indre motivasjon	4,1	4,2	4,2	4,3	4,2	4,3	Motivasjon for oppgavene i seg selv, det vil som oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,3	4,3	4,3	4,4	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hvert enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,0	4,0	4,0	3,9	4,0	3,9	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut ifra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,2	4,3	4,2	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenestene som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifull for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Tabellen over viser resultatene og utvikling for Færder kommune de årene det har vært gjennomført medarbeiderundersøkelse, samt landsgjennomsnitt for de aktuelle årene.

Færder kommune har et tett samarbeid med NAV lokalt. NAV benytter eksterne tiltaksbedrifter som tar kontakt med kommunen direkte for å få til hospiteringsavtaler. Dette er noe Færder kommune har som mål å imøtekomme da vi ser

verdien av at den enkelte får prøvd ut sin arbeids- og funksjonsevne. I noen tilfeller har hospiteringen endt i en fast stilling i kommunen.

Færder Kommune har ansatte fra ulike nasjonaliteter innenfor samtlige sektorer. Det arbeides for at ansatte med nedsatt funksjonsevne skal ha sitt arbeid i vår kommune.

Færder kommune ønsker å ha fokus på inkludering og er opptatt av at mangfold er en ressurs. Kommunen har fokus på å ansette kvalifiserte kandidater uansett alder, kjønn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering eller etnisitet. Kommunen benytter anledningen til å spesifisere dette i utlysningstekster.

Ved utgangen av 2023 består kommunedirektørens ledergruppe av 4 kvinner og 3 menn.

3.3 Lærlinger og veiledere

Ved utgangen av 2023 har Færder kommune 23 lærlinger. 21 av lærlingene er i ordinært læreløp og 2 er ansatt som lærekandidater. Lærlingene er fordelt med 13 i helse- og omsorgsfag, 7 i barne- og ungdomsfag, 2 i IKT-drift og servicefag og 1 i grøntanlegg. Ved årsslutt er det 12 andre-års lærlinger.

I 2023 har 8 lærlinger gjennomført og bestått fagprøven; 3 i helse- og omsorgsfag og 5 i barne- og ungdomsfag.

Av de lærlingene som har bestått, har tre med barne- og ungdomsfag og tre med helse- og omsorgsfag fått timebaserte ansettelsesavtaler. To tidligere lærlinger med barne- og ungdomsfag har fått henholdsvis 100 % og 90 % fast stilling. Én tidligere lærling med helse og omsorgsfag har fått 24,3 % stilling i Færder kommune.

Første halvår 2023 var det fagprøver, oppgaveoppfølging og ikke minst tilsetning av nye lærlinger som hadde størst fokus. Det ble i september gjennomført felles oppstartsamling for nye lærlinger og deres veiledere. Oppstartsamlingen gir alle anledning til å møtes, knytte kontakter og bli kjent med et større miljø. Det gjennomføres oppfølging, veiledning og kurs underveis i læretiden. Lærlingene blir fulgt opp på arbeidssted av ledere og veiledere.

Færder kommunen har et tett samarbeid med Opplæringskontoret for offentlig sektor i Vestfold (OKOS), slik at oppgaver og oppfølging av den enkelte lærling blir ivaretatt. Det er fulgt opp med flere arbeidsplassbesøk hos lærlingene på arbeidsstedene. Færder kommune har i 2023 mottatt 1,4 mill. kr fra OKOS i lærlingtilskudd. Ved tilfeller der lærlinger har behov for særskilt oppfølging skjer dette i samarbeid med leder og veileder på arbeidsted, fagleder, koordinator, OKOS, opplæringskontor for yrkesfag, oppfølgingstjenesten og eventuelle helsetjenester.

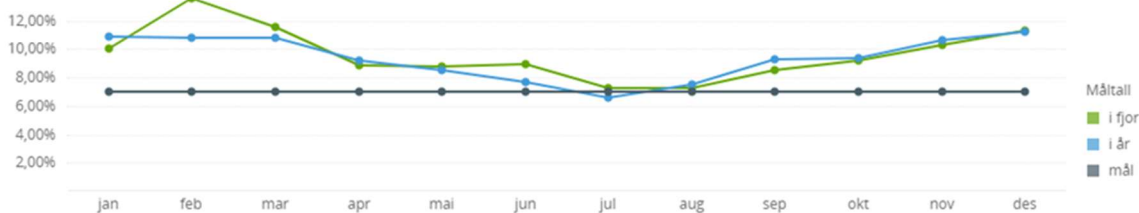
3.4 Sykefravær

Ved inngangen til 2023 var sykefraværsprosenten i Færder kommune 10,91 prosent og ved utgangen av året 11,21 prosent. Gjennomsnittet for 2023 er 9,37 prosent. Dette er en reduksjon fra 2022 hvor gjennomsnittet var på 9,50 prosent.

Totalt

I valgt periode: **9,37%**

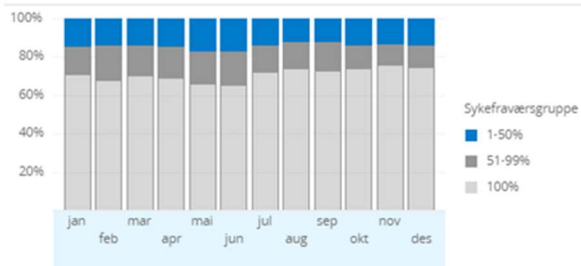
I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Kjønnsfordelt

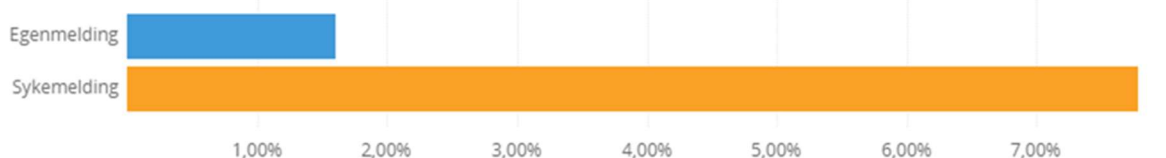

Andel gradert sykefravær

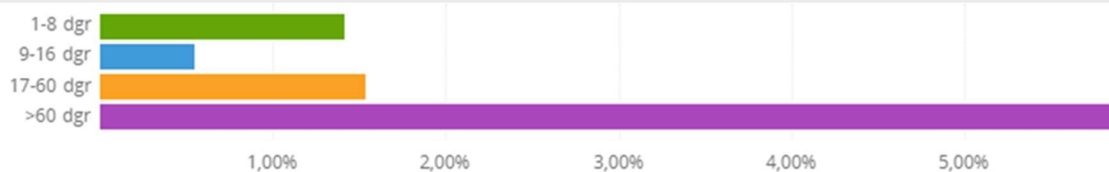

Første diagrammet viser sykefraværet i 2022 (grønn linje) og 2023 (blå linje). Søylediagrammet til venstre viser kjønnsfordelt sykefravær. Diagrammet til høyre viser gradering av sykefraværet. Begge diagrammene viser 2023.

Fordelt på egen- og legemeldt

Fordelt på varighet (egen og legemeldt)

Diagrammet øverst viser en fordeling mellom egen- og legemeldt fravær siste 12 måneder. Diagrammet nederst viser fordeling over varigheten av sykefraværet. Begge diagrammer viser siste 12 måneder.

	Egenmeldt sykefravær	Legemeldt sykefravær
2020	1,27 %	6,75 %
2021	1,56 %	7,33 %
2022	1,95 %	7,55 %
2023	1,59 %	7,77 %

Tabellen viser en oversikt over egenmeldt og legemeldt sykefravær i perioden 2020-2023. Både legemeldt og egenmeldt sykefravær er høyere i 2023 enn før pandemien.

Også i 2023 ble de fleste dialogmøter digitale på grunn av den digitale utviklingen. Denne møteformen har nå NAV og andre møtedeltakere fått betydelig erfaring med, og tilfredsheten med denne møteformen er god. Den effektiviserer og bidrar til at flere parter i oppfølgingsarbeidet rundt den sykmeldte kan få deltatt i møtet når det er et ønske. Statusmøtene som holdes internt i kommunen har i større grad gått over til å bli fysiske møter.

Arbeidsmetodikken «Tettere på», i samarbeid med NAV arbeidslivssenter og NAV lokalt fortsatte i 2023. Dette går ut på tettere og tidligere oppfølging av sykmeldte, der oppfølgingsplan opprettes og deles med NAV og lege ved 4 ukers sykefravær. Alle dialogmøter 1 skal gjennomføres innen 7 ukers fravær og dialogmøter 2 skal fremskyndes til uke 20 fra uke 26. HR, NAV arbeidslivssenter og IA rådgivere i NAV har hatt månedlige samarbeidsmøter, og mellom HR og NAV arbeidslivssenter. GDPR har vært et større tema i samarbeidet med NAV i 2023. Det er en konstruktiv dialog med GDPR i fokus. Flere skifter av rådgivere i NAV arbeidslivssenter har medført redusert samarbeid i ulike arbeidsmiljøprosesser.

I 2023 har Færder kommune brukt ekspertbistand for ansatte som er eller står i fare for å bli sykmeldt gjennom midler som gis fra NAV arbeidslivssenter. Det er søkt ekspertbistand for 6 ansatte i 2023, og HR har engasjert seg i å få mer innsikt i dette forløpet. Tilbakemeldinger og erfaringer med dette er godt, og bruk av ekspertbistand vil bli videreført i sykefraværsarbeidet.

3.5 Forebyggende arbeidsmiljø

NAV arbeidslivssenter har utarbeidet en presentasjon for Færder kommune med fokus på forebyggende arbeidsmiljø basert på «HMS i offentlig sektor» (2020) med tema tilbakemeldingskultur med tilhørende refleksjonsspørsmål. Tilbakemeldinger på dette har vært svært gode og med praktisk nytteverdi i hverdagen for alle ansatte.

NAV arbeidslivssenter har også et kurs i rolleforståelse og partsamarbeid som en del av «IA bransjeprogrammet». Hensikten med å ha fokus på partssamarbeid er å få tillitsvalgte, verneombud og leder på lag. Målet er å jobbe sammen for å få et bedre arbeidsmiljø.

NAV arbeidslivssenter har vært inne og arrangert samlinger for flere barnehager med tema tilbakemeldings-kultur, IA avtalen og psykososiale faktorer på arbeidsplassen. De har også hatt innlegg på verneombuds-samlinger med tema emosjonelle og relasjonelle faktorer knyttet til arbeidsmiljøet, kommunikasjon, tilbakemeldingskultur og konflikthåndtering.

Inntrykket og tilbakemelding fra lederne er at det er behov for å ha fokus på psykososialt arbeidsmiljø ute i organisasjonen.

3.6 Bemanning

Kommentarer til endringer i årsverk:

Årsverksrammer	Årsverk pr. 31.12.2022	Årsverk pr. 31.12.2023	Årsverk Endring 23 22
Kommunedirektør og stab	8,00	8,00	0,00
Politikere	1,60	1,60	0,00
HR	15,60	15,60	0,00
Økonomi	11,50	11,50	0,00
Sum kommunedirektør og stab	36,70	36,70	0,00
Virksomhetsdirektør og stab	21,30	20,30	-1,00
Færderhuset	0,00	11,60	11,60
Skoler	418,47	432,44	13,97
Færder kulturskole	8,85	8,85	0,00
Kommunale barnehager	171,07	171,40	0,33
Pedagogisk psykologisk tjeneste	13,50	13,50	0,00
Barneverntjenesten	47,15	40,50	-6,65
Forebyggende helsetjenester	29,50	25,50	-4,00
Fritid Færder	3,62	4,22	0,60
RMU	72,87	0,00	-72,87
Sum oppvekst	786,33	728,31	-58,02
Virksomhetsdirektør og stab	5,00	9,16	4,16
Tjenestekontoret	10,90	11,90	1,00
Hjemmetjenesten/ omsorgsboliger	150,24	150,74	0,50
Bo- og avlastningstjenesten - voksne	153,05	159,93	6,88
Bo- og avlastningstjenesten - barn/unge	0,00	72,08	72,08
Heldøgns omsorg/institusjon	191,42	189,55	-1,87
Helsehus og rehabilitering	125,51	133,82	8,31
Psykisk helse og rus	60,96	61,96	1,00
Sum helse	697,08	789,14	92,06
Virksomhetsdirektør og stab	5,70	5,70	0,00
Kommuneutvikling	13,00	14,00	1,00
Byggesak	17,40	19,40	2,00
DA Utedrift	27,00	27,00	0,00
Drift og anlegg	20,00	21,00	1,00
Eiendomsforvaltningen	95,43	97,43	2,00
Sum teknikk og miljø	178,53	184,53	6,00
Virksomhetsdirektør og stab	4,00	6,00	2,00
NAV	24,60	25,60	1,00
Flyktning- og integreringstjenesten	5,00	6,00	1,00
Service og kommunikasjon	6,00	5,20	-0,80
Dokumentsenter og politisk sekretariat	7,40	7,40	0,00
Kulturenheten	6,15	6,15	0,00
Nøtterøy kulturhus	4,90	4,90	0,00
Østre Bolæren	2,00	2,00	0,00
Sum administrasjon, kultur og levekår	60,05	63,25	3,20
Sum alle virksomhetsområdene	1758,69	1801,93	43,24

Kommunedirektør

Ingen endringer i årsverk på område kommunedirektør.

Oppvekst

Samlet er bemanningen redusert med 58 årsverk. 72,9 årsverk gjelder avvikling av Ressurscenter for mennesker med utviklingsmuligheter (RMU) i oppvekstsektoren med overføring til Bo- og avlastningstjenesten for barn og unge i helsesektoren. Færderhuset ble etablert i 2023 med 11,6 årsverk som ble overført fra forebyggende helsetjenester og barneverntjenesten. Skolene har økning på 14 årsverk hvor 4,5 årsverk er til forsterka avdelinger, 2,3 årsverk gjelder SFO ut fra forventet barnetall, 1,85 årsverk er overført fra RMU (tilbud etter skoletid) og 1,6 årsverk er inkluderingsveiledere. Øvrig endring i skolene er mindre endringer bl a knyttet til gjeste-elever og midlertidige tiltak knyttet til enkelt-elever.

Helse

Samlet en økning på totalt 92 årsverk i helsesektoren. Virksomhetsdirektør og stab har en økning på 0,76 årsverk rådgiver overført fra Bo- og avlastning barn og unge samt 3,4 år årsverk til Tjøme legesenter. Tjenestekontoret, 1 årsverk til barnekoordinator. Hjemmetjenesten/omsorgsbolig 0,5 årsverk ergoterapeut. Bo- og avlastning voksne økt med 6,88 årsverk som følge av økte vedtak i enheten. Bo- og avlastningstjeneste for barn og unge overført fra oppvekstsektoren med 72,9 årsverk. På Bjønnesåsen er det en samlet reduksjon på 1,87 årsverk, avdeling Store Færder har hatt en økning på 2 årsverk knyttet til nattevakt og en overføring av dagsenteraktivitet 4,67 årsverk til Smidsrød helsehus. 8,31 årsverk økning ved Smidsrød helsehus er som følge av overføringen av 4,67 årsverk til dagsenter, styrking bemanning i avdeling 3 med 1 årsverk, 0,64 årsverk til sjåførtjenesten, 1 årsverk fysioterapeut avdeling 4 og 1 årsverk leder til avdeling 1. Tjenester for psykisk helse og rus er økt med 1 årsverk til våken nattevaktstilling.

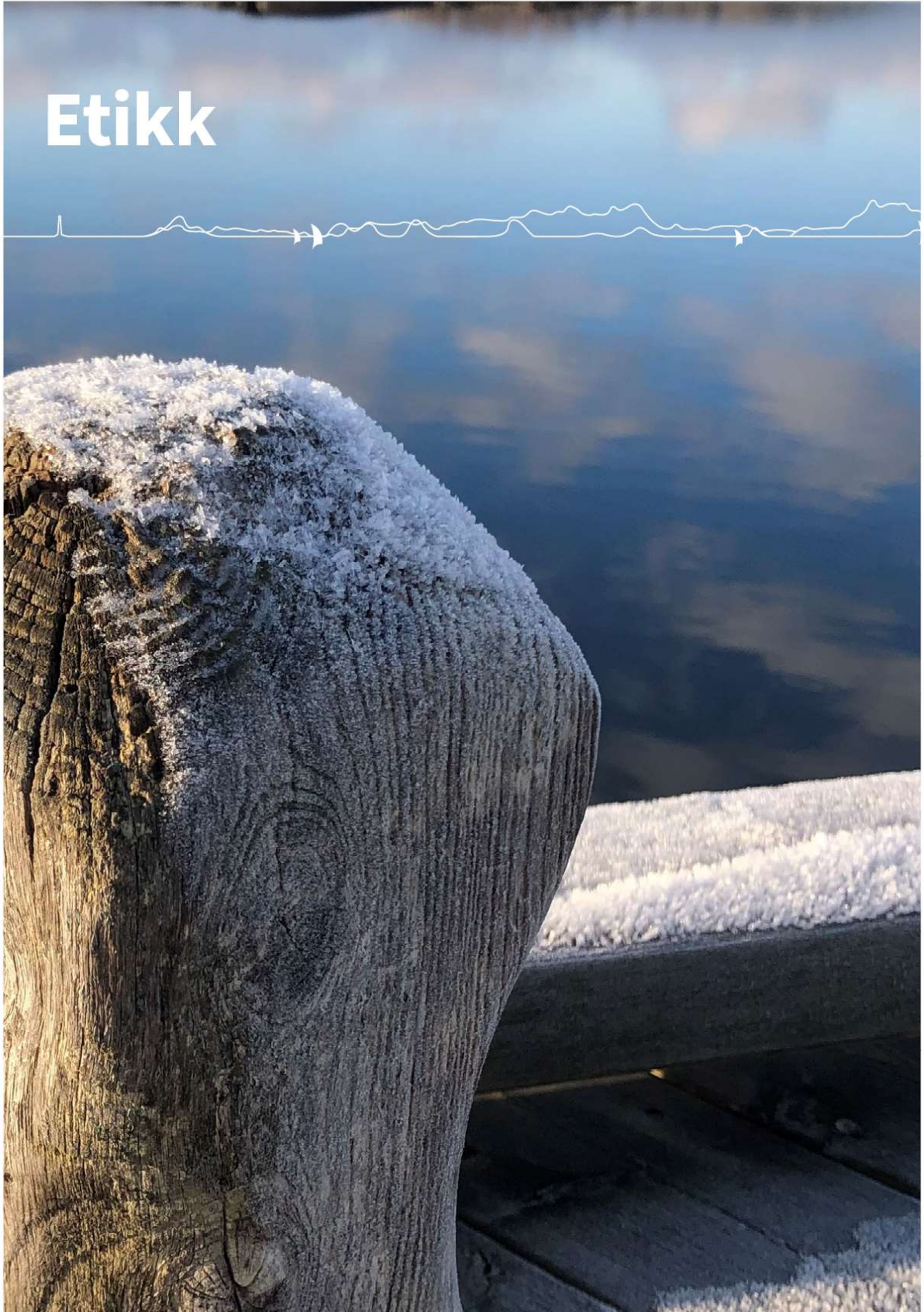
Teknikk og miljø

1,0 nytt årsverk på kommuneplan, 2,0 årsverk byggesaksbehandler. Drift og anlegg 1,00 nytt årsverk forvalter avløp, Eiendomsforvaltningen 1,0 årsverk på renhold og 1,0 årsverk prosjektleder/forvalter.

Administrasjon, kultur og levekår

Jf. KSak 122/22 er 0,8 årsverk i Service og kommunikasjon overført til virksomhetsdirektør og stab og videre økt med 0,2 årsverk for å styrke stab med stilling som digitaliseringsrådgiver. Virksomhetsdirektør og stab er videre økt med 1,0 årsverk for stilling som innkjøpsrådgiver, og NAV er økt med 1,0 årsverk til arbeid med kvalifiseringsprogrammet. Årsverksramme for Flyktning- og innvandrertjenesten er økt med 1,0 årsverk for opprettelse av stilling som leder jf. KSak 67/23.

4. Etikk

Hovedmålsettingen for kommunens etiske retningslinjer er å unngå situasjoner der det kan reises tvil om den enkeltes uhildethet, objektivitet eller mistanke om korrupsjon.

Færder kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet i kommunen.

Alle ansatte har tilgjengelig etiske retningslinjer og øvrige rutiner i kommunens kvalitetssystem. Etiske retningslinjer er et dokument som blir forelagt alle nyansatte. Alle ansatte har plikt å opplyse om bierverv / annet lønnet arbeid / privat næringsvirksomhet som kan komme i konflikt med kommunens etiske retningslinjer. Aktuelle etiske problemstillinger innenfor hvert enkelt virksomhetsområde drøftes i de ulike ledergruppene.

Nye etiske retningslinjer for politikere i Færder kommune for perioden 2023-2027 ble vedtatt i kommunestyret i sak 062-23. De nye retningslinjene ble gjennomgått i forbindelse med politikeropplæring som ble gjennomført i oktober 2023. Det nye reglementet inneholder blant annet endringer vedr omgangsform, åpenhet og varsling. I saken ble det vedtatt at det skal settes av tid jevnlig i folkevalgte fora til dilemmatrening og refleksjon.

Etikkrådet i Færder skal fremme samtale og refleksjon om etiske spørsmål og dilemmaer. Rådet består av 8 representanter fra ulike tjenestesteder i helse, inkludert lege og jurist. På forespørsel skal etikkrådet gi råd om hvordan konkrete etiske utfordringer kan løses, og være et forum der tjenestemottakere, pårørende og helsepersonell kan få drøftet spørsmål i forkant eller etterkant. Etikkrådet skal bidra til bevisstgjøring om etiske spørsmål som har med ressursbruk og prioritering å gjøre.

Det ble ikke meldt inn noen saker i 2023. Ledergruppen i helse, omsorg og frivillighet vil drøfte hvordan vi kan fremme etisk refleksjon ute i tjenestene, samt vurdere om organiseringen av etikkrådet bør endres.

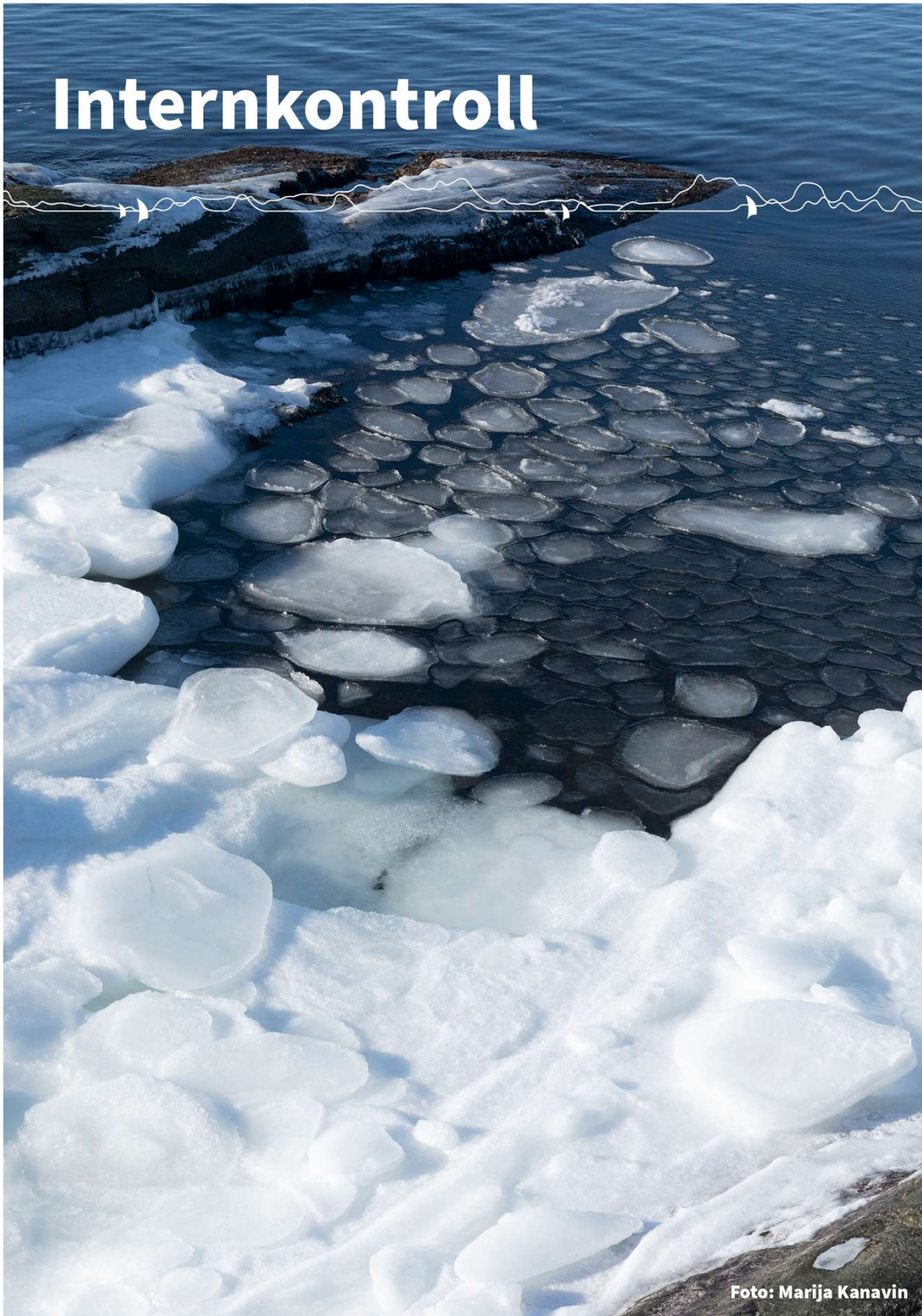
Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det. Arbeidsmiljøloven §§ 2 A-1 til A-7 regulerer arbeidstakers rett til å varsle. Det er etablert rutiner for varsling som er beskrevet i kommunens kvalitetssystem. Varslingssekretariatet, som består av kommuneadvokat, HR sjef og HR rådgiver, er mottaker av alle varsler.

Det ble i 2023 innmeldt to saker til behandling for sekretariatet. Sakene ble avsluttet i 2023.

Færder kommune er medlem av Transparency International, en internasjonal uavhengig organisasjon som arbeider for å motvirke korrupsjon.

Tiltak	Drift/invest	Kommentar
Etiske retningslinjer og refleksjoner tas inn i all basisopplæring i kommunen	Drift	Løpende
Etikk tas opp med alle virksomhetsledere i Færder kommune på lederforum	Drift	Løpende
Henvise til fokussamtaler for enkeltpersoner som trenger debrifing og nytt fokus.	Drift	Løpende
Kartlegging av bierverv for ledere og ansatte som har kommunen som hovedarbeidsgiver	Drift	Løpende
Etablerte varslingskanaler og rutiner internt og eksternt via kommunens nettportal og kvalitetssystem	Drift	Gjennomført
Løpende revisjon av rutiner og prosedyrer i kvalitetssystemet gjennomføres.	Drift	Løpende

5. Internkontroll

Betryggende kontroll

Kommunedirektørens internkontroll omfatter den administrative delen av egenkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk, risikobasert og tilpasset de konkrete forholdene og behovene i kommunen som helhet, og i de ulike delene av kommunens virksomhet. Internkontrollen bidrar til at lover og forskrifter følges, vedtatt politikk gjennomføres, tjenestene leveres med god kvalitet og ressursene brukes effektivt. Betryggende kontroll og kontinuerlig forbedring bygger godt omdømme og legitimitet. Kommunedirektøren er ansvarlig for kommunes internkontrollen jf. kommuneloven § 25-1. Ved internkontroll skal kommunedirektøren:

- beskrivelse kommunens hovedoppgaver, mål og organisering
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll

Helhetlig virksomhetsstyring ligger til grunn for at kommunen skal oppnå ønskede resultater og unngå styringssvikt som kan true måloppnåelse og omdømme. Risiko for svikt avdekkes gjennom risikovurderinger og tiltak som reduserer sannsynlighet og eventuelle konsekvenser for innbyggere, medarbeidere eller kommunes generelle drift. Ledere har også ansvar for at nødvendige prosedyrer og system er etablert, oppdatert og følges. Lederne bygger en kultur som fremmer effektive arbeidsprosesser, læring, forbedring og utvikling. Kommunen arbeider systematisk med internkontroll og utvikling av kvaliteten på tjenestene. Samlet gjør dette at innbyggerne får oppfylt sine rettigheter, kommunen ivaretar sine forpliktelser og utvikler driften etter vedtatte planer.

Risikostyring og internkontroll er en integrert del av den helhetlige virksomhetsstyringen. Internkontroll er et ledelsesansvar som ivaretas gjennom vurdering av akseptabel risiko, organisering, kontinuerlig forbedringsarbeid og kontroll av etterlevelse. Kommunens kvalitetssystem skal være helhetlig og enhetlig. Dette bidrar til effektiv drift, like tilfeller behandles likt, ansvar er beskrevet og eventuell lovhjemmel vist. Kvalitetssystemet legger til rette for at alle medarbeidere kan involveres i kvalitets- og forbedringsarbeid. Melding og behandling av avvik og forbedring er en vesentlig del av kommunens internkontroll. Alle medarbeidere oppmuntres til å melde forbedringer og avvik. Vernetjenesten har en sentral rolle i HMS-arbeid, og leser alle HMS-avvik. Personvernombudet leser alle avvik som kan omhandle informasjonssikkerhet eller personopplysningsvern.

Kommunedirektøren følger opp arbeidet gjennom rapportering hvert tertial og ved årlig rapportering og oppfølging i ledelsens gjennomgang. Sentrale områder for internkontroll prioriteres i handlingsplan for påfølgende år.

Hovedsatsingsområder i 2023

Hovedområdene for utvikling i 2023 har vært beredskap, informasjonssikkerhet og personopplysningsvern, økt kompetanse i forbedringsarbeid og bruk av kvalitetssystemet og bruk av risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for virksomhetsstyring. Nye funksjoner for forbedring har blitt introdusert i kvalitetssystemet og prosedyrer er tilsvarende oppdatert.

Kommunene i Vestfold har tradisjon for samarbeid og erfaringsdeling. Dette samarbeidet er forsterket på områder som beredskap, internkontroll, personopplysningsvern og informasjonssikkerhet.

Det er gjort investeringer i beredskap, øvelser er systematisk gjennomført, nytt beredskapssystem er tatt i bruk og kriseledelsen har styrket beredskapskompetansen. Beredskapsplaner blir fortløpende revidert.

Innenfor områdene informasjonssikkerhet og personopplysningsvern har det blitt gjennomført nano-læring for samtlige medarbeidere i kommunen. Temaet er fulgt opp av personvernombud i lederforum og mange ledere har gjennomført e-læringskurs. Gjennomføring av kurs er dokumentert, fulgt opp og rapportert. Prosedyrer er under fortløpende revisjon. Innenfor området informasjonssikkerhet har kommunen tatt initiativ til at et sentralt utviklet informasjonssikkerhetssystem blir gjort tilgjengelig i kvalitetssystemet. Dette informasjonssikkerhetssystemet vil bli implementert sammen med Tønsberg og Holmestrand kommuner og i samarbeid med Jarlsberg IKT.

Systemtilsynene etterspør gjennomgående risikovurdering som del av kommunens systematiske internkontroll. Digitale risikomaler er utviklet for å effektivisere og systematisere risikovurderingene. Arbeidet med å styrke kompetanse på risikobasert virksomhetsstyring fortsetter i 2024.

Kvalitetssystemet gir sammen med andre styringsdata lederne et godt utgangspunkt for læring, forbedring og kontrollarbeid. Bruk av kvalitetssystemet varierer mellom virksomhetene, men samlet sett har innsatsen i bruk av kvalitetssystemet gitt en økning på 22,5% i antall meldte avvik fra 2022. Av spesielle tiltak i 2023 har oppvekst innarbeidet internkontrollsystemet for skole i kvalitetssystemets årshjul. Etterlevelseskontrollen er styrket ved å innføre bruk av digitale sjekklister, og tiltak dokumenteres i større grad gjennom ordinær avviksbehandling.

Kommunen gjennomfører egne tilsyn på områder som brannvern, miljørettet helsevern, el-tilsyn, tilsyn med lekeapparater, kjøp av helsetjenester og BPA. Rapporter fra barnehagetilsynene publiseres på kommunens hjemmeside. Branntilsyn og tilsyn med miljørettet helsevern gjennomføres i tråd med samarbeidsavtalene med andre Vestfoldkommuner.

Tilsyn fra statlige myndigheter og forvaltningsrevisjoner

Systemtilsyn og forvaltningsrevisjoner samordnes av Statsforvalter. Revisjons- eller tilsynsprosessen pågår gjennom et tidsintervall som kan variere fra en dag for et uanmeldte tilsynsbesøk til over ett år for omfattende revisjonsprosesser med implementering av nye tiltak på tvers av virksomhetsområder.

Pågående og avsluttede systemtilsyn 2023	Myndighet	Status
	Tilsyn utført av	Oppfølging
Forvaltningsrevisjon, byggesak	Kommunestyret v/ kontrollutvalget - VTR	Avsluttet Rapportering om oppfølging til kontrollutvalget 3. kvartal 2024
Eierskapskontroll	Kommunestyret v/ kontrollutvalget - VTR	Avsluttet Rapportering om oppfølging ifm ordinær eierskapskontroll 2024.
Tilsyn barne- og avlastningsboliger	Helsetilsynet- Statsforvalter	Avsluttet
Forvaltningsrevisjon PPT	Kommunestyret v/kontrollutvalget - VTR	Avsluttet Rapportering om oppfølging til kontrollutvalget før 15.08.24
Arbeidsmiljø i Møllebakken	Arbeidstilsynet	Avsluttet
Tilsyn med personopplysningssikkerhet	Datatisynet	Avsluttet
Arbeidsmiljø Teigar ungdomsskole	Arbeidstilsynet	Pågående 2023
Forenklet etterlevelseskontroll, anskaffelser	Kommunestyret - VTR	Avsluttet
Tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet	Utdanningsdirektoratet - Statsforvalter	Pågående 2023
Tilsyn med kunstgressbaner	Miljødirektoratet - Statsforvalter	Avsluttet
Tilsyn sosiale tjenester, økonomisk stønad til barnefamilier	AV-direktoratet - Statsforvalteren	Pågående 2023
Tilsyn barnevernstjenesten - oppfølging av barn i fosterhjem	Helsetilsynet - Statsforvalteren	Avsluttet Egentilsyn gjennomført
Arbeidsmiljø, Smidsrød helsehus	Arbeidstilsynet	Pågående 2023
Veiledertilsyn innenfor regelverk for arbeidsdykking	Arbeidstilsynet	Pågående 2023
Tilsyn - kommunal beredskapsplikt	DSB - Statsforvalter	Utsatt til 2024
Tilsyn etter folkehelseloven, spørreundersøkelse	Helsetilsynet/statsforvalter	Pågående
Mattilsynet	Mattilsynet	Avsluttet
Tilsyn etter forurensningsloven – overskudds-snø	Miljødirektoratet - Statsforvalter	Pågående 2023

Forvaltningskontroll miljøtilskudd jordbruk - RMP og SMIL	Landbruksdirektoratet - Statsforvalter	Pågående 2023
---	--	---------------

Antall avvik meldt i perioden 2020-2023

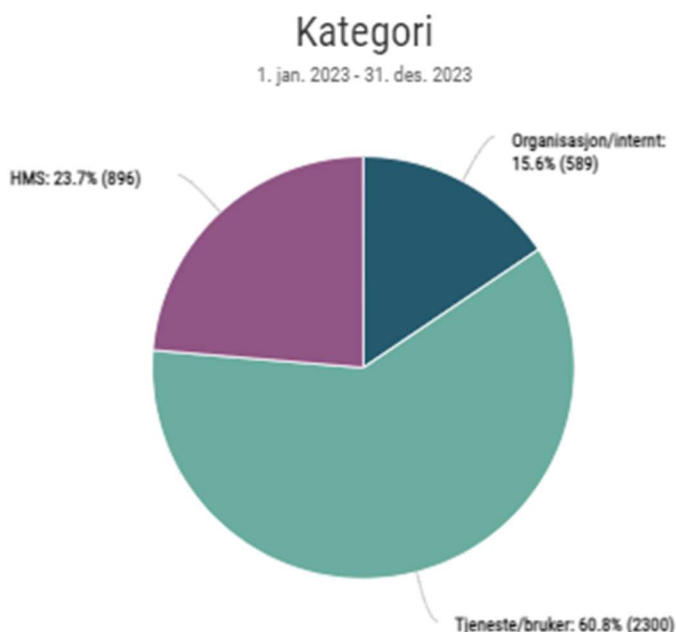
Samlet sett holder antall meldte avvik seg relativt stabilt rundt 2500 avvik meldt og behandlet pr år fra 2020-2023. Det er stor variasjon mellom virksomhetsområder og virksomheter. Virksomhetsområde helse melder mellom 75%-80% av avvikene.

Fra 2022 til 2023 er økningen i antall behandlede avvik på 22,5%. Denne økningen viser en positiv utvikling i bruk av kvalitetssystemet det siste året.

Avviksstatistikk pr virksomhetsområde						
År	Totalt	AKL	Helse	Oppvekst	Teknikk og miljø	Stab
2020	2518	10	2037	458	4	9
2021	2469	4	1947	481	34	3
2022	2524	8	1907	527	78	4
2023	3092	21	2424	606	36	5

Nøkkeltall 2023:

- 263 avvik (8,5%) er meldt med høy alvorlighetsgrad.
- 896 avvik (23,7%) er meldt som HMS-avvik. Av disse er 331 (32,9%) meldt innenfor kategorien vold og trusler.
- 84 % av avvikene lukkes innen 10 dager.
- Kakediagrammet under viser fordelingen av avvik i hovedkategoriene HMS, Organisasjon og tjeneste/bruker. (Ett avvik kan rapporteres innenfor flere kategorier.)

6. Kommunens påvirkning av det ytre miljø

Foto: Marija Kanavin

Færder kommunes klimaarbeid

Klimautfordringene er her. På grunn av klimaendringer hadde verden i 2022 allerede blitt over 1,15 °C varmere enn i perioden 1850-1900.¹ 2023 ble det varmeste året noensinne registrert på verdensbasis,² selv om det periodevis var kaldere enn normalt i Norge og Sverige.³ Færder har blitt ca. 2,5 °C varmere siden 60-tallet.⁴ I kommunen vår har vi opplevd både tørkesomme og akutte nedbørsrekorder de siste åra. Det kan vi forvente mer av.

Norge og resten av verdens land har blitt enige om å gjøre vårt beste for å begrense den globale oppvarmingen til under to grader sammenlignet med førindustriell tid. Klimamålet som Norge har vedtatt i klimaloven, og meldt inn under Paris-avtalen, sier at klimagassutslippene i 2030 skal reduseres med minst 55 prosent fra 1990-nivå.⁵

Færder kommune jobber bredt innen alle virksomhetsområder for å bidra til å redusere klimagassutslipp og omstille til et lavutslippssamfunn. I klima- og energiplanen, vedtatt i 2020, har kommunen vedtatt følgende klimamål:

1. De direkte klimagassutslippene innenfor Færder kommunes grenser (ekskludert sjøfart) skal reduseres med minst 50 % innen 2030, sett i forhold til 2009.
2. De direkte klimagassutslippene fra Færder kommunes egen virksomhet skal reduseres med 90 % innen 2030, sett i forhold til 2009.⁶
3. Klimafotavtrykket innenfor Færder kommunes grenser skal reduseres.

I tillegg ble Færder kommune i 2021 tilsluttet den internasjonale kampanjen *Race to Zero*, etter vedtak i Formannskapet. Det innebærer en forpliktelse om å oppnå netto null utslipp senest i 2050.

For å nå disse overordnede målene har kommunen i en egen handlingsplan⁷ definert 25 sektormål og 59 tiltak, fordelt på følgende 10 sektorer: (1) Energibruk og klimagassutslipp fra egne bygg og anlegg, (2) Transport, (3) Innkjøp og forbruk, (4) Vann og avløp, (5) Informasjon og undervisning, (6) Arealbruk og transport, (7) Avfall, (8) Landbruk, (9) Næringsliv og teknologi og (10) Klimatilpasning.

Per 31.12.2023 er arbeid med 45 av tiltakene påbegynt. 13 tiltak er fullført eller såpass integrert i kommunens rutiner at de krever lite særskilt oppfølging, 32 tiltak er under arbeid og 14 tiltak er ikke påbegynt eller ikke fullført innen fristen. Se Tabell 1 for hvordan status på de respektive tiltakene er fordelt per sektor.

Handlingsplanen til klima- og energiplanen revideres årlig. Neste revisjon er planlagt før sommeren i 2024.

Tabell 1 - Status klima- og energiplanens handlingsplan 2022-2026, sektorfordelt

	Ikke påbegynt/ikke fullført	Påbegynt/under arbeid	Fullført/iverksatt	SUM
 Bygg og anlegg	1	3	2	6
 Transport i kommunen	2	5	2	9
 Innkjøp	3	2	2	7
 Vann og avløp	1	0	1	2
 Informasjonsarbeid	3	2	3	8
 Arealbruk og transport	1	5	1	7
 Avfall	0	2	1	3
 Landbruk	1	3	0	4
 Næringsliv	2	5	1	8
 Klimatilpasning	0	5	0	5
SUM	14	32	13	59

Klimarapportering

¹ IPCC. (2023). Synthesis Report of the Sixth Assessment Report (AR6) - Longer Report [SFs Compiled Version].

https://report.ipcc.ch/ar6syr/pdf/IPCC_AR6_SYR_LongerReport.pdf

² <https://www.nrk.no/nyheter/global-varmerekord-slatt-med-stor-margin-i-fjor--2024-kan-bli-enda-varmere-1.16714361>

³ <https://www.tu.no/artikler/rekordvarm-klode-i-2023-klimarekordene-falt-som-dominobrikker/542117>

⁴ <https://www.vg.no/spesial/klima/slik-endres-norge/kommuner/3911/faerder/>

⁵ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60>

⁶ «Direkte klimagassutslipp» i denne sammenhengen tilsvarer det vi omtaler som Nivå 1/Scope 1 i klimaregnskapet.

⁷ Her finner du hele handlingsplanen: <https://faerder.kommune.no/f/p1/if75e90dd-8b32-4247-a9f7-161c501e85fc/klima-og-energiplan-for-far-der-kommune-handlingsplan-for-2022-2026.pdf>

Siden 2020 har Færder kommune rapportert framdriften i klimaarbeidet gjennom egne klimaregnskap og klimabudsjett. Dette er viktige styringsverktøy for å forankre tiltak på tvers av virksomhetsområdene. Klimabudsjettet legges fram og vedtas i forbindelse med behandling av kommunens handlings- og økonomiplan, mens klimaregnskapet er del av årsberetningen.

Færder kommunes klimaregnskap og -budsjett er avgrenset til kommunens egen virksomhet. I tillegg presenterer vi tall fra Miljødirektoratets utslippsregnskap for kommuner, som omfatter direkte utslipp fra hele Færder-samfunnet – både private og offentlige virksomheter, samt privatpersoner og husholdninger, innenfor Færder kommunes geografiske grenser.

Her følger klimaregnskapet for Færder kommunes virksomhet i 2023.

Klimaregnskap 2023 – Færder kommunes virksomhet

Tabell 2 - Klimaregnskap for 2009 og 2020-2023, Færder kommunes egen virksomhet.

Utslipp fra Færder kommunes virksomhet i tonn CO ₂ -ekvivalenter	Regnskap				
	2009	2020	2021	2022	2023
Utslippskilde					
Nivå 1 - Direkte utslipp					
Drivstoff, bensin	63	68	132	124	178
Drivstoff, diesel	98	265	254	257	373
Oljefyring	1 125	0	0	0	0
Sum - Nivå 1	1 286	333	386	380	551
Nivå 2 - Indirekte utslipp fra innkjøpt energi					
Strøm - Bygninger og idrettsbaner	330	166	239	407	401
Strøm - Vann- og avløpsanlegg	37	24	32	36	39
Strøm - Veilys og -drift	30	25	27	47	43
Sum - Nivå 2	397	215	299	490	482
Nivå 3 - Indirekte utslipp fra kjøpte varer og tjenester					
Skoleskys		99	99	99	99
Fergedrift (Veierland), diesel	90	90	90	90	90
Matsvinn	562	437	426	398	391
Kjøring i jobb, private biler	68	18	21	20	21
Tjenestereiser, fly	40	5	3	6	11
Pendling til/fra jobb, bil (ansatte)	3	2	2	2	2
Sum - Nivå 3	764	651	641	615	613
Sum - Utslipp fra Færder kommunes virksomhet (tonn CO₂e)	2 447	1 199	1 325	1 485	1 647
Endring i utslipp per år (%)			11 %	12,1 %	10,9 %
Endring i utslipp fra 2009-nivå (%)		-51 %	-46 %	-39 %	-33 %
<i>Endring fra 2009 - Nivå 1</i>		-74 %	-70 %	-70 %	-57 %
<i>Endring fra 2009 - Nivå 2</i>		-46 %	-25 %	23 %	22 %
<i>Endring fra 2009 - Nivå 3</i>		-15 %	-16 %	-19 %	-20 %
Sum m. markedsbasert utregning strømforbruk (tonn CO₂e)	13 746	11 776	12 017	13 929	13 911
Endring i utslipp per år (%)			2 %	15,9 %	-0,1 %
Endring i utslipp fra 2009-nivå (%)		-14 %	-13 %	1 %	1 %
Biogene utslipp (tonn CO₂e)		8	171	138	71
Endring i biogene utslipp per år (%)			2170 %	-19,3 %	-48,6 %

Tabell 2 viser utviklingen i de kvantifiserte utslippene fra Færder kommunes virksomhet målt i tonn CO₂-ekvivalenter. Det er gjort beregninger for referanseåret 2009 – basert på tall fra henholdsvis Tjøme og Nøtterøy kommuner – og deretter fra og med 2020 for Færder kommune.

Metode og forutsetninger

Både klimabudsjettet og klimaregnskapet er gjenstand for stadige metodologiske forbedringer. Etter hvert som bedre data, beregningsverktøy og -metoder blir tilgjengelige, oppdateres både historiske tall og prognoser for framtidig utvikling. Det jobbes også stadig med å innlemme flere utslippskategorier i kommunens klimarapportering. For mange kategorier av utslipp hefter det betydelig usikkerhet ved tallene. Regnskapet gjengis derfor med forbehold om feil og mangler.

Om inndelingen i nivåer («Scope» 1, 2 og 3)

I tråd med den internasjonalt anerkjente klimaregnskapsstandarden *Greenhouse Gas Protocol* (heretter: «GHG-protokollen»), er klimaregnskapet inndelt i tre nivåer (eller «scope»). Nivåene reflekterer hvilken grad av eierskap og kontroll en virksomhet har over de ulike utslippskategoriene:

Nivå 1 – Direkte utslipp: Her kontrollerer virksomheten selv de faktorene som bidrar til utslippene, enten det er forbrenning av energivarer eller andre prosesser og aktiviteter som gir utslipp til luft på stedet. For Nivå 1 har kommunen rimelig god tilgang på data. Etter at kommunen sluttet å bruke fyringsolje til oppvarming av bygg i 2019, utgjør drivstoff til kommunens kjøretøyer og maskiner det meste av utslippene som er regnskapsført på Nivå 1.

Nivå 2 – Indirekte utslipp fra innkjøpt energi: Nivå 2 omfatter kommunens innkjøp av elektrisitet, damp, varme eller kjøling fra eksterne leverandører via distribusjonsnett. Dette er indirekte utslipp som forårsakes av kommuneorganisasjonens aktivitet, men genereres andre steder, på fasiliteter kontrollert eller eid av eksterne aktører. For Færder kommune består Nivå 2 av innkjøpt strøm levert via strømmettet. Tallene for strømforbruk er hentet fra kommunens strømlleverandør Fjordkraft og fordelt på kategoriene «Bygninger og idrettsbaner», «Vann- og avløpsanlegg» og «Veilys og drift».

Nivå 3 – Indirekte utslipp fra kjøpte varer og tjenester: Nivå 3 utgjør den største kilden til globale klimagassutslipp fra kommunens virksomhet, og større enn det som gjenspeiles i regnskapet. Asplan Viak anslo i 2018 at indirekte utslipp på Nivå 3 utgjorde hele 83 % av kommuneorganisasjonens utslipp.⁸ I dette regnskapet, derimot, er andelen bare 37,2 %, fordi det er en rekke innkjøpte varer og tjenester som kommunen ikke har utslippstall for eller fullstendig oversikt over. Anslag for indirekte utslipp fra noen av de mest nærliggende varene og tjenestene er likevel tatt med. Eksempler på dette er utslipp knyttet til matsvinn, dieselforbruket til Veierland-ferja og skoleskysstjenesten. Et større spekter av varer og tjenester vil bli innarbeidet i klimaregnskapet og -budsjettet etter hvert.

Om utslippsfaktorer

Tallene i klimaregnskapet får vi ved å multiplisere et forbrukstall for en gitt utslippskilde med en egnet omregningsfaktor for utslipp (en såkalt «utslippsfaktor»). I prosessen med å utarbeide klimaregnskapet for 2023 ble utslippsfaktorene for en rekke utslippskilder oppdatert, også for 2022, 2021, 2020 og 2009.

De viktigste endringene er for Nivå 2 – altså utslipp fra innkjøp av elektrisitet. I tidligere års klimaregnskap for Nivå 2 har vi basert oss på en utslippsfaktor for såkalt «Nordisk miks» fra Asplan Viak. I år har vi, av hensyn til metodologisk transparens, gått over til å basere oss på NVEs klimadeklarasjon for fysisk levert strøm, siden denne er fritt tilgjengelig for allmennheten.⁹

NVE skriver at beregningen av klimadeklarasjonen tar «utgangspunkt i innenlandsk årlig kraftproduksjon i Norge og tar hensyn til utvekslingen av kraft med utlandet det aktuelle året.» Det gir et tall for gjennomsnittlig klimaavtrykk av å bruke strøm i Norge. Se Tabell 3 for de aktuelle tallene for årets klimaregnskap.¹⁰

Nytt av året er også at vi, i tråd med GHG-protokollen, har valgt å synliggjøre parallelle beregninger for utslipp fra strømforbruk med to forskjellige

Tabell 3 - NVEs klimadeklarasjon

År	Utslippsfaktor
2020	8 gram CO ₂ e/kWt
2021	11 gram CO ₂ e/kWt
2022	19 gram CO ₂ e/kWt
2023	?

⁸ <https://faerder.kommune.no/f/p1/i592f096a-4592-472c-8104-c6c4b381ce88/kunnskapsdokument-til-klima-og-energiplan-for-faerder-kommune.pdf>

⁹ <https://www.nve.no/energi/energisystem/kraftproduksjon/hvor-kommer-stroemmen-fra/>

¹⁰ For 2023 har vi brukt 2022-tall, siden NVEs klimadeklarasjon for 2023 publiseres senere i 2024. Det finnes heller ingen klimadeklarasjon for 2009, siden NVE først begynte med disse beregningene i 2019, så vi har brukt 2022-tall for 2009 også.

utslippsfaktorer. Færder kommune kjøper ikke opprinnelsesgarantier for strømmen. I et markedsbasert perspektiv skal vi dermed legge til grunn NVEs såkalte «varedeklarasjon for strømleverandører»,¹¹ som tar utgangspunkt i europeisk handel med opprinnelsesgarantier. Det gir en utslippsfaktor for 2022 på 502 gram CO₂e pr. kWh. Dette er synliggjort i en egen rad under hovedregnskapet i Tabell 2 og Tabell 4, med betegnelsen «markedsbasert utregning». I et markedsbasert perspektiv bidrar Færder kommunes strømforbruk til betydelig høyere utslipp enn når vi baserer beregningene på fysisk levert strøm.

Utslippsfaktorer for forbrenning av ulike energivarer (diesel og bensin) ble oppdatert i tråd med Miljødirektoratets anbefalinger¹² i forbindelse med klimabudsjett 2023.

Tabell 4 - Detaljert klimaregnskap for 2023, Færder kommunes egen virksomhet.

Nivå ("scope")	Utslippskilde	Forbruk	Enhet	Utslippsfaktor (kg CO ₂ /enhet)	Utslipp i tonn CO ₂ -ekvivalenter	Andel
1	Drivstoff, bensin	76 890	liter	2,32	178,4	10,8 %
1	Drivstoff, diesel	140 204	liter	2,66	372,9	22,6 %
1	Oljefyring	0	liter	2,66	0,0	0,0 %
2	Strøm - Bygninger og idrettsbaner	21 079 191	kWh	0,02	400,5	24,3 %
2	Strøm - Vann- og avløpsanlegg	2 026 913	kWh	0,02	38,5	2,3 %
2	Strøm - Veilys og -drift	2 284 614	kWh	0,02	43,4	2,6 %
3	Skoleskyss	87 453	km	1,13	99,0	6,0 %
3	Fergedrift (Veierland), diesel	34 000	liter	2,66	90,4	5,5 %
3	Matsvinn	110,7	tonn	3 530,0	390,9	23,7 %
3	Kjøring i jobb, private biler	342 962	km	0,06	20,6	1,2 %
3	Tjenestereiser, fly	92	stykk	115,14	10,6	0,6 %
3	Pendling til/fra jobb, bil (ansatte)	26 400	km	0,06	1,6	0,1 %
	SUM				1 646,9	
2	Strømforbruk - markedsbasert utregning	25 390 718	kWh	0,50	12 746,1	92 %
	SUM m. markedsbasert utregning strømforbruk				13 910,6	
	Biogene utslipp					
	Biodiesel	28 296	liter	2,51	71,0	
	SUM				71,0	

Endringer fra tidligere klimaregnskap

Årets klimaregnskap er oppdatert med mer enn bare nye utslippsfaktorer. Her følger en forenklet endringslogg:

- Historiske forbrukstall for strøm er oppjustert etter ny gjennomgang av data for 2021 og 2022.
- Historiske tall for innkjøpt drivstoff og skoleskyss er også oppdatert etter nytt tilfang av data fra leverandører.
- Anslaget for årlig dieselforbruk fra Veierland-ferga er noe oppjustert etter tilbakemelding fra Jutøya AS.
- Biogene utslipp fra kilder som biofyringsolje og biodiesel er synliggjort i en egen rad nederst i regnskapet, i tråd med GHG-protokollens anbefalinger om transparens. Dette er ikke-fossile utslipp, som – selv om de bidrar til global oppvarming på kort sikt – ikke tilfører nytt, «fossilt» karbon til atmosfæren på lang sikt, og som dermed har en utslippsfaktor på 0 i det ordinære klimaregnskapet.
- Kategoriene for produksjonsutslipp fra elbiler og solceller er fjernet fra Nivå 3 i klimaregnskapet (indirekte utslipp), fordi beregningene er usikre og det ikke er gjort tilsvarende beregninger for anskaffelser av fossilbiler eller andre energiøkonomiseringstiltak i bygningsmassen. Det gir et skjevt bilde om bare solceller/elbiler føres som utslippskilder på Nivå 3. Ambisjonen er å gjennomføre en full metodologisk gjennomgang av klimaregnskapet innen 2025, og da presentere et mer realistisk bilde av utslippene på Nivå 3.
- Anslag for tonn matsvinn i Færder kommunes virksomhet i 2009, 2020, 2021 og 2022 er oppdatert basert på tall fra Asplan Viaks «Kunnskapsdokument til klima- og energiplan for Færder kommune» og Norsus'

¹¹ <https://www.nve.no/energi/virkemidler/oprinnelsesgarantier-og-varedeklarasjon-for-stroemleverandoerer/varedeklarasjon-for-stroemleverandoerer/>

¹² <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/klimagasser-utslippstall-regnskap/utslippsfaktorer-klimagassregnskap/>

«Sektorrapport for matbransjen, offentlig sektor og husholdningsleddet» fra 2021.¹³ Anslag for reduksjoner i matsvinn er også oppdatert basert på ny analyse av tall fra veiing av matsvinn ved Smidsrød helsehus, Bjønnesåsen og Tjøme omsorgssenter i 2022 og 2023.

Resultater

Sammenlagt

Klimaregnskapet for kommunens virksomhet i 2023 viser en samlet økning i utslipp fra 2022 på 10,9 %. Der vi i 2020 hadde oppnådd en reduksjon på 51 % fra 2009-nivå, har vi i 2023 kun redusert utslippene fra kommunens virksomhet med 33 % fra 2009-nivå.

Økte drivstoff- og flyutslipp

Vi ser en økning i innkjøpt drivstoff og flere tjenestereiser med fly etter koronapandemien. Utslippene fra drivstoff til kommunens bil- og maskinpark har økt med henholdsvis 44,3 % for bensin og 45,3 % for diesel fra 2022 til 2023. Utslippene fra flyreiser har økt med 69,8 % i samme periode.

Strøm

I tillegg utgjør årlig variasjon i utslippsfaktoren for strøm en betydelig økning på Nivå 2 fra 2021 til 2022, som følge av variabel fornybarandel i miksen for fysisk levert strøm (jf. NVEs klimadeklarasjon). Totalt strømforbruk målt i kWt har falt jevnt og trutt siden 2021 (se Tabell 5), men økt import av bl.a. kull, gass og annen fossil kraft har likevel gitt økte CO₂-utslipp.

Tabell 5 - Strømforbruk i kWt, totalt

Strømforbruk i kWt				
2009	2020	2021	2022	2023
20 886 075	26 846 323	27 136 987	25 763 622	25 390 718
	29 %	1 %	-5 %	-1 %

Annet og matsvinn

Øvrige utslippskategorier ligger forholdsvis stabilt. Vi ser en liten reduksjon i anslåtte utslipp fra matsvinn i 2023, men merk at det kun er gjort empiriske målinger ved Smidsrød helsehus, Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter og Tjøme omsorgssenter. Der har det siden 2022 blitt gjennomført toukers veiekampanjer 1-2 ganger i året. Mens veiingen høsten 2022 viste en gjennomsnittlig reduksjon i matsvinn på ca. 22 % for medvirkende avdelinger, viste sist veiing, høsten 2023, en økning i matsvinn på 7 %.

Når det likevel anslås en reduksjon i matsvinn totalt sett, skyldes det en antagelse om at øvrige virksomheter i Færder kommune – hvor vi *ikke* veier matsvinn per i dag – har fulgt den nasjonale trenden for offentlig sektor med ca. 2-3 % årlig reduksjon i matsvinn i perioden 2015-2020 (jf. Norsus' rapport), og at denne utviklingen har vedvart til og med 2023. Dette er med andre ord usikre anslag.

Framdrift mot klimamålene

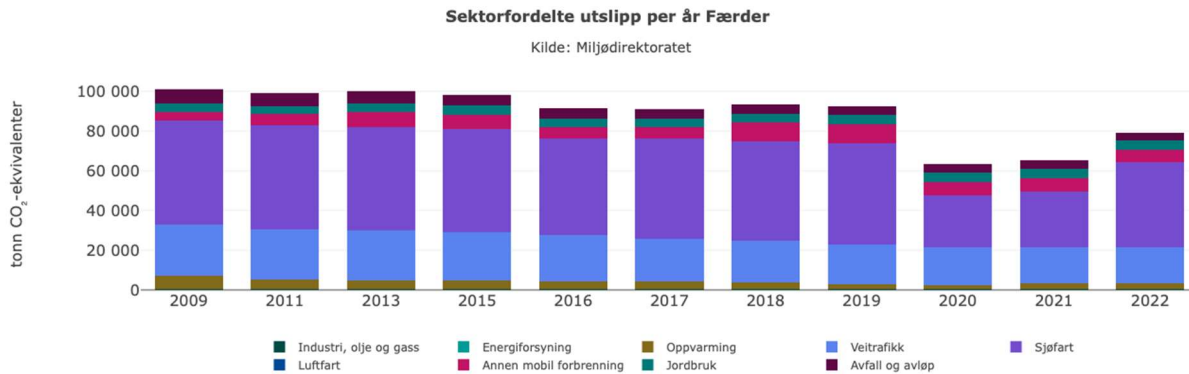
Dersom Færder kommune skal nå sitt vedtatte klimamål om 90 % reduksjon i direkte utslipp (Nivå 1) fra kommunens virksomhet innen 2030, må utslippene fra fossilt drivstoff i bil- og maskinparken reduseres med i snitt 18,77 % i året fra og med 2024. Det blir viktig å fortsette elektrifiseringen av bilparken og se på utslipps- og fossilfrie løsninger for maskinparken og motordrevne redskaper.

De to andre overordnede klimamålene i klima- og energiplanen angår ikke Færder kommunes virksomhet isolert sett, men dreier seg om utslippene innenfor kommunens geografiske grenser. Her følger derfor en oversikt over Miljødirektoratets nyeste utslippstall for Færder-samfunnet som helhet.

¹³ <https://norsus.no/publikasjon/sektorrapport-for-matbransjen-offentlig-sektor-og-husholdningsleddet/>

Klimaregnskap 2022 – Færder-samfunnet (geografisk avgrenset)

Miljødirektoratet fører årlig statistikk over klimagassutslipp i norske kommuner og fylker. Før jul i 2023 kom regnskapet for 2022 (se Figur 1). Regnskapet omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grense. Utslippene fra en dieselbil på gjennomfart vil dermed regnes inn under sektoren «Veitrafikk», men kun så lenge bilen befinner seg i Færder kommune. Tilsvarende teller utslipp fra utenlandsferger og oljetankere på gjennomfart i Færders farvann på vårt regnskap.

Figur 1 - Sektorfordelte utslipp per år, Færder kommune (kilde: Miljødirektoratet)

Færder kommunes overordnede klimamål for Færder-samfunnet er å redusere utslippene med 50 % fra 2009-nivå innen 2030, men vi holder sektoren «Sjøfart» fra Miljødirektoratets regnskap utenfor dette klimamålet, nettopp fordi det er lite kommunen kan gjøre med forbi-passerende skip.

Som vi ser av Tabell 6, ble det sluppet ut 78 709,1 tonn CO₂-ekvivalenter innenfor kommunens grenser i 2022. Det tilsvarer en økning på 21,3 prosent fra året før, men en reduksjon på 22 % fra 2009-nivå. Økningen skyldes økt aktivitetsnivå, primært innen sjøfarten, etter koronapandemien. Sektoren «Sjøfart» øker med 51 % fra 2021 og utgjør 54 % av de totale utslippene. Veitrafikk øker med 1 % og oppvarming med 6 %, mens alle andre sektorer har utslippsreduksjoner eller står på stedet hvil.

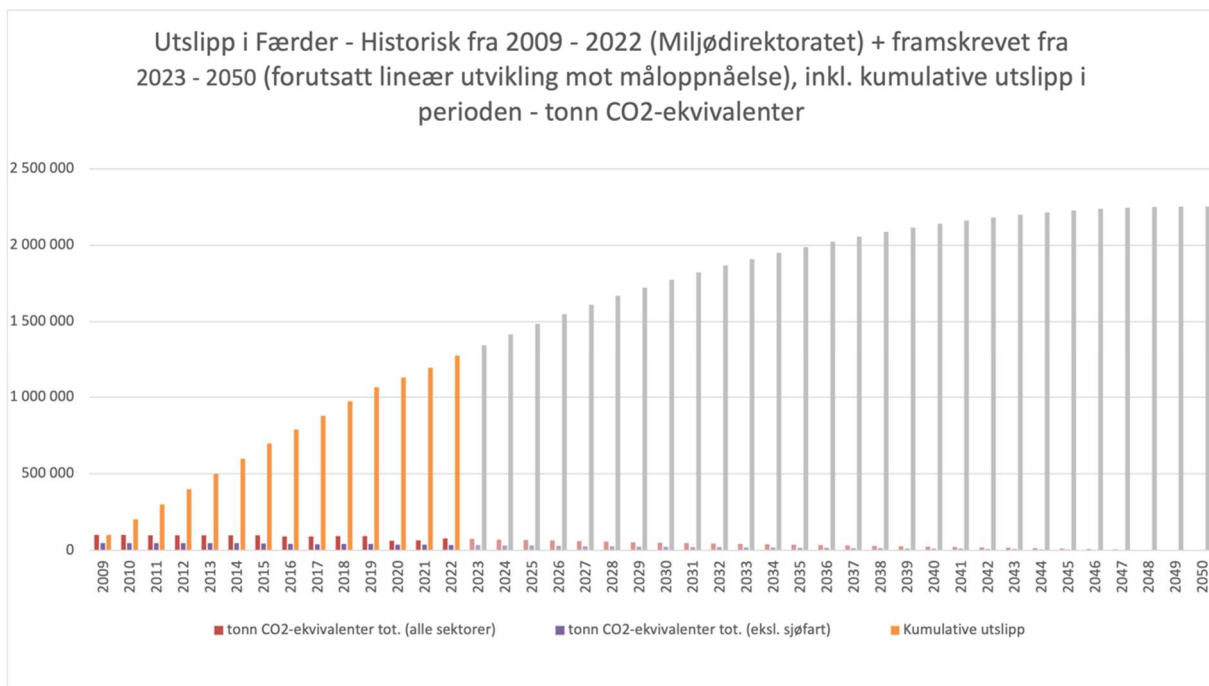
Det er hensiktsmessig å sile ut kategorien «Sjøfart» for å få et bedre inntrykk av utslippsutviklingen i de sektorene som omfattes av kommunens vedtatte klimamål. Se Tabell 7 og Figur 3.

Vi ser at utslippene i Færder kommune *uten* sjøfart havnet på 36 006 tonn CO₂-ekvivalenter i 2022, en reduksjon på 1,8 % fra året før. Dersom kommunen skal nå sitt 2030-mål, må utslippene falle med i snitt 1 451 tonn CO₂-ekvivalenter i året fra og med 2023. Det er omtrent 2,24 ganger raskere utslippskutt enn i 2022. Samtidig ser vi at utslippene *har* falt betydelig mer enn dette i enkeltår tidligere. Gjennomsnittlig årlig reduksjon i perioden 2015-2019, før koronapandemien, var 1 207 tonn CO₂e. 2030-målet er med andre ord innenfor rekkevidde, men krever tiltak.

Tabell 6 - Utslipp av klimagasser i Færder kommune, alle sektorer (Miljødirektoratet), inkl. framskrivning i tråd med 2030-mål.

Alle utslipp

Utslipp av klimagasser i Færder kommune						
År	tonn CO ₂ - ekvivalenter tot. (alle sektorer)	Endring per år (%)	Endring per år (tonn CO ₂ - ekvivalenter)	Endring fra 2009 (%)	Endring fra 2009 (tonn CO ₂ - ekvivalenter)	Kumulative utslipp (alle sektorer)
Referanseår -->	2009	100 933				100 933
	2010	100 933	0,0 %	0	0,0 %	201 866
	2011	98 938	-2,0 %	-1 996	-2,0 %	300 803
	2012	98 938	0,0 %	0	-2,0 %	399 741
	2013	99 675	0,7 %	737	-1,2 %	499 415
	2014	99 675	0,0 %	0	-1,2 %	599 090
	2015	97 928	-1,8 %	-1 747	-3,0 %	697 017
	2016	91 117	-7,0 %	-6 810	-9,7 %	788 135
	2017	90 955	-0,2 %	-162	-9,9 %	879 090
	2018	93 151	2,4 %	2 196	-7,7 %	972 241
	2019	92 220	-1,0 %	-932	-8,6 %	1 064 461
	2020	62 933	-31,8 %	-29 287	-37,6 %	1 127 394
	2021	64 867	3,1 %	1 934	-35,7 %	1 192 261
Siste tall -->	2022	78 709	21,3 %	13 842	-22,0 %	1 270 970
	2023	75 178	-4,5 %	-3 530	-25,5 %	1 346 148
	2024	71 648	-4,7 %	-3 530	-29,0 %	1 417 796
	2025	68 118	-4,9 %	-3 530	-32,5 %	1 485 914
	2026	64 588	-5,2 %	-3 530	-36,0 %	1 550 502
	2027	61 057	-5,5 %	-3 530	-39,5 %	1 611 559
	2028	57 527	-5,8 %	-3 530	-43,0 %	1 669 086
	2029	53 997	-6,1 %	-3 530	-46,5 %	1 723 082
2030-mål -->	2030	50 466	-6,5 %	-3 530	-50,0 %	1 773 549

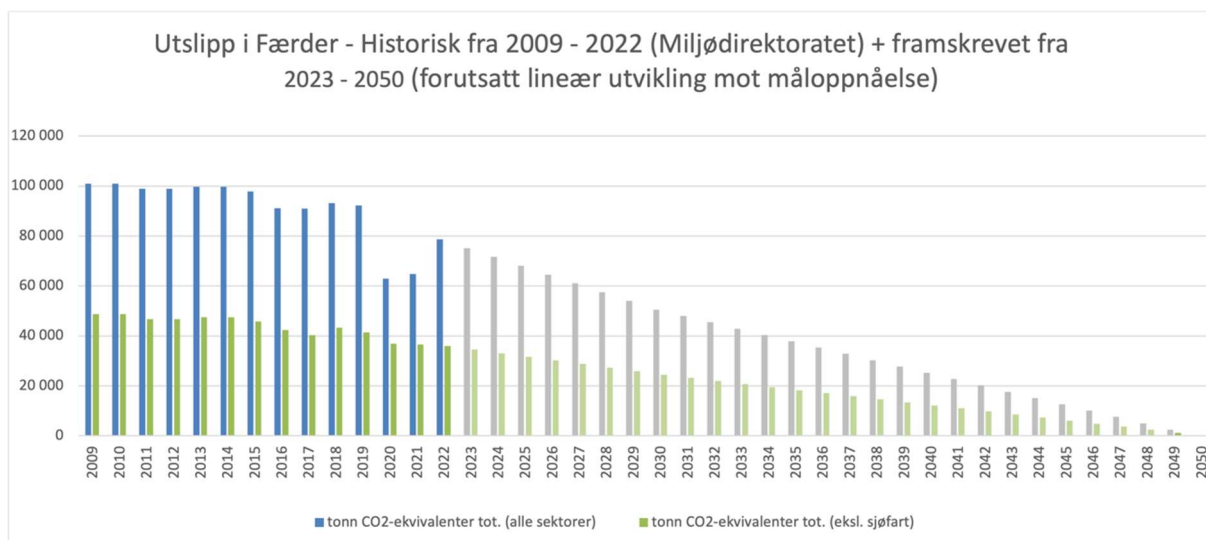

Figur 2 - Historiske og framskrevne utslipp, inkl. kumulative utslipp i perioden 2009-2050.

Tabell 7 - Utslipp av klimagasser i Færder kommune, ekskludert sjøfart (Miljødirektoratet), inkl. framskrivning i tråd med 2030-mål.

Uten sjøfart

Utslipp av klimagasser i Færder kommune (ekskl. sjøfart)					
År	tonn CO ₂ - ekvivalenter tot. (ekskl. sjøfart)	Endring per år (%)	Endring per år (tonn CO ₂ - ekvivalenter)	Endring fra 2009 (%)	Endring fra 2009 (tonn CO ₂ - ekvivalenter)
2009	48 798				
2010	48 798	0,0 %	0	0,0 %	0
2011	46 803	-4,1 %	-1 995	-4,1 %	-1 995
2012	46 803	0,0 %	0	-4,1 %	-1 995
2013	47 540	1,6 %	737	-2,6 %	-1 258
2014	47 540	0,0 %	0	-2,6 %	-1 258
2015	45 793	-3,7 %	-1 747	-6,2 %	-3 005
2016	42 448	-7,3 %	-3 346	-13,0 %	-6 351
2017	40 321	-5,0 %	-2 127	-17,4 %	-8 477
2018	43 338	7,5 %	3 017	-11,2 %	-5 460
2019	41 503	-4,2 %	-1 835	-14,9 %	-7 295
2020	36 882	-11,1 %	-4 621	-24,4 %	-11 916
2021	36 654	-0,6 %	-229	-24,9 %	-12 145
2022	36 006	-1,8 %	-647	-26,2 %	-12 792
2023	34 555	-4,0 %	-1 451	-29,2 %	-14 243
2024	33 105	-4,2 %	-1 451	-32,2 %	-15 694
2025	31 654	-4,4 %	-1 451	-35,1 %	-17 145
2026	30 203	-4,6 %	-1 451	-38,1 %	-18 596
2027	28 752	-4,8 %	-1 451	-41,1 %	-20 046
2028	27 301	-5,0 %	-1 451	-44,1 %	-21 497
2029	25 850	-5,3 %	-1 451	-47,0 %	-22 948
2030	24 399	-5,6 %	-1 451	-50,0 %	-24 399

Figur 3 - Utslipp i Færder, alle sektorer og ekskludert sjøfart, inkl. framskrivning i tråd med 2030- og 2050-mål.

For å nå 2050-målet om netto null utslipp i alle sektorer, må utslippene reduseres 2 811 tonn CO₂e i året i gjennomsnitt. Hvis vi ekskluderer sjøfart fra også dette målet, reduseres den nødvendige reduksjonstakten til 1 286 tonn CO₂e i året, i underkant av dobbelt så raske kutt som i 2022.

Figur 2 minner oss på at CO₂-utslipp er kumulative. Selv i et scenario hvor vi har nådd både 2030- og 2050-målet – inklusive alle sektorer – vil vi ha sluppet ut over 2,25 millioner tonn CO₂. Tidligere utslippsreduksjoner betyr færre malplasserte karbonmolekyler i atmosfæren.

Klimagassutslipp fra arealbruksendringer

De ovenstående klimaregnskapene er ikke fullstendige. Flere små – og noen store – utslippskilder er utelatt, hovedsakelig på grunn av manglende data eller metodologiske utfordringer. En sektor som ikke er nevnt hittil, men som står for betydelige klimagassutslipp, er arealbruk og arealbruksendringer. Det er metodologiske utfordringer med å synliggjøre utslipp fra arealbruk og arealbruksendringer i det årlige klimaregnskapet for kommunens virksomhet, blant annet fordi det er krevende å tilskrive utslippene til gitte årstall. Det er likevel avgjørende å drøfte disse utslippskildene her, da de potensielle utslippene er store nok til at alle kommunens klimamål kan ryke med god margin.

Nibio har utviklet en kartbasert klimagasskalkulator for arealbruk og arealbruksendringer.¹⁴ Kalkulatoren beregner utslipp og opptak av klimagasser som finner sted ved dyrking av jord, nyplanting, pleie og hogst av skog, samt planlagt nedbygging. Beregningene tar utgangspunkt i arealformål i regulerings- eller kommuneplankart, sammenstilt med grunnkart og detaljerte arealklassifikasjoner med tilhørende utslippsfaktorer. Færder er en av testkommunene som har tatt kalkulatoren i bruk. Avdeling for kommuneutvikling bruker den til å gjøre klimagassberegninger i forbindelse med oppstarts- og førstegangsbehandling av nye plansaker fra og med 2024.

Tabell 8 viser beregninger fra Nibios kalkulator for gjeldende kommuneplan i Færder kommune. Med nåværende arealbruk bidrar biomassen i Færder til opptak av ca. 24 000 tonn CO₂ i året. Hvis vi derimot hadde bygget ut kommunen 100 % i tråd med gjeldende kommuneplan, ville vi ha sluppet ut anslagsvis 211 000 tonn CO₂ over 5 år. Det utgjør over dobbelt så mye utslipp som det ble sluppet ut innenfor Færder kommunes grenser i referanseåret 2009, inkludert sjøfart.

Det er med andre ord et voldsomt potensial for å spare klimagassutslipp ved å gjennomføre planvask med henblikk på å unngå nedbygging av karbonrike arealer. Kommunen har allerede tatt viktige steg i denne retningen. Differansen mellom gjeldende og forrige kommuneplan tilsier at vi har tatt ut karbonholdige arealer tilsvarende ca. 13 456 tonn CO₂-utslipp over 20 år. Den nye kommuneplanen innebærer med andre ord en reduksjon på 5,65 % i planlagte utslipp sammenlignet med forrige kommuneplan.

Tabell 8 - Klimagassberegninger for gjeldende kommuneplan i Færder kommune (Nibio)

- Utslipp per i dag

Plantegn	Kommune	Arealbruk	Hektar	Tot. CO2 på 5 år	Tot. CO2 på 20 år	Tot. CO2 på 75 år
99004	3911	Annen utmark	1 362,61	0,00	0,00	0,00
99004	3911	Bebyggd	2 392,07	219,45	877,81	3 291,77
99004	3911	Beite - Ekstensivt	357,42	-9,79	-39,14	-146,79
99004	3911	Beite - Intensivt	37,98	12,78	51,12	191,68
99004	3911	Dyrket mark	1 255,51	1 033,45	4 133,82	15 501,82
99004	3911	Myr - grøftet	0,99	49,12	196,49	736,84
99004	3911	Myr - åpen	2,22	-0,06	-0,23	-0,86
99004	3911	Skog	4 532,42	-122 148,05	-488 592,22	-1 832 220,88
99004	3911	Vann	40,52	-1,04	-4,18	-15,67
			9 981,74	-120 844,14	-483 376,53	-1 812 662,09

- Samlet effekt av tiltaket

Plantegn	Hektar	Utslippte tonn på 5 år	Utslippte tonn på 20 år	Utslippte tonn på 75 år
99004	9 981,74	211 260,19	224 730,97	334 142,57

¹⁴ <https://nibio.no/tjenester/kartbasert-klimagasskalkulator-for-arealbrukssektoren>

7. Målstyring ved bruk av styringsindikatorer

Styringsindikatorerne skal angi om kommunen er på rett vei i forhold til de vedtatte samfunnsmålene i kommuneplanen. Styringsindikatorerne er valg ut for å gi et bilde av de ulike tjenestene sett opp mot kommunens overordnede samfunns- (styrings)mål.

Hovedmålene bygger på visjon og overordnede hensyn, med utgangspunkt i nåværende og framtidige utfordringer og samfunnstrekk. De representerer en helhet og prioritering av vektlagte tema, samt bidrar til å videreutvikle sammenhengen i kommunens totale plan- og styringssystem.

Indikatorerne og nøkkeltallene er hentet fra ulike datakilder. De vesentligste datakildene som er brukt er KOSTRA/SSB, Gerica (pleie- og omsorgssystemet), IST (skoleadministrativt system), Basil (barnehagestatistikk), Fhi (folkehelseinstituttet) og Vesar i tillegg til egne tellinger.

Hvert hovedområde innledes av en oversikt over status på indikatoren med fargekoder som viser om nivået ved siste måling er forbedret, forverret eller uendret siden forrige måling. I tillegg kommenteres enkelte av målingene.

7.1 Samfunns mål 1: Samfunnsutvikling

Færder kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet.

1	Samfunnsutvikling	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
1.1	Innbyggerne skal ha god livskvalitet gjennom hele livet	Forventet levealder/dødelighet	M: 80,9 K: 84,2	M: 80,6 K: 84,0	↑
1.3	Færder kommune har en egenart preget av kystmiljøets og nasjonalparkens kvaliteter	Antall innvilgede disp. for nye bygninger i strandsonen per 100 km kystlinje	1	14	↓
		Nasjonalpark Vernet areal på land (km ²)	15,21	15,21	→
1.4	Arealutvikling muliggjør vekst og ivaretar samtidig natur og rekreasjonsverdiene for kommende generasjoner	Antall ferdigstilte boenheter i snitt de siste 4 årene	129,8	129,8	→
1.5	Befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper	Befolkningsutvikling i prosent de siste 4 år	0,7 % vekst	0,5 % vekst	↑
		Befolkning - Andel barn, 0-17 år	19,8 %	19,9 %	↓
		Befolkning - Andel over 80 år	5,8 %	5,4 %	↑
1.6	Trygge, sunne og attraktive bomiljøer for alle i hele kommunen	Andel tettstedsarealer i kommunen som er avsatt til leke- og rekreasjonsområder	17,0 m ²	17,6 m ²	↓
1.7	Levende og åpent lokaldemokrati	Valgdeltakelse kommunestyrevalg*	67,3 %	65,7 %	↑
		Valgdeltakelse stortingsvalg**	80,2 %	80,2 %	→

* 2021 **2023

Forventet levealder i Færder er godkjent når vi ligger på eller bedre enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet er, iht. folkehelseprofilen, 80,3 år for menn og 84,0 år for kvinner. Forventet levealder er en viktig indikator på hvordan det står til med folkehelse. Fysisk aktivitet er en av de viktigste faktorene for å forebygge sykdom og for tidlig død. En annen faktor som påvirker levealderen i befolkningen, er røyking.

Antall ferdigstilte boenheter i snitt de siste 4 år (2020-2023) er lik som følge av at boligproduksjonen var lik i 2023 (tilgang) og i 2019 (avgang).

Innbyggernes deltakelse i lokalsamfunnet og følelsen av tilhørighet er viktig for trivsel, psykisk helse og lokalsamfunnets bærekraft. Valgdeltakelsen på kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 var 64,8 % på landsbasis mens valgdeltakelsen på Stortingsvalget i 2021 var 77,2 % på landsbasis. Færder kommune ligger over landsgjennomsnittet på begge målingene.

7.2 Samfunns mål 2. Arbeid og næring

Færder kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting.

2	Arbeid og næring	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
2.1	Høy sysselsetting	Reg. arbeidsledige i % av befolkningen	2,4%	2,3%	↑
		Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	312	292	↑
		Sysselsatte i % av befolkningen	64,0 %	63,6 %	↑

Reg. arbeidsledige gikk opp i løpet av 2023. Tallet gjenspeiler de som er heltidspermitterte og heltidsledige i snitt i løpet av hele 2023. Andelen arbeidsledige er lav, men Vestfold og Telemark er fylket med nest høyest andel arbeidsledige i landet 2,7 %, kun Østfold har høyere ledighet med 2,9 %. Dette er tall fra januar 2024.

Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold har hatt en nedadgående trend i flere år. I 2023 steg antallet. Dette kan skyldes dyrtid og vanskelig arbeidsmarked spesielt i bygg- og anleggsbransjen, samt flyktninger som pga. alder eller andre hindringer ikke kommer i jobb.

Andelen sysselsatte har økt til 64,0 %. Dette tallet er fra 4. kvartal i 2023. Man regner helt ledige permitterte under 90 dager som sysselsatte, mens de blir regnet som helt ledige hos NAV. Det kan forklare at dette tallet går opp samtidig som andelen arbeidsledige også går opp.

7.3 Samfunns mål 3: Kultur, frivillighet og friluftsliv

Færder kommune har et mangfoldig aktivitetstilbud som engasjerer bredt og stimulerer til deltakelse. Frivilligheten er en betydningsfull og høyt verdsett bidragsyter i lokalsamfunnet.

3	Kultur, frivillighet og friluftsliv	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
3.1	Levende kulturliv hele året	Antall besøkende på Nøtterøy kulturhus	29 500	28 000	↑
3.2	Kunnskap om lokal kulturarv	Brutto driftsutgifter til forvaltning av natur, friluftsliv og kulturminner per innbygger (kr)	1 119	999	↑
3.3	Tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet for alle	Prosentvis andel barn og unge 6-19 år med medlemskap i lag og foreninger	73,7 %	74,1 %	↓
		Andel aktive og aktivitetsandel i idrett	24,5 %	24,0 %	↑
3.4	Tilrettelegge for naturopplevelser og rekreasjon for alle, både i skog, strandsone og skjærgård	Andel bosatte i tettsteder med trygg tilgang til rekreasjonsareal. Rekreasjonsareal definert som naturområde på minst 5 dekar med trygg tilgang. *	52,0 %	52,0 %	→
		Andel bosatte i tettsteder med trygg tilgang til nærturterreng. Nærturterreng definert som naturområde på minst 200 dekar innen 500 meters avstand. *	56,0 %	56,0 %	→
3.5	Stimulere til økt frivillighet innen kulturliv, idrett og humanitær virksomhet	Frivillige lag og foreninger, andre kulturaktiviteter. Frivillige lag og foreninger som mottar kommunalt tilskudd (antall)	16	15	↑

*oppdateres hvert 2. år

Andelen barn og unge 6-19 år med medlemskap i lag og foreninger har gått noe ned. I faktiske tall er det 17 færre aktive barn. Det kan være uttrykk for en naturlig variasjon.

Andelen bosatte i tettsteder med trygg tilgang til friarealer av ulike størrelser oppdateres kun 2. hvert år, sist i 2022. Målsettingen er at denne prosenten ikke skal gå ned.

7.4 Samfunns mål 4: Helse

Innbyggerne i Færder kommune opplever kvalitet på kommunens helsetjenester og har en helse som bidrar til mestring og livskvalitet.

4	Helse	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
4.1	Folkehelsearbeid preger alle virksomheter	Andel som vurderer egen helse som god eller svært god	75,0%	75,0%	→
4.2	Planlegge og gjennomføre helsetjenestene etter brukernes behov	Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	52,7%	52,2%	↑
		Andel ledige plasser fastlegelistene	0,0%	0,0%	→
		Antall forløp korttidsplasser i institusjon	1 036	858	↑
		Botid langtidsplasser i institusjon (mnd)	27,7	28,3	↓
4.3	Helsetjenestene planlegges og gjennomføres med kvalitet	Andel 100% stillinger i helse	43,5%	40,7%	↑
		Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helsefagutdanning (prosent)	75,3%	76,6%	↓
		Antibiotika bruk i kommunen - institusjoner	3,6%	7,5%	↓
4.4	Helse- og boligpolitikken styrker innbyggernes mestring i alle livsfaser	Antall hjemme-rehabiliteringer	58	32	↑

Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år har økt med 0,5 prosentpoeng fra 2022 til 2023. Færder kommune har flere brukere av hjemmetjenester under 66 år enn over 66 år, til tross for at kommunen har mange eldre innbyggere. Det at flere barn får avansert behandling i hjemmet og flere yngre brukere med kroniske lidelser, bidrar til denne trenden.

Antall forløp korttidsplasser i institusjon har økt med 178 fra 2022 til 2023. Årsaker det pekes på er at pasienter skrives tidligere ut fra sykehuset, og har kortere forløp på institusjon med påfølgende bistand fra hjemmetjenesten.

Botid langtidsplasser i institusjon har en marginal nedgang fra 2022.

Andelen 100 % stillinger har økt, mens andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helseutdanning har gått ned. Det jobbes aktivt med at begge andelene skal økes i alle tjenester.

Antall hjemme-rehabiliteringer har gått opp fra 32 til 58. Årsaken er at det har vært flere aktuelle kandidater med funksjonsnivå der det vurderes som et hensiktsmessig tiltak.

7.5 Samfunns mål 5: Oppvekst

Barn og unge i Færder kommune har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

5	Oppvekst	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
5.1	Barn og unge opplever trygghet, mestring, utvikling og læring	Psykiske symptomer/lidelse registrert i primærhelsetjenesten (lege, legevakt) 15 - 29 år	175 (per 1000)	166 (per 1000)	↑
		Andel enkeltvedtak i barnehage 1-5 timer pr uke, pr 15.12.23	1,3 %	0,7 %	↑
		Andel enkeltvedtak i barnehage fra 6 timer pr uke pr 15.12.23	1,3 %	1,5 %	↓
		Andel enkeltvedtak i skole	9,5 %	8,5 %	↑
		Skolebidragsindikator 1-4 trinn	-1,2	-0,7	↓
		Skolebidragsindikator 5-7 trinn	0	0,2	↓
		Elevunders. 10. trinn - Trivsel	3,9	4,1	↓
		Elevunders. 7. trinn - Trivsel	4,1	4,1	→
		Fornøyd med lokalmiljøet	72 %*	72,0 %	→
		Elever med direkte overgang fra vg1 til vg2 (prosent)	87,6 %	89,5 %	↓
5.2	Arbeidet med barn og unge bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller, samt reduksjon av konsekvenser av økonomiske forskjeller blant barnefamilier	Antall barn i SFO 1. - 4. trinn	68 %	63 %	↑
		Vaksinasjonsdekning, meslinger 9 år	95,8 %	95,9 %	↓
		Antall barn i familier som mottar sosialstønad	317	324	↓

*Har ikke tall for 2023

Andelen med psykiske symptomer bør sees i et lengre perspektiv. Andelen har gått opp etter å ha holdt seg stabil fra 2021 til 2022.

Andel enkeltvedtak 1-5 timer i barnehage er stigende. Situasjonen følges nøye. Andel enkeltvedtak 6 timer eller mer i barnehage har gått marginalt ned.

Andel enkeltvedtak skole øker til 9,5 % etter å ha gått ned fra 9,1 % i 2021 til 8,5 % i 2022. Målsetninger i nasjonale føringer og satsinger er å redusere andelen elever med spesialundervisning.

En skolebidragsindikator kan tolkes som:

Forskjellen mellom det skolens elever faktisk oppnår (for eksempel snittkarakter på skriftlig eksamen 10. trinn) og det vi forventer at elever skal oppnå når vi tar hensyn til elevenes forutsetninger. Indikatorer med negativt fortegn indikerer

at skolen har et skolebidrag som ligger under landsgjennomsnittet, mens indikatorer med positivt fortegn indikerer at skolen har et skolebidrag som ligger over landsgjennomsnittet. Skolebidragsindikatoren har også en øvre og nedre usikkerhetsgrense. Mer om skolebidragsindikatoren og usikkerhetsgrenene finnes her <https://statistikkportalen.udir.no/api/rapportering/rest/v1/Tekst/visTekst/156810#title3>

Skolebidragsindikatoren på både 1.-4.trinn og 5.-7.trinn viser synkende resultater for elevene i Færder kommune i 2022+2023 sammenlignet med 2020+2021.

Resultatene for trivsel på 7. og 10.trinn følger i stor grad nasjonale trender, som er synkende.

Andelen elever som på videregående skole som fullfører VG1 og starter direkte på VG2 er litt synkende. For å få et godt voksenliv er fullføring av videregående opplæring viktig. Selv om Færder kommune ikke kan jobbe direkte med tallene for gjennomføring av VGS, antar vi at arbeid med kommunens Helhetlige plan for oppvekst (HPO) på lengre sikt vil kunne gi positiv effekt på andelen elever som gjennomfører.

Andelen elever som går i SFO er stigende. Dette henger i stor grad sammen med innføringen av gratis SFO 12 t/u for 1. og 2.trinn.

Færder kommune har flere utviklingsarbeider som vektlegger kartlegging- og kompetansetiltak som fører til økt forståelse for, og kompetanse innen, universell utforming av læringsmiljøet slik at flere elever kan få sin læring innenfor rammen av fellesskapet. Videre arbeides det med kompetanseutvikling knyttet til å tilrettelegge for individuell tilpasset opplæring innenfor rammene av det ordinære undervisningstilbudet. Deler av formålet med tilskuddsordningen *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis* og ny opplæringslov 01.08.24 er å se det spesialpedagogiske og allmennpedagogiske i sammenheng og redusere andelen elever med vedtak om spesialundervisning. En ambisjon er at oppvekstsektorens utviklingsarbeid skal ha innvirkning på indikatorene som er presentert i denne rapporten.

Antall barn i familier som mottar sosialhjelp har gått noe ned fra 2022 til 2023. At det ikke har vært en økning kan forklares med det at barns behov skal kartlegges, vurderes og begrunnes har blitt en saksbehandlingsregel i sosialtjenesteloven. Dette har bidratt til økt søkelys på barnefamilier og resultert i tettere dialog og oppfølging av aktuelle brukergruppe. Færder kommune har, som følge av barnefattigdomsprosjektet, egen familiekontakt og et ekstra barneperspektiv med tanke på sårbare familier. Økt antall deltakere på KVP programmet medfører at flere klarer seg uten sosialhjelp. I tillegg er det egne jobbspesialister i flyktning- og innvandrerteamet og i NAV Færder.

7.6 Samfunns mål 6: Samferdsel og infrastruktur

Færder kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig.

6	Samferdsel og infrastruktur	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
6.1	Trafikksikkert transportsystem som bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet	Antall påstigninger på VKT's ordinære ruter på holdeplasser i kommunen	1 053 065	952 580	↑
6.2	Transportsystem som gir god framkommelighet, effektiv kommunikasjon og som ivaretar samfunnssikkerhet	Antall registrerte sykkelteilerpasseringer i Bryggeribakken	128 480	137 970	↓
6.3	Sikker vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet	Andel personer med trygg drikkevannsforsyning	100 %	99 %	↑
6.4	Velfungerende avløpssystem	Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	95 %	95 %	→
		Andel innbyggere tilknyttet avløpsnett der rensekraft er oppfylt (prosent)	100 %	100 %	→
		Vann, avløp, renovasjon, (VAR) brutto investeringsutgifter, beløp pr innbygger (kr)	3 347	3 799	↓
6.8	Færder kommune har miljøvennlige og funksjonelle offentlige bygninger	Energiutgifter per m ² kommunalt eide bygg (kr)	267	184	↑

Antall påstigninger på VKT's ordinære ruter fortsetter å stige etter Covid-19, men er fortsatt ikke helt tilbake på 2019 nivå som var 1 076 260 påstigninger.

Tilknytningsprosenten til avløpsnettet er på 100%. Dette er i tråd med arbeidet som gjøres for at alle eiendommer skal være koblet til kommunalt nett.

Energiutgiftene per m² har gått opp. Dette skyldes i hovedsak økt gjennomsnittspris pr kwh i 2023 samt driftsutfordringer på noen bygg gjennom kuldesesongen.

7.7 Samfunns mål 7: natur og miljø

Færder kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet.

7	Natur og miljø	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
7.1	Redusere klimagassutslipp	Reduksjon i klimagassutslipp (tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Red. 647 tonn CO ₂ e	Red. 229 tonn CO ₂ e	↑
		Matsvinn i kommunale institusjoner I 1000 kg	18,0	41,7	↓
		Andel kommunalt ansatte som går, sykler eller reiser kollektivt	15,0 %*	15,0 %	→
		Andel elever som går og sykler til barne- og ungdomsskole (grønn skolevei)	82 %*	82,0 %	→
7.2	Tilpasse seg forventede klimaendringer	Andel kommunale kjøretøy som kjører på elektrisitet	29,1 %	28,9 %	↑
7.3	Jord, vann og luft med god miljøkvalitet	Badevannskvaliteten gj.sn. av alle målinger	13 TKB/100 ml	14 TKB/100 ml	↓
		Innsamlet marint avfall, samlet inn av skjærgårdstjenesten, Sparebankstiftelsen og Tønsberg- livet	15 553 kg	12 490 kg	↑
7.4	Bevare naturmangfold og verdifull natur	Prosent materialgjenvunnet avfall i henteordningen (inkl. hageavfall)	58 %	58 %	→
7.5	Forvalte naturressurser bærekraftig og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon	Dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk	23,6 daa	1 daa	↑

*Har ikke tall for 2023

Tidligere år er klimaregnskapet for kommunens egen virksomhet lagt til grunn, men dette regnskapet er upresist, fordi det mangler data for en stor andel av de indirekte utslippene. Fra 2023 går man derfor over, fra å avgrense til kommunens egen virksomhet, til å basere tallene på Miljødirektoratets klimagassregnskap for kommuner. Dette regnskapet inkluderer alle utslipp innenfor kommunens grenser og gir et mer presist bilde. Det er i tillegg mer gjennomsliktig å rapportere utslippsreduksjoner i tonn CO₂-ekvivalenter enn i prosent. Sist kjente status for Færder kommune er en reduksjon på ca. 647 tonn CO₂-ekvivalenter.

Matsvinnet baserer seg på målinger ved Smidsrød helsehus, Bjønnesåsen og Tjøme omsorgssenter. Reduksjonen fra 41,7 til 18 tonn er i tråd med innsatsen på institusjonene.

Andelen elbiler har økt fra 28,9 % til 29,1 %. Dette er en lavere økning enn tidligere år og skyldes at det har vært kjøpt inn flere hybridbiler (bensin/el). Årsaken til dette er at elbilene i kommunen har lav batterikapasitet. Både hjemmetjenesten og hjemrenhold sliter med å utføre arbeidsoppdragene sine når det er kaldt. Noen steder har man også vært plaget av at ladepunktene fryser.

Innsamlet marint avfall har ifølge Skjærgårdstjenesten økt. Skjærgårdstjenesten holder i gang hele året, men vår og høst er primærsesongene for strandrydding. Det arrangeres opprydding gjennom sjøvett – og miljødager med skoleklasser, strandryddedager via Facebook og profesjonell rydding med egne mannskaper.

Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord til andre formål i 2023 skyldes følgende:

- Største delen av dette tallet, til sammen 17,8 dekar dyrka jord, knytter seg til ny fastlandsforbindelse. Detaljregulering vedtatt av kommunestyret 6. september 2023. Omdisponert til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.
- Litt areal, til sammen 1,7 dekar dyrka jord, knytter seg til reguleringsplan for Hella parkering. Stadfestet ved Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sin klagebehandling 14. februar 2023. Omdisponert til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.
- Til sammen 4,5 dekar dyrka jord knytter seg til Guttormsens gartneri, reguleringsplan vedtatt av kommunestyret 6. september 2023. Omdisponert til boligbebyggelse.
- 0,9 dekar dyrkbar jord knytter seg til gbnr 208/4 - Vestveien 174. Omdisponert etter jordloven til boligbebyggelse. Vedtak i hovedutvalg for kommunalteknikk 20. september 2023

I kommuneplanens arealdel, vedtatt av kommunestyret 6. september 2023, ble til sammen 8,9 dekar dyrka jord som tidligere var regulert til annet formål (Randineborg) tilbakeført til LNF. Netto omdisponert: 24,9 – 8,9 = 16 daa.

7.8 Samfunns mål 8 Kommuneorganisasjonen

Færder kommuneorganisasjon nyter stor respekt og er en attraktiv arbeidsgiver.

8	Kommuneorganisasjonen	Styringsindikator	2023	2022	Endring fra forrige måling
8.1	Attraktiv arbeidsgiver som har meningsfylte og trygge arbeidsplasser	10-faktor - Mestringsorientert ledelse, faktor 5	4*	4	→
		10-faktor - Mestringsklima, faktor 9	4,1*	4,2	↓
8.2	Ansatte er den viktigste ressurs for å tilby gode tjenester til innbyggerne	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	83,2 %	82,4 %	↑
		Sykefravær	9,4 %	9,6 %	↓
8.4	Profesjonell forvaltning som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse	Andel saker behandlet innen lovbestemt frist på 12 uker	84,8 %	76,9 %	↑
		Andel saker behandlet innenfor lovbestemt frist på 3 uker	98,4 %	96,6 %	↑
		Antall kommunale vedtak som statsforvalteren ikke har stadfestet innen byggesaksbehandling	6	2	↑
		Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	15	24	↓

		Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist kalenderdager	64	78	↓
		Antall kommunale vedtak som statsforvalteren ikke har stadfestet innen tildeling av helsetjenester fra kommunen	4	2	↑
8.6	God beredskap mot kriser og uønskede hendelser	Beredskap mot branner og andre ulykker, lønn ekskl. sykelønn Beløp pr innb (kr)	645	577	↑
8.7	Økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud. Drivkraft i utvikling av regionen	Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	14,8 %	18,2 %	↓
		Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	-2,0 %	1,9 %	↓
		Netto lånegjeld i kroner per innbygger	110 463	110 029	↑

*2023 - måling 2. hvert år

Det er i 2023 gjennomført medarbeiderundersøkelse. Resultatene fra denne undersøkelsen, samt utvikling i stillingsstørrelse og sykefravær er nærmere omtalt i kapittel 3.

Arbeid med å redusere saksbehandlingstid på byggesak har høyt fokus i Færder kommune. Tallene viser en positiv utvikling og forholdet er nærmere omtalt i kapittel 2.4.

Kommunens regnskap for 2023 viser et underskudd på 51,2 mill. kr. Underskuddet er vedtatt inndeckt ved bruk av midler fra disposisjonsfondet som medfører en reduksjon i kommunens fondsavsetning. Det har vært en liten økning i kommunens netto lånegjeld per innbygger. Andelen rentebærende gjeld i prosent av kommunens brutto driftsinntekter er redusert fra 64,6% til 61,3%.

8. Økonomisk resultat – analyse og kommentarer

8.1 Driftsresultat, driftsutgifter og driftsinntekter

Netto driftsresultat er et måltall for hvor stor andel av driftsinntektene som kan benyttes til avsetninger og finansiering av investeringer. Netto driftsresultat bør korrigeres for netto bundne fondsavsetninger når det økonomiske handlingsrommet skal belyses. Gjennom denne korreksjonen tas det hensyn til disposisjoner som kommunen er pliktig til å foreta ved avleggelsen av regnskapet, og som i hovedsak gjelder periodiseringer av inntektsføringer som er foretatt i regnskapet.

Utvikling i netto driftsresultat og korrigert netto driftsresultat for de siste årene vises slik (tall i tusen):

Utvikling driftsresultat	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skatt på inntekt og formue	826 128	861 791	859 253	999 725	1 118 248	1 070 101
Rammetilskudd	618 874	646 001	712 523	725 156	715 729	790 130
Øvrige driftsinntekter	735 652	735 312	725 035	734 800	733 405	862 723
Sum driftsinntekter	2 180 654	2 243 104	2 296 811	2 459 681	2 567 382	2 722 953
Driftsutgifter	2 169 490	2 236 636	2 267 586	2 379 646	2 520 103	2 738 639
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	11 163	6 468	29 225	80 035	47 279	-15 685
Netto renteutgifter og utbytter	37 346	38 123	35 881	26 424	40 677	79 740
Netto avdragsutgifter	81 631	78 240	89 249	94 455	105 914	106 139
Motpost avskrivninger	-110 892	-118 738	-125 907	-132 762	-146 747	-150 361
NETTO DRIFTSRESULTAT	3 870	8 842	30 001	91 918	47 436	-51 202
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	0,2 %	0,4 %	1,3 %	3,7 %	1,8 %	-1,9 %
Netto avsetning og bruk av bundne fond	-35 853	2 494	13 853	-6 041	-17 214	3 104
Korrigert netto driftsresultat	39 723	6 348	16 148	97 959	64 650	-54 306
Korrigert netto driftsresultat i % av driftsinntektene	1,8 %	0,3 %	0,7 %	4,0 %	2,5 %	-2,0 %

Netto driftsresultat er et mål på kommunens handlefrihet. Teknisk beregningsutvalg har uttalt at netto driftsresultat i % av driftsinntektene bør være over 1,75 %. I k.sak 142/23 er det vedtatt at Færder kommune skal ha et korrigerte netto driftsresultat på minimum 1,75 % som resultatmål. Netto driftsresultat i 2023 utgjør -1,9 %. Korrigert netto driftsresultat utgjør -2,0 % og viser kommunens resultat justert for bruk og avsetninger av bundne fondsmidler.

Skatteinntangen i Norge ble noe bedre enn anslått i statsbudsjettet. Allikevel er den lavere enn i 2022, da den var ekstraordinær høy. Samlet for året fikk Færder kommune en reduksjon i årets skatteinntekter på 48 mill. kr.

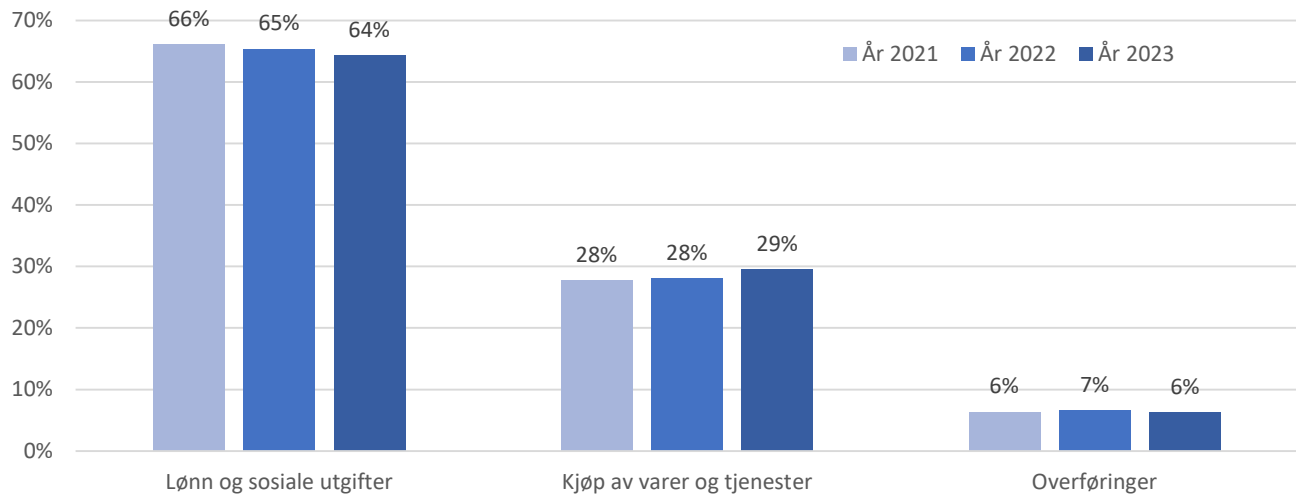
Kommunens inntekter fra rammetilskuddet endte på 790 mill. kr mot 715 mill. kr i 2022. I 2022 ble kommunenes rammetilskudd noe redusert som følge av den ekstraordinære skatteinntangen. For 2023 ble årets rammetilskudd økt i revidert nasjonalbudsjett som følge av nye beregninger for kostnadsvekst i kommunesektoren. Regnskapet viser at kostnadsveksten i kommunesektoren har vært enda høyere enn det som ble lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Netto merinntekt skatt og ramme beløper seg til 26 mill. kr. Dette utgjør en netto økning på 1,4 % sammenlignet med fjoråret.

Øvrige driftsinntekter utgjør 863 mill. kr i 2023. Dette er en økning på 18 % og tilsvarer 129 mill. Kr. Økningen skyldes blant annet økte brukerbetaling, økt integreringstilskudd som følge av den store bosetningen av flyktninger og økte gebyrinntekter innenfor selvkostområdet.

Samlet er totale driftsinntekter økt med 156 mill. kr fra 2022, tilsvarende 6,1 %. Kommunens samlede driftsutgifter er økt med 215 mill. kr, tilsvarende 9,1 %. Økningen i utgifter målt opp mot økningen i inntekter forklarer nedgangen i resultat sammenlignet med 2022.

Netto finanskostnader eksklusiv avskrivninger er økt fra 120 mill. kr i 2021 til 147 mill. kr i 2022 og videre til 186 mill. kr i 2023. Økte netto finanskostnader er med på å forklare et lavere netto driftsresultat. Avdragskostnadene er omtrent uendret fra 2022 til 2023. Rentekostnadene og utlån er økt fra 41 mill. Kr til 80 mill. Kr. Dette skyldes økt rente.

Omtrent 1/3 av kommunens gjeld gjelder investeringer i VAR. Deler av de økte rentekostnadene dekkes derfor av økte gebyr- og avgiftsinntekter i selvkostregnskapet. I tillegg dekkes deler av renteøkningen gjennom rentekompensasjonsordningen, renteinntekter på bankinnskudd og renteinntekter på lån til videreutlån.

Driftsutgiftenes sammensetning i prosent av kommunens tre største utgiftsposter er ikke vesentlig endret fra tidligere år. Til tross for en økning i antall ansatte synker andel til lønn for andre år på rad. Forklaringen er sammensatt og skyldes i det vesentligste kostander til:

- Norskopplæringstjenester for flyktninger
- Strøm
- Lisenser
- Byggetjenester og vedlikeholdskostnader, særlig innenfor eiendomsforvaltning, friluftsliv, avløpsnett og distribusjon av vann
- Barnevernstiltak
- Kostnadsutvikling i IKS'er og andre kommunesamarbeider

8.2 Avviksoversikt – driftsregnskapet

Avviksoversikten nedenfor angir forskjellen mellom regulert budsjett og regnskap. Et positivt avvik angir merinntekt eller besparelse, mens et negativt avvik angir mindreinntekt eller overskridelse. Avvik tilknyttet de ulike virksomhetsområdene er kommentert i kapittel 3.

Avviksoversikt 2023		Regulert	Opprinnelig		Avvik,
Tall i tusen	Regnskap	budsjett	budsjett	Avvik, kr	%
	2023	2023	2023		
Skatt på inntekt og formue	-1 070 101	-1 055 200	-1 032 552	14 901	
Ordinært rammetilskudd	-790 130	-792 204	-779 204	-2 074	
					-0,7 %
SUM andre generelle tilskudd som omfatter	-178 839	-185 785	-148 017	-6 946	3,7 %
Investeringskompensasjon	-5 391	-4 283	-3 833	1 108	
Rentekompensasjon	-692	-1 559	-574	-867	
Integreringstilskudd	-63 835	-56 784	-39 611	7 051	
Tilskudd ressurskrevende brukere	-108 921	-123 159	-103 999	-14 238	
					-0,3 %

Renteinntekter	-37 723	-33 650	-23 650	4 073	
Renteinntekter formidlingslån	-6 375	-7 000	-7 000	-625	
Renteutgifter innlån	115 523	116 000	106 000	477	
Renteutgifter formidlingslån	8 203	9 030	9 030	827	
Avdrag eksisterende lån	106 139	104 000	104 000	-2 139	
					1,4 %
TIL FORDELING	-1 853 303	-1 844 809	-1 771 393	8 493	
Bruk av tidligere avsetninger	-51 997	-51 069	-45 271	928	
Avsetninger	-8 863	400	0	9 263	
Overføring til investering	5 153	7 950	7 700	2 797	
Bruk av pensjonspremiefond	-62 755	-62 755	-51 345	0	
Årets premieavvik pensjon	-141 492	-130 887	-95 465	10 605	
Amortisering tidligere års premieavvik pensjon	35 413	35 413	35 115	0	
Øvrige pensjonsutgifter felles finans	734	723	723	-11	
Avsetning tap på krav	1 043	400	400	-643	
Til lønnsoppgjør	0	1 906	57 000	1 906	
Øvrige refusjoner og overføringer	1 615	1 600	1 600	-15	
Periodiseringer	1 437	0	0	-1 437	
SUM ANDRE UTGIFTER OG INNTEKTER FELLES FINANS	-219 582	-196 319	-89 543	23 263	-11,8%
Kommunedirektør	15 408	14 661	13 579	-748	
Politisk styring, kontroll, råd og utvalg	6 005	6 322	6 131	316	
HR	21 677	21 935	20 600	258	
Økonomiseksjonen	13 926	13 924	13 273	-3	
SUM KOMMUNEDIREKTØR OG STAB	57 017	56 841	53 583	-176	-0,3 %
Virksomhetsdirektør oppvekst	42 773	42 486	38 123	-287	
Skoler	358 293	349 350	312 457	-8 943	
Kommunale barnehager	120 925	122 160	109 493	1 235	
Private barnehager	140 486	138 000	138 700	-2 486	
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	14 279	14 567	13 257	289	
Barnevernstjenesten	63 377	62 533	61 437	-844	
Avdeling for forebyggende helsetjenester	23 238	22 836	23 186	-402	
Fritid Færder	3 925	4 017	3 673	92	
SUM OPPVEKST	767 295	755 947	700 326	-11 348	-1,5 %
Virksomhetsdirektør helse	27 938	30 840	26 950	2 902	
Tjenestekontoret	92 679	94 570	90 074	1 891	
Tjenester for psykisk helse og rus	68 476	70 445	64 533	1 969	
Hjemmetjenesten	162 630	157 819	141 235	-4 811	
Miljøarbeidertjenesten	245 989	246 585	219 183	596	
Bjønnesåsen bo- og behandlingssenter	191 485	186 863	171 259	-4 622	
Smidsrød helsehus	140 805	133 246	125 339	-7 559	
SUM HELSE	930 003	920 368	838 573	-9 635	-1,0 %

Avviksoversikt 2023 Tall i tusen	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Avvik,	
	2023	budsjett 2023	budsjett 2023	Avvik, kr	%
Virksomhetsdirektør teknikk og miljø	6 873	6 381	5 998	-491	
Kommuneutvikling	16 038	15 734	15 631	-304	
Byggesak og geodata	5 862	6 764	5 309	901	
Eiendomsforvaltning	106 907	98 321	84 425	-8 586	
Brannvesen	23 556	23 556	23 556	0	
Utedrift	41 650	40 572	36 725	-1 079	
Drift og anlegg	-88 320	-96 282	-97 340	-7 962	
Småbåthavner og sjøbruk	-2 431	-2 363	-2 363	68	
SUM TEKNIKK OG MILJØ	110 135	92 683	71 941	-17 452	-18,8 %
Virksomhetsdirektør AKL	27 697	28 446	27 548	749	
NAV/sosialtjenesten	68 868	67 950	67 964	-918	
Flyktning- og innvandretjenesten	46 878	54 286	39 960	7 408	
Service og kommunikasjon	5 495	5 723	5 338	228	
Dokumentsenter og sekretariatseksjonen	10 700	11 376	10 891	676	
Kulturenheten	22 600	22 237	21 482	-363	
Nøtterøy kulturhus	3 369	3 315	2 961	-54	
Østre Bolæren	1 555	685	0	-871	
SUM ADM., KULTUR OG LEVEKÅR	187 164	194 019	176 144	6 855	3,5 %
SUM KIRKELIG FELLESRÅD	21 271	21 271	20 370	0	0,0 %
RESULTAT	0	0	0	0	

Nedenfor følger kommentarer til de største avvikene:

Skatt og rammetilskudd

Opprinnelig anslag for årets skatteinngang i Statsbudsjettet utgjorde en nedgang på 7,7 %. Anslaget ble justert i Revidert nasjonalbudsjett (RNB) til en reduksjon fra 2022 på 5,6 %. Endelig resultat viser en skattereduksjon på 4,7 % for kommunene i Norge. For Færder kommune endte skattenedgangen på 4,3 %, 0,4 prosentpoeng mindre nedgang enn landsgjennomsnittet og en merinntekt i forhold til regulert budsjett for 2023 på 15 mill. kr.

Årets rammeinntekt endte 2 mill. kr under budsjett som følge av økt inntektsutjevning tilknyttet merinntekten på skatt.

Andre generelle statstilskudd

Budsjettet for integreringstilskudd forutsatte bosetting av 111 flyktninger i 2023. Anmodningen fra integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) utgjorde 111 bosettinger. Sommeren 2023 fikk Færder en tilleggsanmodning fra IMDi, slik at det endelige bosettingstallet for 2023 ble 120 flyktninger. 11 av plassene var til enslige mindreårige, 9 over 15 år, og 2 under. Færder kommune har i 2023 bosatt iht. til anmodningen fra IMDi. I tillegg kom det 16 familiegjenforeninger. Årets integreringstilskudd endte 6,8 mill. kr over budsjett. Merinntektene skyldes flere familiegjenforeninger enn budsjettet.

Ressurskrevende tjenesterefusjon

I 2023 er det 53 personer som kommer innenfor ordningen med ressurskrevende tjenesterefusjon. Det er uendret fra 2022. Samlet sett har kommunen om lag 249 mill. kr i direkte lønnsutgifter i ordningen. Årets estimerte refusjonsinntekt beløper seg til 102 mill. kr.

Netto finansinntekter og finansutgifter

Budsjetterte netto finansutgifter utgjorde 188 mill. kr for 2023. Regnskapsmessig resultat for netto finansutgifter viser en kostnad på 186 mill. kr. og skyldes en bedre likviditetssituasjon enn budsjettert. Det er betalt tilstrekkelig avdrag iht. krav om beregnet minimumsavdrag.

Bruk av tidligere avsetninger og avsetninger til fond

Iht. gjeldende budsjett- og regnskapsforskrift skal årsregnskapet avlegges i balanse. Årets resultat tilsier en bruk av frie fond på til sammen ca. 60 mill. kr.

Overføring til investeringer

Midler overført til investeringsregnskapet gjelder først og fremst finansiering av egenkapitalinnskuddet for pensjonsordningen i kommunen. Som følge av strykningsreglene i regnskapsforskriften har det vært behov for å stryke deler av overføringene fra drift til investering for å avlegge et regnskap i balanse.

Premieavvik pensjon

Årets premieavvik utgjør 141 mill. kr. Budsjettert premieavvik utgjør 130 mill. kr. Merinntekt for årets premieavvik på 10,6 mill. kr skyldes høyere premieinnbetaling til statens pensjonskasse enn forutsatt i budsjettet.

Avsetning tap på krav

Årets avsetning til tap er økt som følge av utvikling i kommunens kundefordringer. Økte renter, strømpriser og priser generelt har utfordret det økonomiske handlingsrommet til befolkningen. I tillegg til dette har Færder kommune utestående fordringer innen teknisk sektor som er krevende å innfordre.

Avsetning til lønnsoppgjør

Budsjettert avsetning for årets lønnsoppgjør er beregnet basert på de signaler som regjeringen kom med i statsbudsjettet for 2023. Forventet årslønnsvekst utgjorde da 4,2% med et beregnet overheng på 1%. Resultatet av årets lønnsforhandlinger endte med en årslønnsvekst på 5,6%. Oppjustert beregning medførte en økt avsetning for innværende års lønnsoppgjør. Ved årets slutt står 1,9 mill. kr ufordelt av en total avsetning på 67 mill. kr.

Periodiseringer

Periodiserte utgifter tilknyttet felleskostnader som forsikring, telefoni, data mm. er bokført på området felles finans og medfører en utgift på 1,5 mill. kr i 2023.

8.3 Fond

Kommunens fond har utviklet seg slik de siste årene:

(Tall i mill. kr)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bundne driftsfond	33	35	49	43	25	28
Ubundne investeringsfond	121	135	125	107	87	74
Bundne investeringsfond	8	13	17	18	27	19
Disposisjonsfond	290	281	301	390	464	404
Sum fond	452	464	492	558	604	525

Kommunens fondsmidler er redusert fra 604 mill. kr i 2022 til 525 mill. kr i 2023.

Bundne driftsfond er økt fra 25 til 28 mill. kr. Dette skyldes i stor grad overskudd i selvkostordningen for renovasjon.

Ubundne investeringsfond er redusert med 14 mill. kr i 2023 og knytter seg til egenkapitalfinansiering av årets investeringer.

Bundne investeringsfond er redusert med 8 mill. kr i 2023 og knytter seg til redusert avsetning for ekstraordinær tilbakebetaling av startlån. Innfrielse tilbakebetales Husbanken i 1. tertial hvert år.

Kommunens disposisjonsfond er redusert fra 464 mill. kr til 404 mill. kr. Reduksjonen skyldes kommunens regnskapsmessige resultat. Kommunens største disposisjonsfond er:

- bufferfond (341 mill. kr),
- rentesikringsfond (30 mill. kr)

Samlet disposisjonsfond utgjør ca. 15 % av kommunens brutto driftsinntekter. Iht. vedtatte handlingsregler skal kommunen til enhver tid ha en fondsreserve på minimum 5 %. Rentesikringsfondet utgjør ca. 1 % av kommunens samlede lånegjeld ekskl. Startlån.

8.4 Likviditetsoversikt

Utvikling i kommunens likviditet siste årene:

(Tall i tusen.)	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Kasser og bankinnskudd	696 559	679 994	758 968	665 831	673 956	621 638
Sum likvider	696 559	679 994	758 968	665 831	673 956	621 638

Inntektene kommer ikke inn i samme takt som utgiftene påløper og det er viktig å ha tilstrekkelig likviditet til dekning av løpende utgifter i drift og investering. Kommunens likviditet består i hovedsak av fondsmidler og ubrukte lånemidler til investeringsformål.

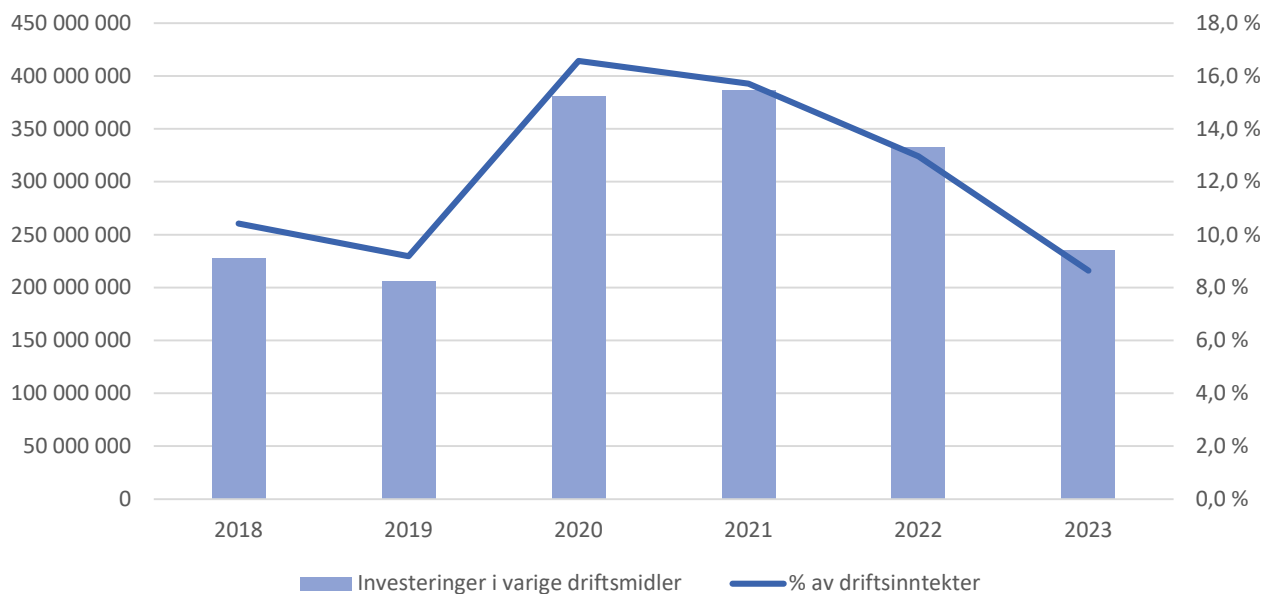
Likviditetsanalyse

(Tall i tusen.)	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Omløpsmidler	1 145 562	1 055 172	1 131 199	962 669	945 913	888 942
- Premieavvik	- 275 440	- 170 969	- 153 624	- 124 869	- 132 087	- 111 652
- Fondsmidler	- 120 940	- 140 271	- 167 688	- 191 118	- 183 487	- 161 572
Sum o.m., fondsmidler	749 182	743 931	809 887	646 682	630 339	615 718
Kortsiktig gjeld	435 709	410 889	396 376	347 920	335 149	328 541
- Premieavvik	- 1 110	- 2 719	- 7 121	- 12 812	- 17 348	- 22 895
+ Ubrukte lånemidler	189 887	45 051	165 196	110 923	120 982	78 634
+ Akkumulert osk/usk					13 639	18 447
Sum kortsiktig gjeld	624 486	453 221	554 451	446 031	452 423	402 727
Likviditetsreserve	124 696	290 711	255 436	200 651	177 916	212 991
Dekningsgrad	120 %	164 %	146 %	145 %	139 %	153 %

Likviditetsanalysen viser at kommunens frie omløpsmidler dekker 112 % av kommunens kortsiktige gjeld per 31.12.2023. En målsetning bør være at kommunens omløpsmidler dekker den kortsiktige gjelden med 100 %. Denne målsettingen er oppnådd fra 2018 til 2023. Likviditetsreserven er redusert fra 2022 som følge av økte innbetalinger i pensjonspremie og årets resultat.

8.5 Investeringsregnskapet

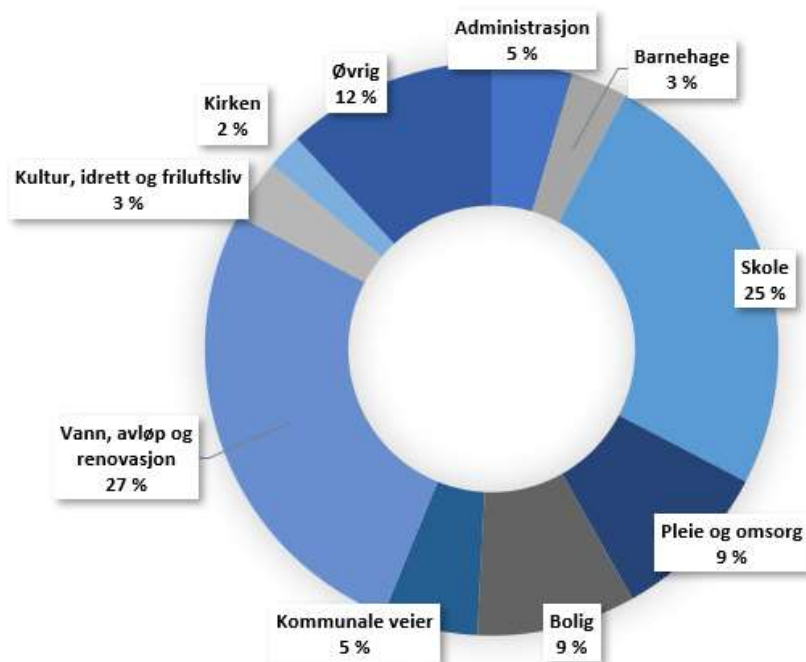
Investeringsregnskapet gir en oversikt over investeringer, utlån og avsetninger og hvordan disse utgiftene er finansiert. Anskaffelser av varige driftsmidler med økonomisk levetid på minst tre år og anskaffelseskost over kr 100 000 føres i investeringsregnskapet. I 2023 har kommunen foretatt investeringer i varige driftsmidler for 235 mill. kr.

Årets investeringer utgjør 9 % av kommunens brutto driftsinntekter. Kommunens bokførte verdier innen eiendom og anlegg utgjør 4,3 mrd. kr. Det historisk høye nivået på investeringer i perioden 2020-2022 skyldes i hovedsak byggingen av Labakken skole med en prosjektramme er på 297,2 mill. kr eks mva.

Diagrammet nedenfor viser fordelingen av årets investeringer pr tjenesteområde.

INVESTERINGSUTGIFTER 2023

De største investeringene i 2023 knytter seg til investeringer innen vann, avløp og renovasjon. 25% av investeringene gjelder oppvekst med blant annet rehabilitering/nybygg ved Tjøme ungdomsskole. Dette er 9 prosentpoeng over landsgjennomsnittet i 2023.

8.6 Avviksoversikt - investeringer

Budsjettavvik 2023 Investering (Tall i tusen)	Regnskap 2023	Reg. bud 2023	Oppr.bud 2023	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	235 355	289 311	223 660	53 956
Tilskudd til andres investeringer	5 712	5 000	5 000	- 712
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	10 984	4 950	4 700	- 6 034
Avdrag på lån	210	150	150	- 60
Sum investeringsutgifter	252 261	299 411	233 510	47 150
Kompensasjon for merverdiavgift	24 196	33 050	18 477	8 854
Tilskudd fra andre	60 625	50 016	43 400	- 10 609
Salg av varige driftsmidler	20 849	5 000	5 000	- 15 849
Bruk av lån	126 443	183 877	151 023	57 434
Sum investeringsinntekter	232 113	271 943	217 900	39 830
Videreutlån	16 721	30 000	30 000	13 279
Bruk av lån til videreutlån	16 721	30 000	30 000	13 279
Avdrag på lån til videreutlån	23 324	34 700	22 000	11 376
Mottatte avdrag på videreutlån	15 409	15 000	22 000	- 409
Netto utgifter videreutlån	7 915	19 700	-	11 785
Overføring fra drift	- 5 628	- 11 191	- 9 000	- 5 563
Avsetninger til bundne investeringsfond	11 812	-	-	11 812
Bruk av bundne investeringsfond	- 20 537	- 19 700	-	837
Avsetninger til ubundne investeringsfond	5 411	4 850	4 850	- 561
Bruk av ubundne investeringsfond	- 19 121	- 21 127	- 11 460	- 2 005
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	- 28 063	- 47 168	- 15 610	- 19 105
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Avvikskolonnen angir forskjellen mellom budsjett og regnskap, og et positivt avvik angir mindreforbruk eller mindreinntekter, mens et negativt avvik angir merinntekt eller merforbruk. Oversikten viser investeringer for 2023 med avvik i hele tusen. Nedenfor følger kommentarer til de største avvikene:

Investeringer i varige driftsmidler

Færder kommune har gjennomført investeringer i varige driftsmidler tilsvarende 235,4 mill. kr i 2023. Dette er 54 mill. kr under regulert budsjett. Pr 2. tertial 2023 ble det gjort en generell nedjustering av totalrammen på årets investeringer tilsvarende 119,25 mill. kroner inkl. mva. Den generelle nedjusteringen av totalrammen er ikke fordelt på de ulike prosjektene, men er kun en justering på totalnivå. Mindreforbruket utgjør 18,7% av det regulerte budsjettet, 44 mill. kr gjelder Teknikk og miljø. Årsaken til mindreforbruket er sammensatt, men skyldes noe mindre framdrift i prosjekter enn forutsatt som en følge av noe redusert kapasitet internt, og at enkelte større VA-prosjekter ikke ble igangsatt som planlagt pga lengre saksbehandlingstid i byggesak og utfordringer knyttet til grunnforhold, mv.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

En gjennomgang av fiberinvesteringer i tidligere Tjøme kommune har resultert i en økt eierandel i kommunens fiberselskap Gigafib. Den økte aksjeandelen på ca. 6 mill. kr er ikke reflektert i budsjettet for 2023.

Tilskudd fra andre

Færder kommune har i 2023 mottatt 10,6 mill. kroner mer i tilskudd fra andre enn budsjettet. Ca. 6 mill. kr er mottatt tilskudd fra Gigafib som følge av overføring av fiberinfrastruktur, mens 4,5 mill. kr gjelder spillemidler til Labakken-prosjektet (fylkeskommunen).

Salg av varige driftsmidler

Det er solgt varige driftsmidler tilsvarende 20,8 mill. kr i 2023. Avviket på 15,8 mill. kr gjelder i hovedsak salg av Bekkevika renseanlegg til Tønsberg renseanlegg IKS for 15,5 mill. kr. En spesifikasjon av årets salg er gitt i note 4 til årsregnskapet.

Bruk av lån

Bruk av lån er 57,4 mill. kr lavere enn budsjettet som en følge et mindreforbruk på investeringer i varige driftsmidler.

Videreutlån

Det er utlånt 16,7 mill. kr i videreutlån i 2023 mot 41,1 mill. kr i 2022. Et urolig rentemarked har medført at flere har avventet kjøp av bolig, samt at flere heller ikke har tilstrekkelig økonomi for å kunne håndtere de økte rentenivåene.

Overføring fra drift

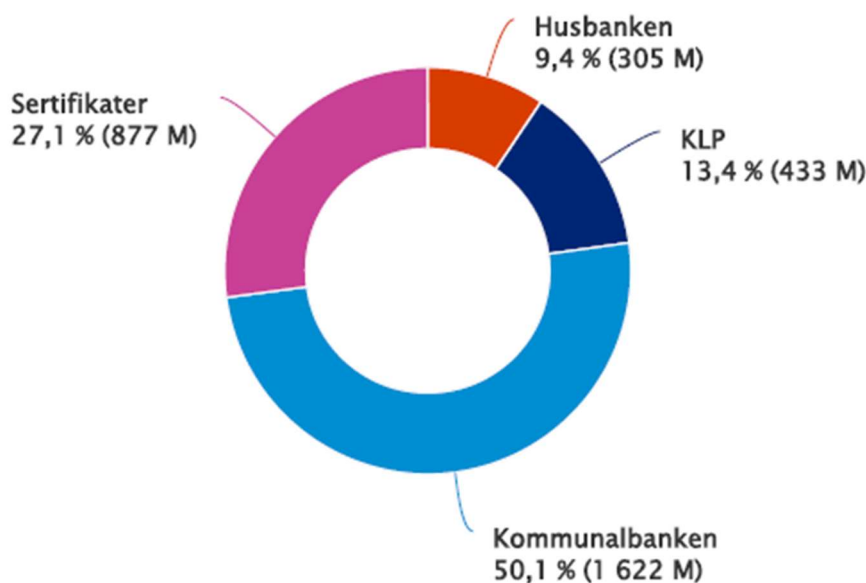
Et underskudd på årsresultatet for 2023 har medført behov for strykninger i regnskapsavslutningen. Iht. budsjett og regnskapsforskriften skal avsetninger til frie fond og overføring til investering strykes før man kan øke bruken av frie fond for å oppnå et resultat i balanse. Årets avvik skyldes strykningsregler, samt ikke gjennomført investering knyttet til vindfang verdens ende.

Avsetning til bundne investeringsfond

Avsetning knytter seg til mottatte innfrielser startlån som skal tilbakebetales Husbanken. Bruk av bundne investeringsfond gjelder startlån.

8.7 Langsiktig gjeld

Kommunens langsiktige gjeld eksklusiv pensjonsforpliktelse og andelsinnskudd er økt med 158 mill. kr fra 3 078 mill. kr per 31.12.2022 til 3 236 mill. kr per 31.12.2023. Kommunens største lånekilde er Kommunalbanken, etterfulgt av KLP og Husbanken. 27,1 % av låneporteføljen er tatt opp i kapitalmarkedet, fordelt på 4 sertifikatlån.

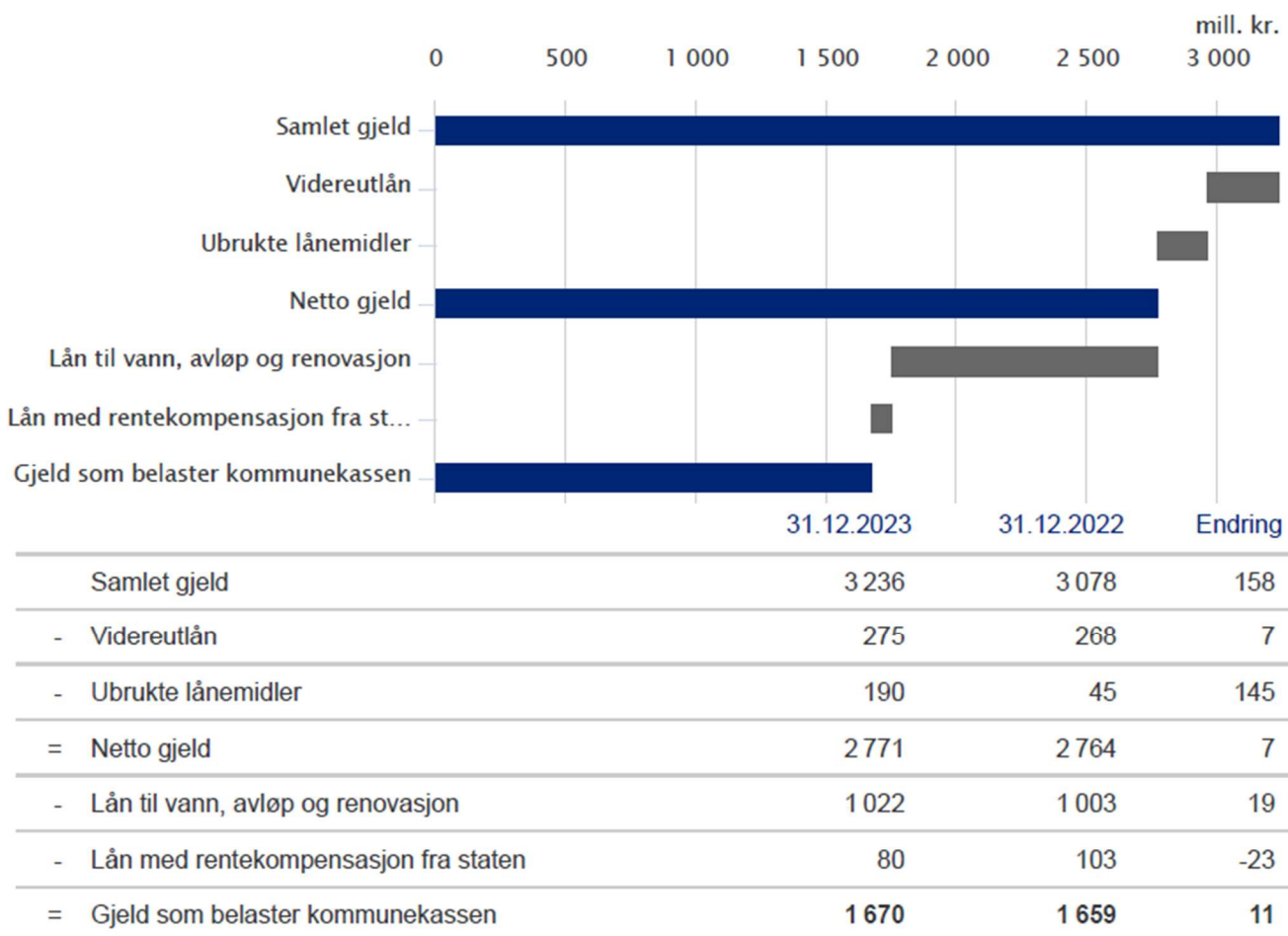
Av gjelden som belaster kommunekassen er 38 % sikret med fast rente per 31.12.2023 mot 44 % per 31.12.2022. Finansreglementet har en fastrentestrategi på 50 %.

Kommunens utgifter til renter og avdrag har utviklet seg slik de siste årene (mill.kr):

	2019	2020	2021	2022	2023
Renteutgifter	56	48	39	65	124
Avdragsutgifter	80	90	95	106	106
Sum	135	138	134	171	230
Andel av kommunenes brutto driftsinntekter	6,00 %	6,00 %	5,40 %	6,70 %	8,45 %

Årene 2018 til 2021 har vært preget av lave rentenivåer. I løpet av 2022 er styringsrenten økt med 250 punkter. I løpet av 2023 er styringsrenten ytterligere økt med 175 punkter. Styringsrenten er per 31.12.2023 på 4,50 %. Økningen tilsier en økt rente på kommunens lån fra 3,35 % til 4,55 % gjennom 2023. Dette medfører at en større andel av kommunens overføringer må benyttes til betaling av renter sammenlignet med tidligere år.

Kommunens avdragsbetalinger i 2023 utgjør 106 mill. kr og er tilstrekkelig i forhold til beregnet minimumskrav for avdragsbetalinger på 104 mill. kr. De samlede rente- og avdragsutgifter har økt fra 171 til 230 mill. kr. Andelen renter og avdrag i % av kommunens brutto driftsinntekter har økt fra 6,7 % i 2022 til 8,5 % i 2023.

Andelen gjeld som belaster kommunekassen er 1 670 mill. kr pr 31.12.2023. Dette utgjør 61,3 % av kommunens brutto driftsinntekter. Iht vedtatte handlingsregler skal denne gjeldsgraden ikke overstige 75 %. Gjeldsgraden i prosent av brutto driftsinntekter er redusert fra 64,6% i 2022, mens andelen netto finansutgifter har økt.

8.8 Fordringer

Balanseregnskapet gir opplysninger om fordringer (restanser). I hovedsak knytter kommunens fordringer seg til kommunale avgifter (vann, avløp, renovasjon og feiing), husleieinntekter og øvrige fordringer knyttet til egenbetalinger (barnehage, SFO, sykehjem) og byggesak.

Kundefordringene har utviklet seg slik:

(Tall i mill. kr)	2019	2020	2021	2022	2023
Kundefordringer	18	14	14	17	12

Tallene inneholder både forfalte og ikke-forfalte fakturaer. Utestående fordringer er redusert fra 2022. På tross av reduksjonen i sum kundefordringer øker andelen forfalte fordringer. Dette kan skyldes markedet og en trangere privatøkonomi hos innbyggerne. Av åpne poster forfalt over 90 dager er det meste knyttet til husleie og kommunale eiendomsgebyrer. Regnskapsmessig avsetning for tap på krav i kundefordringer er økt fra 3,0 til 3,6 mill. kr i 2023.

8.9 Budsjettpremiser og finansielle handlingsregler

Økonomien i Færder kommune blir utfordret som følge av forventet demografiutvikling, med færre yngre, økt antall eldre og strammere økonomiske rammer. Kommunestyret har vedtatt finansielle handlingsregler som skal bidra til at kommunens samlede økonomi utvikler seg i en positiv retning og sikrer handlefrihet i kommende år. Handlingsreglene utgjør premisser for budsjett og økonomiplanarbeidet. Disse premissene, i tillegg til mål og delmål angitt i kommuneplanens samfunnsdel, ansees å tilfredsstillere kravene i kommunelovens § 14.4 og §14.7.

Vedtatte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel er noen av premissene for budsjettbevilgningene gitt av kommunestyret. Årsberetningens kapittel 2 kvitterer ut status for gjennomføring av vedtatte og finansierte tiltak i 2023.

Årsberetningens kapittel 3 omhandler kommunens resultater innen arbeidsmiljø, diskriminering og sykefravær. Kommunestyret har vedtatt premisser for arbeid for økte stillingsstørrelser, kjønnsbalanse og likelønn, samt mål om sykefravær.

Årsberetningens kapittel 6 omhandler kommunens påvirkning av det ytre miljø. Gjennom kommunens klimaplan er det gitt en rekke premisser for kommunens drift for å redusere påvirkningen av det ytre miljø. Se kapittel 6 for en redegjørelse av tiltak og måloppnåelse på dette området.

Avvik og måloppnåelse i forhold til kommuneplanens samfunnsdel er evaluert gjennom et sett styringsindikatorer. Resultatet for året 2023 er presentert i årsberetningens kapittel 7 Målstyring ved bruk av styringsindikatorer.

Finansielle handlingsregler

Kommunestyret i Færder har vedtatt følgende finansielle handlingsregler:

- Færder kommune skal ha et korrigert netto driftsresultat på minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter.
- Færder kommune skal ha en fondsreserve (disposisjonsfond) som til enhver tid er på minimum 5 % av kommunens brutto driftsinntekter.
- Færder kommune skal ha et rentesikringsfond som inngår i disposisjonsfondet som til enhver tid utgjør minimum 0,5 % av kommunens samlede lånegjeld, eksklusiv gjeld til Husbanken knyttet til ordningen med startlån og ubrukte lånemidler.
- Færder kommune skal ha en egenfinansiering av investeringer på minimum 15 % av ikke-rentable investeringer, korrigert for merverdiavgift.
- Færder kommune skal ha en gjeldsgrad tilknyttet ikke-rentable investeringer som maksimalt kan utgjøre 75 % av kommunens brutto driftsinntekter.

Regnskapsåret 2023 har gitt følgende resultat på kommunens vedtatte finansielle måltall:

Finansielle handlingsregler	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Måltall
Resultatgrad	-2,0 %	2,5 %	>1,75 %
Fondsreserve	14,8 %	18,1 %	>5,00 %
Rentesikringsfond	1,0 %	1,1 %	>0,50 %
Egenkapitalfinansiering	15,4 %	20,3 %	>15,00 %
Gjeldsgrad	61,3 %	64,6 %	<75,00 %

Kommunens resultatgrad er redusert fra 2,50 % til -2,0 % i 2023. Resultatet for 2023 er som budsjettert og i tråd med forventningene gitt i statsbudsjettet gjennom bevilgninger til kommunesektoren. Økte finanskostnader bidrar til å redusere kommunens handlingsrom. Fondsreserven er redusert som følge av negativt resultat og utgjør 14,8 %. Egenkapitalfinansieringen av prosjekter i 2023 er budsjettert til litt over 15% og faktisk finansiering overstiger minimumskravet på 15 %. Kommunens gjeldsgrad er redusert til 61,3 % i 2023. Færder kommune har med dette innfridd de finansielle handlingsregler i 2023, med unntak av handlingsregel knyttet til kommunens resultatgrad. Kommunestyret har vedtatt en langsiktig opptrappingsplan for å nå målsettingen på 1,75% innen 2030.

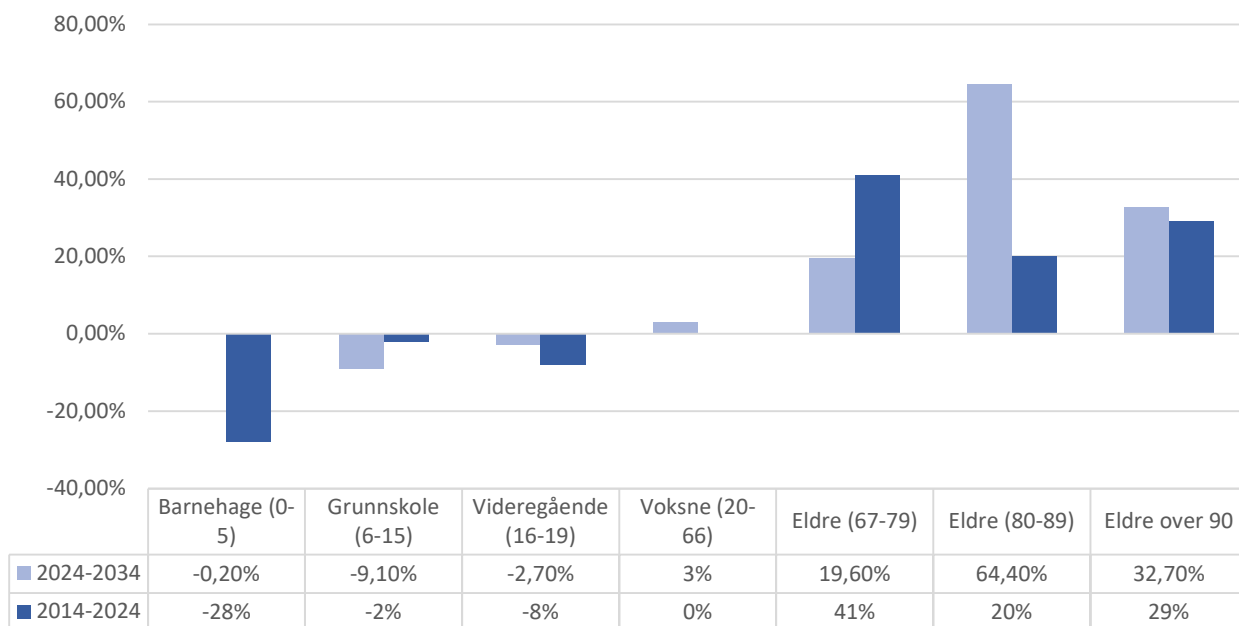
8.10 Fremtidsbilde

Den demografiske utviklingen er sentral for planlegging av videre drift og prioritering av tiltak. Færder kommune har en aldersstruktur i befolkningen som tilsier et økende fødselsunderskudd. SSB sitt middelalternativ for befolkningsframskriving viser en befolkningsvekst i Færder kommune på 11 % de neste 25 årene. Hele veksten ligger i aldersgruppen over 67 år som forventes å øke med 56 % i den samme perioden.

	2024	2029	2034	2039	2044	2049	% endring
Barnehage (1-5 år)	1 330	1 256	1 313	1 377	1 387	1 358	2 %
Grunnskole (6-10 år)	3 219	2 980	2 921	2 940	3 062	3 139	-2 %
Videregående (16-19 år)	1 361	1 328	1 208	1 166	1 157	1 203	-12 %
Voksne (20-66 år)	15 692	15 989	15 960	15 773	15 704	15 715	0 %
Eldre (67-79 år)	4 125	4 470	4 777	5 051	5 098	4 988	21 %
Eldre (80-89 år)	1 320	1 799	2 167	2 448	2 728	2 969	125 %
Eldre (90 år og eldre)	275	321	424	622	770	942	243 %
Total	27 322	28 143	28 770	29 377	29 906	30 314	

Den historiske demografiutviklingen i Færder kommune de siste 10 år er ikke vesentlig annerledes fra SSB sin befolkningsprognose for de neste ti årene. Aldersgruppen med størst vekst har i perioden 2014-2024 vært 67 til 79 år. Denne veksten flytter seg de neste ti årene over til gruppen 80-89 år. Færder kommune må planlegge for flere eldre i årene som kommer. Befolkningsutviklingen i de yngre aldersgruppene er mere usikkert. Tilrettelegging for etablering av barnefamilier i Færder kommune er avgjørende for at ikke antallet i disse gruppene skal fortsette å synke. Dersom prognose for befolkningsframskriving fra SSB blir en realitet, innebærer dette et behov for omfordeling av ressurser mellom virksomhetsområde for oppvekst og virksomhetsområde for helse de neste årene.

Befolkningsprognose vs historisk befolkningsutvikling

Økningen i forekomsten av demens har direkte sammenheng med alderssammensetningen i befolkningen.

Færder	2020	2025	2030	2040	2050
30-64 år	10	11	10	10	10
65-69 år	13	13	14	14	13
70-74 år	87	92	96	108	98
75-79 år	102	133	143	161	169
80-84 år	120	163	215	253	298
85-89 år	149	157	218	334	403
90+	137	145	162	315	460
Antall i befolkningen med demenssykdom	618	714	858	1195	1451

Økning i antall demente blant befolkningen i Færder kommune representerer en betydelig utfordring for tilpasningen av det kommunale tjenestetilbudet i tiden fremover. Figuren nedenfor illustrerer hvordan demografiendringen de neste 4 årene påvirker kommunens demografikostnader.

Færder kommune har en attraktiv beliggenhet og kan by på mange kvaliteter. Med flere større boligprosjekter kan dette bidra til å endre resultatet av den demografiske utviklingen. Utviklingen i antall barn i barnehagealder har imidlertid utviklet seg negativt de siste par årene. Rekruttering av barnefamilier vil være avgjørende for å beholde dagens tilbud til de yngste aldersgruppene.

Uavhengig om Færder kommune lykkes med å tiltrekke seg vekst gjennom flere yngre, vil befolkningsveksten i de eldste aldersgruppene være stor i årene som kommer. Det betyr at kommunen må tilpasse seg dette endrede demografibilde med tanke på bo- og samfunnsutvikling. Å være en attraktiv kommune for befolkningsvekst uavhengig av alder vil uansett kunne være økonomisk gunstig for kommunen. Det avgjørende er å legge til rette for god folkehelse i alle aldre slik at befolkningen i Færder kan leve et godt og meningsfullt liv uten behov for kommunale tjenester.

Færder 2030

I k.sak 142/23 er det vedtatt en langsiktig opptrappingsplan som legger føringer for økonomiplanleggingen i de neste årene. Vedtatt opptrappingsplan innebærer en måloppnåelse innen 2030 med et korrigert netto driftsresultat på 1,75%.

Beregnet innsparingsbehov for å nå målsettingen om 1,75% korrigert netto driftsresultat i 2030, utgjør om lag 65 mill. kr. Denne beregningen baserer seg på de forutsetninger som er gitt for kommuneøkonomien i 2024. Kommuneloven definerer kommunens ansvar for å ha en langsiktig økonomiforvaltning, slik at den økonomiske handlingsevnen blir ivaretatt over tid. For å ivareta dette ansvaret må kommunens drift tilpasses den utviklingen kommunen står ovenfor.

Som følge av dette har kommunedirektøren iverksatt et større omstillingsprosjekt i Færder kommune. Dette omstillingsprosjektet skal legges frem i forbindelse med budsjett og økonomiplan for 2025-2028. Hele organisasjonen er involvert i ulike deler av omstillingsprosjektet, og det vil jobbes med tiltak som gir omstillingseffekter på både kort og lang sikt. Færder kommune er godt rustet for å klare en slik omstilling, med en god styring av både sin virksomhet og sin økonomi.

Færder kommune skal være modig, se fremover og ta hensyn til miljø, økonomi og innbyggernes behov for å sikre et godt liv for alle.